

Kallelse till miljö- och samhällsbyggnadsnämndens sammanträde

Datum och tid: 2026-10-21 kl. 13:30

Plats: Stadshuset, Christian Nilsson

Förhinder anmäls till Christina Nilsson, christina.nilsson3@eslov.se

Ärenden

- 1 Upprop
- 2 Val av protokolljusterare
- 3 Svar på motion från Alexandra Nikoleris (V), Max Love da Rocha (V) och Laila Fast Petrovic (V) avseende förbättring av trafiksäkerheten på Skolgatan i Eslöv 2026/280
- 4 Ekonomisk månadsrapport per september 2026 2026/22
- 5 Upphandlingsplan 2027 för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden 2026/417
- 6 Ställningstagande om att ersätta parkering med gång- och cykelbana på Sockerbruksvägen i Örtofta 2026/89
- 7 Remissvar gällande förslag om ändring i Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2022:12) om dricksvatten (Mi-2026-1507)
- 8 Yttrande över samråd inför ansökan om nytt tillstånd för miljöfarlig verksamhet, O. Kavli AB, fastigheterna Örnen 19 & 22 (Mi-2026-1010)
- 9 Yttrande över Orkla Foods Sverige AB:s prövotidsredovisning med förslag till slutligt villkor på fastigheterna Betan 8 och Stämjärnet 25 (Mi-2026-1600)
- 10 Yttrande över Orkla Foods Sverige AB:s ansökan om ändring av villkor i gällande tillstånd på fastigheterna Betan 8 och Stämjärnet 25 (Mi-2026-1472)
- 11 Information om naturrestaureringsförordningen
- 12 Information om livsmedelskontroll utförd på Eslövs marknad
- 13 Information om kommunens luftkvalitet - årsrapport från Skånes Luftvårsförbund
- 14 Redovisning av delegeringsbeslut 2026 2026/19
- 15 Anmälningar för kännedom 2026 2026/20

Ordförande

Bengt Andersson (M)

2026-10-05

Lovisa Emilsson

lovisa.emilsson@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Tjänsteskrivelse. Yttrande över motion från motionärens Alexandra Nikoleris (V), Max Love da Rocha (V) och Laila Fast Petrovic (V) avseende förbättring av trafiksäkerheten på Skolgatan i Eslöv

Förslag till beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen från Alexandra Nikoleris (V), Max Love da Rocha (V) och Laila Fast Petrovic (V) avseende förbättring av trafiksäkerheten på Skolgatan i Eslöv.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har enligt beslut § 27, 2026 remitterat en motion från Alexandra Nikoleris (V), Max Love da Rocha (V) och Laila Fast Petrovic (V) – förbättring av trafiksäkerheten på Skolgatan i Eslöv, till miljö- och samhällsbyggnadsnämnden för yttrande.

Nämndens svar ska inkomma till kommunstyrelsen senast den 1 november 2026

Motionen föreslår att kommunen ska utreda hur trafiksäkerheten på Skolgatan kan förbättras, med särskilt fokus på lämning och hämtning av barn. Motionen efterfrågar även en analys av möjligheterna till lagliga stoppmöjligheter, konkreta åtgärdsförslag på kort och lång sikt samt dialog med berörda skolor, förskolor, vårdnadshavare och boende.

Beslutsunderlag

- Kommunfullmäktiges beslut § 27, 2026, Remittering av motion från Alexandra Nikoleris (V), Max Love da Rocha (V) och Laila Fast Petrovic (V) avseende förbättring av trafiksäkerheten på Skolgatan i Eslöv
- Motion från Alexandra Nikoleris (V), Max Love da Rocha (V) och Laila Fast Petrovic (V) avseende förbättring av trafiksäkerheten på Skolgatan i Eslöv

Beredning

Kommunen arbetar löpande med trafiksäkerheten vid kommunens skolor genom bland annat olycksanalys, hastighetsmätningar, inkomna synpunkter och dialog med berörda verksamheter. Inom ramen för arbetet med säkra skolvägar genomförs även skolvägsenkäter och beteendepåverkande insatser som På egna ben, vilka syftar till att få fler elever att gå, cykla och åka kollektivt till skolan.

Arbetet med trafikmiljön kring skolorna är ett gemensamt ansvar mellan flera aktörer. Miljö och Samhällsbyggnad ansvarar för frågor som rör trafikmiljö, trafiksäkerhet och åtgärder på allmän plats, medan Serviceförvaltningen ansvarar för ytor och funktioner inom skolornas område. Även skolan har en viktig roll genom dialog med elever och vårdnadshavare, bland annat kring resvanor och hur lämning och hämtning kan ske på ett säkert sätt.

Som en del av arbetet med säkra skolvägar genomfördes hösten 2025 skolvägsenkäter på Västra skolan och Ekenässkolan, som båda ligger längs Skolgatan. Resultaten visar att den övergripande upplevelsen av skolvägen är positiv. 86 procent av eleverna på Västra skolan och 87 procent av eleverna på Ekenässkolan uppger att de känner sig trygga längs sin skolväg. De synpunkter som framkommer rör framför allt mängden trafik, upplevda höga hastigheter samt situationer där fordon inte stannar eller där det är svårt att korsa gatan.

Trafikmiljön kring Skolgatan består huvudsakligen av villagator med högerregel i korsningarna. Vid korsningen Skolgatan/Malmgatan finns flervägsstopp och två övergångsställen längs Skolgatan. I området finns även goda möjligheter till laglig parkering på omkringliggande villagator, vilket ger möjlighet att parkera en bit från skolan och följa barnet den sista sträckan.

På Skolgatan och i närområdet har flera trafiksäkerhets- och parkeringsåtgärder genomförts under de senaste åren, bland annat:

- upphöjd korsning med övergångsställe vid Skolgatan/Odengatan,
- lokal avsmalning och mittrefug vid skolområdets entré,
- hastighetssäkrat övergångsställe med mittrefug,
- övergångsställe vid Villavägen,
- två nya farthinder vid Skolgatan/Trollsjögatan,
- tvärställda parkeringsplatser längs Odengatan,
- reglerade ändamålsplatser för skolskjuts som tillåter hämtning och lämning i direkt anslutning till skolan, samt
- 30 km/h i hela området.

Kommunen har därmed redan genomfört flera av de typer av fysiska och reglerande åtgärder som efterfrågas i motionen. Elevers och vårdnadshavares resvanor samt situationerna kring lämnning och hämtning följs dessutom upp genom arbetet med säkra skolvägar.

Mot denna bakgrund bedöms det inte finnas behov av att genomföra en ny separat utredning av Skolgatan. Trafiksituationen vid skolorna är en del av ett pågående arbete och kommer att fortsätta följas inom ramen för kommunens ordinarie trafiksäkerhetsarbete. Skolvägsenkäter, olycksdata, hastighetsmätningar, trafikflöden och inkomna synpunkter hanteras löpande och utgör underlag för att identifiera och prioritera eventuella ytterligare åtgärder.

Skolgatan behöver samtidigt tillgodose flera funktioner. Hänsyn behöver tas inte bara till skolornas behov, utan även till boendes tillgänglighet till sina fastigheter samt framkomlighet för drift och underhåll, sophantering och leveranser.

Därmed bedöms de frågor som motionen lyfter redan vara hanterade inom det pågående trafiksäkerhets- och skolvägsarbetet. Kommunens trafiksäkerhetsresurser behöver fördelas utifrån en samlad bedömning av behovet vid kommunens samtliga skolor. Eventuella ytterligare åtgärder på Skolgatan behöver därför prövas inom ramen för kommunens samlade trafiksäkerhetsarbete och vägas mot behovet av övriga önskemål på åtgärder.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Dave Borg
Förvaltningschef

Christel Wohlin
Avdelningschef gata, trafik och
park

Kommunfullmäktige

§ 27

KS 2026/226

Remittering av motion från Alexandra Nikoleris (V), Max Love da Rocha (V) och Laila Fast Petrovic (V) avseende förbättring av trafiksäkerheten på Skolgatan i Eslöv**Beslut**

- Kommunfullmäktige beslutar att remittera motionen till miljö- och samhällsbyggnadsnämnden med begäran om yttrande senast den 1 november 2026.

Ärendebeskrivning

Alexandra Nikoleris (V), Max Love da Rocha (V) och Laila Fast Petrovic (V) har lämnat in en motion avseende förbättring av trafiksäkerheten på Skolgatan i Eslöv.

I motionen föreslås att

- ge miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att utreda hur trafiksäkerheten på Skolgatan kan förbättras, med särskilt fokus på lämning och hämtning av barn
- utredningen särskilt ska analysera dagens avsaknad av lagliga stoppmöjligheter och föreslå lösningar som ökar trafiksäkerheten
- utredningen ska leda fram till konkreta, genomförbara åtgärdsförslag på både kort och lång sikt
- berörda skolor, förskolor, vårdnadshavare och boende aktivt ska involveras i processen.

Beslutsunderlag

Motion från Alexandra Nikoleris (V), Max Love da Rocha (V) och Laila Fast Petrovic (V)

Beslutet skickas till

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Motion till Eslövs kommunfullmäktige
2026-04-20

Förbättra trafiksäkerheten på Skolgatan i Eslöv

Skolgatan i Eslöv är en viktig väg för både boende och för skolor och förskolor. Under tider för lämning och hämtning av barn uppstår återkommande trafikkaos, vilket skapar farliga situationer för gående, cyklister och andra trafikanter.

I nuläget finns inga lagliga platser där fordon kan stanna längs Skolgatan för att lämna eller hämta barn. Trots detta stannar ändå många vårdnadshavare på gatan, vilket leder till att bilar blockerar körfält, skapar otydliga trafikrörelser och försämrar sikten. Detta ökar risken för olyckor betydligt och skapar en mycket osäker miljö för barn, skolpersonal och boende.

Barnens väg till och från skolan ska vara trygg, förutsägbar och fysiskt säker. Kommunen har ett ansvar att skapa en trafikmiljö som minimerar risker och underlättar för familjer att följa lagen samtidigt som de uppfyller sina vardagsbehov.

För att åstadkomma en hållbar förbättring krävs en grundlig utredning som ser över hela trafikmiljön längs Skolgatan. En sådan utredning bör:

- Kartlägga dagens trafiksituation och trängsel, särskilt vid tider för lämning och hämtning.
- Analysera varför vårdnadshavare stannar olagligt, och hur detta kan förebyggas.
- Undersöka möjligheten att skapa säkra och tydligt markerade avlämningszoner.
- Utredda möjligheten att vidta fysiska åtgärder, t ex parkeringsfickor, som möjliggör avlämning/hämtning.
- Se över gång- och cykelpassager samt siktförhållanden.
- Överväga lösningar som enkelriktning eller att göra plats för korta stopp.
- Involvera skolor, förskolor, vårdnadshavare, boende och trafikexperter.

Målet är att minska risken för olyckor, förbättra framkomligheten och skapa en trygg, barnvänlig trafikmiljö som följer både lagar och kommunens mål om hållbar stadsutveckling.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår Vänsterpartiet att kommunfullmäktige beslutar:

- Att ge miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att utreda hur trafiksäkerheten på Skolgatan kan förbättras, med särskilt fokus på lämning och hämtning av barn.
- Att utredningen särskilt ska analysera dagens avsaknad av lagliga stoppmöjligheter och föreslå lösningar som ökar trafiksäkerheten.
- Att utredningen ska leda fram till konkreta, genomförbara åtgärdsförslag på både kort och lång sikt.
- Att berörda skolor, förskolor, vårdnadshavare och boende aktivt ska involveras i processen.

Alexandra Nikoleris, Max da Rocha och Laila Fast, Vänsterpartiet Eslöv

Motion till Eslövs kommunfullmäktige
2026-04-20

Förbättra trafiksäkerheten på Skolgatan i Eslöv

Skolgatan i Eslöv är en viktig väg för både boende och för skolor och förskolor. Under tider för lämning och hämtning av barn uppstår återkommande trafikkaos, vilket skapar farliga situationer för gående, cyklister och andra trafikanter.

I nuläget finns inga lagliga platser där fordon kan stanna längs Skolgatan för att lämna eller hämta barn. Trots detta stannar ändå många vårdnadshavare på gatan, vilket leder till att bilar blockerar körfält, skapar otydliga trafikrörelser och försämrar sikten. Detta ökar risken för olyckor betydligt och skapar en mycket osäker miljö för barn, skolpersonal och boende.

Barnens väg till och från skolan ska vara trygg, förutsägbar och fysiskt säker. Kommunen har ett ansvar att skapa en trafikmiljö som minimerar risker och underlättar för familjer att följa lagen samtidigt som de uppfyller sina vardagsbehov.

För att åstadkomma en hållbar förbättring krävs en grundlig utredning som ser över hela trafikmiljön längs Skolgatan. En sådan utredning bör:

- Kartlägga dagens trafiksituation och trängsel, särskilt vid tider för lämning och hämtning.
- Analysera varför vårdnadshavare stannar olagligt, och hur detta kan förebyggas.
- Undersöka möjligheten att skapa säkra och tydligt markerade avlämningszoner.
- Utreda möjligheten att vidta fysiska åtgärder, t ex parkeringsfickor, som möjliggör avlämning/hämtning.
- Se över gång- och cykelpassager samt siktförhållanden.
- Överväga lösningar som enkelriktning eller att göra plats för korta stopp.
- Involvera skolor, förskolor, vårdnadshavare, boende och trafikexperter.

Målet är att minska risken för olyckor, förbättra framkomligheten och skapa en trygg, barnvänlig trafikmiljö som följer både lagar och kommunens mål om hållbar stadsutveckling.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår Vänsterpartiet att kommunfullmäktige beslutar:

- Att ge miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att utreda hur trafiksäkerheten på Skolgatan kan förbättras, med särskilt fokus på lämning och hämtning av barn.
- Att utredningen särskilt ska analysera dagens avsaknad av lagliga stoppmöjligheter och föreslå lösningar som ökar trafiksäkerheten.
- Att utredningen ska leda fram till konkreta, genomförbara åtgärdsförslag på både kort och lång sikt.
- Att berörda skolor, förskolor, vårdnadshavare och boende aktivt ska involveras i processen.

Alexandra Nikoleris, Max da Rocha och Laila Fast, Vänsterpartiet Eslöv

2026-10-07

Wajahat Ali
wajahat.ali@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Tjänsteskrivelse. Ekonomisk månadsrapport för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden per september 2026

Förslag till beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden godkänner ekonomisk månadsuppföljning för september 2026.

Ärendebeskrivning

Månadsrapporten har tagits fram i samråd med avdelningarna på Miljö och Samhällsbyggnad.

Beslutsunderlag

- Ekonomisk månadsrapport för september 2026

Beredning

Den ekonomiska månadsrapporten för september har tagits fram. Utfallet för perioden är + 4,7 mnkr.

Prognosen för året visar att förvaltningen har en ekonomi i balans, det vill säga ingen avvikelse mot budget. Kart- och bygglovsverksamheten samt bostadsanpassningen prognostiserar positiva avvikelser mot budgeten, medan den politiska verksamheten, staben och miljötillsynen prognostiseras vara i paritet med budgeten. Gata-, trafik- och parkverksamheten prognostiserar däremot en negativ avvikelse.

Investeringsprognosen visar att 94,0 mnkr av investeringsmedel kommer att förbrukas vilket är 48,7 mnkr lägre än budgeterat.

Hälsotalet för Miljö och Samhällsbyggnad är 94,6 procent. För Miljö och Samhällsbyggnad motsvarar varje medarbetares frånvaro ca två procentenheter.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Dave Borg
Förvaltningschef

Katerina Katsanikou
Avdelningschef stab och miljö

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Ekonomisk månadsrapport per september 2026.

Ordförande:	Bengt Andersson
Förvaltningschef:	Dave Borg
Budgetavvikelse, utfall (mnkr)	+ 4,7 mnkr
Helårsprognos (mnkr)	0,0 mnkr

UTFALL PER 30 SEPTEMBER

Utfallet för perioden visar ett överskott på 4,7 miljoner kronor. Merparten av överskottet beror på poster av engångskaraktär, såsom lägre utbetalda bidrag avseende bostadsanpassning, lägre kapitalkostnad, lägre personalkostnader till följd av vakanser samt högre intäkter än budgeterat inom miljötillsyn och kart- och bygglovsverksamheten.

HELÅRSPROGNOS

Prognosen för helåret visar en ekonomi i balans, vilket innebär att det inte finns någon avvikelse mot budgeten.

Kart- och bygglovsverksamheten samt bostadsanpassningen prognostiserar positiva avvikelser mot budgeten, medan den politiska verksamheten, staben och miljötillsynen prognostiseras vara i paritet med budgeten.

Gata-, trafik- och parkverksamheten prognostiserar däremot en negativ avvikelse till följd av ökade kostnader för det nya belysningsavtalet, garantiskötsel av nyplanterade träd enligt kommunens trädpolicy samt lägre debitering av byggherrekostnader än budgeterat. Den torra sommaren har dessutom medfört ett ökat behov av bevattning. Även etablerade träd, som normalt inte längre kräver stödbevattning, har behövt bevattnas under en längre period än vanligt.

PROGNOS AV INVESTERINGARNA

Prognosen för helåret indikerar på att 94,0 mnkr av investeringsmedel kommer att förbrukas vilket är 48,7 mnkr lägre än budgeterat. Genomförandegraden är trots detta i paritet med planen för projekten. Trafikverket kommer att betala ut infrastrukturbidrag för projekt gång- och cykelväg (GCväg) Medborgarhuset etapp 1 och Föreningstorget etapp 1 i samband med färdigställande. Det innebär en minskning av kommunens likviditetsbelastning och ekonomisk genomföringsgrad.

Budgeten för Föreningstorget etapp 2, cirka 14,0 mnkr, kommer inte att utnyttjas under året. Projektet Kanalgatan etapp 2 har försenats till följd av att entreprenören gått i konkurs. Som en konsekvens av detta kommer merparten av projektets kostnader att belasta nästa år. Övriga projekt löper på enligt plan och

budget, dock med viss försening på grund av en strängare vinter med tjäle än beräknat.

	PERIOD JANUARI - SEPTEMBER			HELÅR (PROGNOS)		
	BUDGET PERIOD	UTFALL PERIOD	AVVIK. PERIOD	BUDGET HELÅR	PROGNOS HELÅR	AVVIK. HELÅR
Intäkter	15,7	18,1	2,3	21,0	22,4	1,4
Kostnader	-105,2	-102,8	2,4	-140,4	-141,8	-1,4
Personalkostnader	-31,1	-30,3	0,8	-41,6	-41,0	0,6
Driftskostnader	-42,7	-41,6	1,1	-57,0	-59,1	-2,1
Kapitalkostnader	-31,3	-30,8	0,5	-41,8	-41,7	0,1
Nettokostnader	-89,4	-84,7	4,7	-119,4	-119,4	0,0
Kommunbidrag	89,4	89,4	0,0	119,4	119,4	0,0
ÅRETS RESULTAT			4,7			0,0

	PERIOD JANUARI - SEPTEMBER			HELÅR (PROGNOS)		
	BUDGET PERIOD	UTFALL PERIOD	AVVIK. PERIOD	BUDGET HELÅR	PROGNOS HELÅR	AVVIK. HELÅR
Nämnd	-0,6	-0,6	0,0	-0,8	-0,8	0,0
Stab- och miljöstrategi	-11,8	-11,2	0,6	-15,8	-15,8	0,0
Tillsynsenheten	-3,3	-2,4	0,9	-4,4	-4,4	-0,0
Kart- och bygglovsavdelning	-5,7	-4,4	1,4	-7,7	-6,7	0,9
Bostadsanpassning	-2,8	-2,1	0,7	-3,8	-2,7	1,1
Gata Trafik Park	-65,2	-64,0	1,2	-87,0	-89,1	-2,1
Nettokostnader	-89,4	-84,7	4,7	-119,4	-119,4	0,0
Kommunbidrag	89,4	89,4	0,0	119,4	119,4	0,0
ÅRETS RESULTAT			4,7			0,0

2026-10-06

Wajahat Ali

wajahat.ali@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Tjänsteskrivelse. Upphandlingsplan 2027

Förslag till beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden antar upphandlingsplanen för 2027 under förutsättning att medel till respektive upphandlingsprojekt beviljas i kommunens budget.

Ärendebeskrivning

I förslag till upphandlingsplan 2027 för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har analyser genomförts av de möjligheter, risker och konsekvenser som förvaltningens behov av upphandling kan medföra, ur aspekter såsom säkerhet, dataskydd, digitalisering och samtliga hållbarhetsdimensioner.

Föreslagen upphandlingsplan antas under förutsättning att medel till respektive upphandlingsprojekt beviljas i kommunens budget.

Beslutsunderlag

- Upphandlingsplan 2027 för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.

Beredning

I enlighet med policy och riktlinjer för inköp och upphandling antar varje nämnd årligen en upphandlingsplan. I varje upphandling i planen har analyser genomförts av strategiska ställningstaganden som är förknippade med anskaffningarna och de upphandlingar som på ett icke obetydligt sätt förväntas påverka kommunen och/eller dess medborgare har identifierats. Nivån av krav på till exempel kvalitet, hållbarhet, säkerhet och dataskydd får konsekvenser för verksamheten och nämnden, bland annat i utförandet av uppdraget, för kostnaderna och för måluppfyllelsen.

Enligt kommunallagen 6 kap 38 § framgår att ärenden och beslutanderätten som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning och kvalitet inte får delegeras. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har därför att ta ställning till vilken ambitionsnivå nämnden önskar uppnå i sina upphandlingar.

För upphandlingar av verksamhetskritisk karaktär är det av största vikt att miljö- och samhällsbyggnadsnämnden anger vilken inriktning och kvalitet varan/tjänsten ska ha. En sådan verksamhetskritisk upphandling kan nämnden önska att följa och få regelbunden återkoppling på under upphandlingsprocessen samt prioritera utifrån till exempel kvalitets- och säkerhetsmässiga ställningstaganden

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden föreslås anta upphandlingsplanen för 2027 samt översänder den till kommunstyrelsen.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Dave Borg
Förvaltningschef

Katerina Katsanikou
Avdelningschef stab och miljö

Upphandlingsplan 2027 för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Beställande förvaltninG	Upphandling/avtal	Beskrivning	Årsvarde	Slutdatum
MOS	Beläggning, Asfaltarbeten	Asfaltbeläggning inkl vägmarkeringmålning av ny asfaltera gator och vägar	17 000 000,00 kr	2028-04-07
MOS	Entreprenad: Ovårdade tomter	Röjning och bortforsling av objekt från ovårdade tomter.	500 000,00 kr	2027-01-01
MOS	GIS - licenser		700 000,00 kr	2026-12-31
MOS	Parkeringsapp		30 000,00 kr	2027-12-31
MOS,SEF	Tekniska konsulter - Exploatering	Uppdrag inom exploatering avser främst projektering inför byggnation av nya exploateringsområde, såsom nya bostadsområden, lekplatser, gator, GC-vägar, parker, grönområden, belysning, mm.	2 200 000,00 kr	2028-10-14
MOS,SEF	Tekniska konsulter - Gatubyggnad	Uppdrag inom gatubyggnad innebär främst projektering inför ombyggnation av befintliga gatumiljöer.	3 000 000,00 kr	2028-10-14
MOS,SEF	Tekniska konsulter - Trafikutredning	Uppdrag inom trafikutredningar innebär olika typer av utredningar, analyser, rapportskrivning, sammanställning av fakta, osv. inför ombyggnation av gatumiljöer eller inom trafikområdets strategiska ställningstagande.	500 000,00 kr	2028-10-14
MOS,KLK	Flygfotografering, laserskanning och snedbilder	Flygfotografering, laserskanning och snedbilder som i många delar är ett komplement till Lantmäteriets flygningar vad avser upplösning och tider för insamling.	30 000,00 kr	2027-12-31
MOS,SEF,KLK	Tekniska konsulter - Miljöteknik	Uppdrag inom miljöutredningar innebär olika typer av utredningar, analyser, rapportskrivning, sammanställning av fakta, osv. med fokus på förorenad mark inför projektering, geoteknik och nedlagda deponier, men det ska även finnas möjlighet för utredningar inom miljöområdet i allmänhet.	900 000,00 kr	2028-10-14
SEF, MOS, VOO	Skadedjursbekämpning		900 000,00 kr	

2026-10-15

Sandra Hellström

0413-622 52

sandra.hellstrom@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Tjänsteskrivelse. Ställningstagande om att ersätta parkering med gång- och cykelbana på Sockerbruksvägen i Örtofta

Förslag till beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden godkänner förslag om att i Örtofta ersätta Sockerbruksvägens pendlarparkering med en gång- och cykelbana.
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden anser att kommunfullmäktiges beslut gällande att skapa en högre kapacitet för pendlarparkering i Örtofta är uppfyllt.

Ärendebeskrivning

År 2015 beslutade kommunfullmäktige att ge Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att återkomma till kommunfullmäktige med förslag på hur pendlarparkeringarna i Stehag och Örtofta kan få högre kapacitet (KF 2015-11-30).

År 2025 anlade Eslövs kommun en ny pendlarparkering på Handelsmannavägen i Örtofta. Parkeringen rymmer cirka 11 stycken parkeringsplatser avsedda för pendlare som reser med tåg till och från Örtofta station. Bakgrunden är en intern utredning från 2021 gällande pendlingsförutsättningar för resande med bil och cykel vid Örtofta station. Utredningen visade bland annat på behovet av fler och mer trafiksäkra parkeringsplatser för bilpendlare samt förbättrade förutsättningar för cykelparkering och tillgänglighet.

I utredningen rekommenderas att den långsgående pendlarparkeringen med 18 platser på Sockerbruksvägen tas bort. Anledningen är att säkerheten vid parkeringen bedöms som bristfällig då det saknas anslutande gångbana på stationssidan och bildörrar öppnas rakt ut i gatan. Detta innebär att gående hänvisas till att röra sig i körbanan eller korsa gatan utan anvisad passage.

Att ta bort parkeringen och ersätta den med en gång- och cykelbana skulle även förbättra situationen för funktionshindrade, som i dagsläget har svårt att ta sig till och från spår två på ett tillgängligt och trafiksäkert sätt. Detta alternativ förespråkas av Trafikverket, som är väghållare på Sockerbruksvägen.

En förutsättning för att kunna ta bort parkeringen är att de kvarvarande parkeringsplatserna är tillräckliga för att tillgodose behovet av pendlarparkering i Örtofta. För att få en tydligare bild av belägningsgraden och vilka som parkerar på

Sockerbruksvägen har parkeringsräkningar genomförts under perioden 2025–2026. Beläggingsstudien har sammanställts i rapporten *Beläggingsstudie av pendlarparkeringar i Örtofta, Eslöv*. Resultatet visar att det är möjligt att avveckla pendlarparkeringen på Sockerbruksvägen utan att det uppstår brist på parkeringsplatser. Samtidigt bedöms kommunfullmäktiges mål om ökad kapacitet för pendlarparkering i Örtofta vara uppfyllt, eftersom antalet parkeringsplatser totalt sett har ökat med cirka åtta platser.

Beslutsunderlag

- Beläggingsstudie av pendlarparkeringar i Örtofta (GTP, 2026)
- Utredning pendlarparkering i Örtofta (GTP, 2021)

Beredning

Parkeringsräkningar har genomförts vid totalt tolv tillfällen under perioden september 2025 till mars 2026. Mätningarna har fördelats över olika tider på dygnet, inklusive förmiddagar, kvällar och helger. Vid samtliga tillfällen har även nummerskrivning genomförts i syfte att identifiera vilka som använder parkeringsplatserna. Totalt har 58 olika bilar parkerat sammanlagt 100 gånger på de båda parkeringarna. Den nya pendlarparkeringen på Handelsmannavägen öppnade i början av 2026 och ingår därför endast i sex av mättillfällena. På båda parkeringarna gäller 24-timmars parkering.

Beläggingsstudien visar att det i nuläget finns en god tillgång på parkeringsplatser vid Örtofta station, även under tider med högre efterfrågan. Den genomsnittliga beläggingsgraden uppgår till cirka 61 procent på Sockerbruksvägen och cirka 17 procent på den nyanlagda pendlarparkeringen på Handelsmannavägen.

Om alla bilar i parkeringsräkningen hade parkerat på Handelsmannavägens parkering skulle den genomsnittliga beläggingsgraden på denna parkering ligga på 44 procent, vilket indikerar att Handelsmannavägens parkering har god kapacitet för att på egen hand hantera efterfrågan. Endast vid ett tillfälle översteg det totala antalet parkerade bilar Handelsmannavägens kapacitet, då 20 bilar registrerades, vilket motsvarar en beläggingsgrad på 105%.

Nummerskrivningen visar att parkeringarna används av en bred geografisk grupp, där en majoritet av användarna (60 procent) kommer från andra orter. En stor andel av dessa kommer från övriga Skåne. Dock bedöms att endast cirka hälften av dessa är faktiska pendlare från Örtofta station, då övriga har närmare till andra tågstationer. Utlandsregistrerade bilar (12 procent) står för cirka 20 procent av den totala beläggningen.

Av de bilar som är skrivna i Eslövs kommun (41 procent) kommer cirka hälften från Vaggarp och Toftaholm och bedöms kunna vara pendlare. Samtidigt är nio bilar (16 procent) skrivna i Örtofta, varav åtta är hemmahörande på Sockerbruksvägen. Dessa parkerar uteslutande där och står för cirka 24 procent av parkeringstillfällena på

denna parkering. Detta tyder på att parkeringen delvis används som boendeparkering snarare än för pendling.

Mot denna bakgrund bedöms att den långsgående parkeringen på Sockerbruksvägen kan tas bort och ersättas med en gång- och cykelbana utan att det uppstår någon betydande brist på parkeringsplatser för pendlare. Åtgärden skapar samtidigt förbättrade förutsättningar för trafiksäkerhet och tillgänglighet, särskilt för gående och personer med funktionsnedsättning. Kommunfullmäktiges mål om ökad kapacitet för pendlarparkering i Örtofta bedöms även vara uppfyllt då det tillskapats 8 stycken nya parkeringsplatser.

Gata-, trafik- och parkavdelningen kommer under hösten 2026 att påbörja projekteringen av Örtofta stationsområde, i syfte att förbättra miljön kring stationen. Projektet genomförs i samverkan med Trafikverket som äger marken och är väghållare på Sockerbruksvägen.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen, för kännedom

Dave Borg
Förvaltningschef

Christel Wohlin
Avdelningschef för gata, trafik, park

2026-10-16

Gata trafik och parkavdelningen, Eslövs kommun

Beläggningsstudie av pendlarparkeringar i Örtofta, Eslöv

Inledning och syfte

År 2025 anlade Eslövs kommun en ny pendlarparkering på Handelsmannavägen i Örtofta. Parkeringen rymmer 19 stycken parkeringsplatser avsedda för pendlare som reser med tåg till och från Örtofta station. Bakgrunden är en intern utredning från 2021 gällande pendlingsförutsättningar för resande med bil och cykel vid Örtofta station. Utredningen visade bland annat på behovet av fler och mer trafiksäkra parkeringsplatser för bilpendlare samt förbättrade förutsättningar för cykelparkering och tillgänglighet.

I utredningen rekommenderas att den långsgående pendlarparkeringen med cirka 11 platser på Sockerbruksvägen tas bort. Anledningen är att säkerheten vid parkeringen bedöms som bristfällig då det saknas anslutande gångbana på stationssidan och bildörrar öppnas rakt ut i gatan.

Figur 1. Pendlarparkering på Sockerbruksvägen i Eslöv (Google Maps 260408).

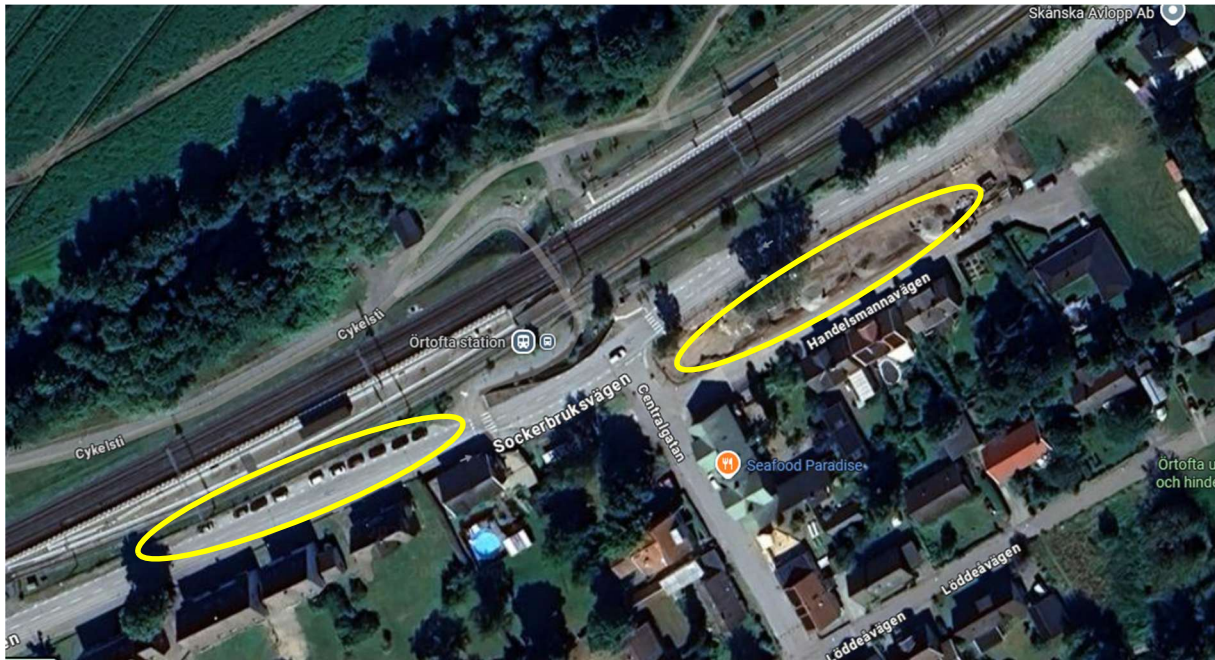
Att ta bort parkeringen och ersätta den med en gångbana skulle även förbättra situationen för funktionshindrade, som i dagsläget har svårt att ta sig till och från spår 2 på ett tillgängligt och trafiksäkert sätt. Detta alternativ förespråkas av Trafikverket, som är väghållare på Sockerbruksvägen. En förutsättning är dock att de kvarvarande parkeringsplatserna är tillräckliga för att möta behovet av pendlarparkering i Örtofta.

En kontrollmätning som genomfördes 2026 visade att Sockerbruksvägens parkering är cirka 70 meter lång och rymmer omkring 11 parkeringsplatser. I 2021 års utredning redovisades samma parkering som cirka 95 meter lång med 18 parkeringsplatser.

Metod

För att skapa en tydligare bild av beläggningsgraden samt vilka som parkerar på Örtoftas pendlarparkeringar (se Figur 2) har parkeringsräkningar genomförts vid flera tillfällen under perioden 2025–2026. Totalt har 12 mättillfällen genomförts mellan september 2025 och mars 2026. Dessa har fördelats över olika tider på dygnet, inklusive förmiddagar, kvällar och helger. Vid samtliga tillfällen har även nummerskrivning genomförts för att ge en bättre förståelse för vilka som använder parkeringsplatserna, exempelvis om det rör sig om pendlare, närboende eller andra besökare. Den nya pendlarparkeringen på Handelsmannavägen öppnade i början av 2026 och ingår därför endast i mätningarna för detta år. 24-timmars parkering

gäller på båda parkeringarna, vilket innebär att ”på allmän plats inom tätbebyggt område där kommunen är huvudman för hållande av allmänna platser och inom vägområde för allmän väg får bilar parkeras högst 24 timmar i följd på vardagar, utom vardag före söndag och helgdag.

Figur 2. Örtofta stationsområde med Sockerbruksvägens pendlarparkering i väster och Handelsmannavägens pendlarparkering i öster.

Parkeringsräkning

Totalt har 100 parkerade bilar räknats in under de 12 tillfällen som parkeringsräkningarna genomfördes (se Figur 3).

Parkeringsräkningen visar att belägningsgraden på Sockerbruksvägens parkering varierar mellan cirka 27 och 100 procent. Beläggningen är generellt högst under vardagsförmiddagar, medan kvällar och helger uppvisar ett något lägre nyttjande. Den genomsnittliga belägningsgraden uppgår till cirka 61 procent.

Efter att pendlarparkeringen på Handelsmannavägen tagits i bruk syns ett visst nyttjande även där, men beläggningen är överlag låg till måttlig. Den genomsnittliga belägningsgraden för Handelsmannavägens parkering uppgår till ca 17 procent. Att beläggningen är lägre på Handelsmannavägen bedöms kunna bero på att parkeringen är nyöppnad och att den ännu inte upptäckts av alla pendlare.

Om alla bilar i parkeringsräkningen (100 st) hade parkerat på Handelsmannavägens parkering skulle den genomsnittliga belägningsgraden på denna parkering ligga på 44 procent, vilket indikerar att Handelsmannavägens parkering har god kapacitet för att på egen hand hantera efterfrågan. Endast vid ett tillfälle, under påsklovet tisdagen 31/3 kl. 09:30, översteg det totala antalet parkerade bilar Handelsmannavägens kapacitet. Då registrerades 20 bilar vilket motsvarar en belägningsgrad på 105 procent. Vid övriga tillfällen ligger belägningsgraden mellan ca 16-74 procent, vilket anses fungera väl i praxis. Enligt Region Skåne (Planera för

attraktiv parkering, 2021) bör en beläggingsgrad på ca 85 procent eftersträvas, då är parkeringsplatserna till nytta för många samtidigt som det finns lediga platser så att nya besökare slipper köra runt och leta efter parkering.

Parkeringsräkning och beläggingsgrad			
Datum och tid	Socketbruksvägen	Handelsmannavägen	Om alla bilar parkerade på Handelsmannavägen
Tor 11/9 kl. 10:00	10 (91 %)	-	10 (53%)
Tor 11/9 kl. 19:00	4 (36 %)	-	4 (21%)
Tis 23/9 kl. 10:00	6 (55 %)	-	6 (32%)
Tis 23/9 kl. 19:00	8 (73 %)	-	8 (42%)
Lör 4/10 kl. 11:00	3 (27 %)	-	3 (16%)
Lör 11/10 kl. 10:00	8 (73 %)	-	8 (42%)
Tor 5/3 kl. 10:00	7 (64 %)	7 (37%)	14 (74%)
Tor 5/3 kl. 19:00	4 (36 %)	1 (5%)	5 (26%)
Lör 7/3 kl. 11:00	5 (45 %)	1 (5%)	6 (32%)
Lör 28/3 kl. 11:00	5 (45 %)	2 (11%)	7 (37%)
Tis 31/3 kl. 09:30	11 (100 %)	9 (47%)	20 (105%)
Tis 31/3 kl. 19:30	9 (82 %)	0 (0%)	9 (47%)
Totalt parkerade bilar	80	20	100
Totalt parkeringsplatser	11	19	19
Antal mätillfällen	12	6	12
Genomsnitt beläggingsgrad	61 %	17%	44%
- förmiddag	78 %	42%	66%
- kväll	57 %	3%	34%
- helg	48 %	8%	8%

Figur 3. Sammanställning av parkeringsräkning på Socketbruksvägen och Handelsmannavägen. Beläggingsgrad för respektive parkering visas inom parentes. Kolumnen till höger visar hur beläggingsgraden hade sett ut på Handelsmannavägen om samtliga bilar vid mätillfället parkerat på denna parkering.

Nummerskrivning

Totalt identifierades 58 unika bilar under mätperioden. Av dessa förekom 20 bilar vid mer än ett tillfälle.

Pendlarparkeringarna används av en bred geografisk grupp där en majoritet av användarna, nära 60 procent, är skrivna utanför Eslöv (se Figur 3). En stor andel av användarna (34 procent) kommer från övriga delar av Skåne, där cirka hälften är skrivna i närområdet (såsom Håstad och Lilla Harrie) och bedöms därför kunna vara pendlare. Övriga skåningar har betydligt närmare till andra tågstationer. En liten men samtidigt oväntat stor andel av bilarna (12 procent) utgörs av utlandsregistrerade bilar. De utgör 21 procent av den totala beläggningen vilket kan tyda på att dessa bilar i genomsnitt parkerar oftare eller under längre perioder. Totalt 5 bilar (9 procent) utgörs av bilar från övriga Sverige. Två bilar (3 procent) har inte kunnat spåras.

Sett till 58 unika bilar kommer cirka 40 procent från Eslövs kommun. Runt 20 procent av bilarna är skrivna i Väggarp och Toftaholm och bedöms kunna vara pendlare. Nio bilar (16 procent) är skrivna i Örtofta, av dessa är åtta bilar hemmahörande på Sockerbruksvägen. Dessa bilar parkerar uteslutande på Sockerbruksvägens parkering där de står för ca 24 procent av parkeringstillfällena på denna parkering. Detta tyder på att parkeringen i viss utsträckning används som boendeparkering snarare än för pendling och kan innebära att tillgängligheten för faktiska pendlare påverkas negativt.

Geografisk spridning av parkerade bilar				
Adress	Antal bilar från denna plats	Andel av totalt antal bilar (58st)	Antal parkeringstillfällen	Andel av antal parkeringstillfällen (100st)
Eslövs kommun	24	41 %	42	42 %
- varav Örtofta	9	16 %	20	20 %
Övriga Skåne	20	34 %	30	30 %
Övriga Sverige	5	9 %	5	5 %
Utländska bilar	7	12 %	21	21 %
Ingen information	2	3 %	2	2 %

Figur 4. Tabellen visar den geografiska spridningen av bilar som parkerar på Sockerbruksvägens och Handelsmannavägens pendlarparkeringar. Totalt identifierades 58 unika bilar som parkerade vid totalt 100 parkeringstillfällen.

Sammanfattning och slutsats

Parkeringsräkningen visar att det i nuläget finns en god tillgång på parkeringsplatser vid Örtofta station, även under tider med högre efterfrågan. Resultaten visar också att det fortfarande skulle finnas en god tillgång på parkeringsplatser även om Sockerbruksvägens pendlarparkering togs bort.

Nummerskrivningen visar att parkeringarna används av en bred geografisk grupp, där en majoritet av användarna kommer från andra orter. Samtidigt framkommer att parkeringen på Sockerbruksvägen till stor del används av personer med gångavstånd till stationen. De står för en märkbar andel av nyttjandet och parkerar uteslutande på Sockerbruksvägen, vilket tyder på att parkeringen delvis används som boendeparkering.

Mot denna bakgrund bedöms att den långsgående parkeringen på Sockerbruksvägen kan tas bort och ersättas med en gång- och cykelbana utan att det uppstår någon betydande brist på parkeringsplatser för pendlare. Åtgärden skapar samtidigt förbättrade förutsättningar för trafiksäkerhet och tillgänglighet, särskilt för gående och personer med funktionsnedsättning.

Utredning pendlarparkering i Örtofta

Nuläge

I nuläget är det främst längs med Sockerbruksgatan samt i slutet av centralgatan vid idrottsplatsen som pendlarna som reser från Örtofta station använder sig utav. Dessa platser brukar normalt sett vara fullbelagda och det förekommer önskemål från pendlare om att det behövs fler parkeringsplatser i närheten utav stationen i Örtofta. Det finns en risk om det ofta är svårt att hitta en plats nära tågstationen att det upplevs som väldigt försvårande vilket kan göra att man väljer bort att åka kollektivt. Om det istället skapas bättre möjligheter att kombinera kollektivtrafik med både bil och cykel kommer det istället att kännas smidigt och kan då göra att fler väljer att resa på detta sätt. I Örtofta är inte kommunen väghållare utan det finns en vägförening som har huvudmannaskapet. Sockerbruksvägen är det däremot Trafikverket som är väghållare för. Pendlingsparkeringar och även tågstationen är något som använts av betydligt fler än endast de som är boende i Örtofta och tillhör vägföreningen. Det kan därför vara rimligt att kommunen trots att man inte är huvudman gör investeringar för de som pendlar med kollektivtrafiken. Kommunen har dessutom en fördel med att vi har möjlighet att ansöka om statlig medfinansiering för åtgärder kopplade till kollektivtrafik.

Bilparkering

Längs med Sockerbruksvägen i höjd med stationen är det tillåtet att parkera (A). Denna sträcka är 95 meter lång och har plats för ca 18 bilar. Säkerheten vid dessa parkeringsplatser längs med Sockerbruksvägen är inte särskilt bra. Man öppnar bildörren rakt ut i gatan och man behöver även gå längs med vägen en bra bit för att nå fram till stationen eftersom det inte finns någon gångbana på den sida som är närmast stationen.

I slutet av Centralgatan finns det en parkeringsyta som kan användas av pendlare (B). Inga platser är uppmålade men det uppskattas att kunna inrymma 17 bilar.

Utöver dessa uppskyltade platser finns det även möjlighet att parkera på omkringliggande gator då det inte råder några parkeringsförbud i nuläget.

Cykelparkering

Det finns cykelställ med låg standard, varav ett av dessa är på den södra sidan av stationen. På den norra sidan av stationen där det endast finns en cykelväg finns det också liknande cykelställ, gott om platser egentligen men ställen lämnar mycket att önska.

På den södra sidan (vid sockerbruksvägen, med nummer 1 i översiktsbilden ovan):

På den norra sidan (siffror 2 och 3 i översiktsbilden):

Där det däremot inte finns några cykelställ är i närheten av den öppning i staketet som finns långt västerut (siffran 4 i översiktsbilden). Via denna öppning når man också perrongerna vilket gör att det är många som tar det hållet till tåget. I detta läge är det många cyklar som parkerar vilket tydligt visar att ett behov finns.

Behov

Det är ofta fullbelagt på de ytor där parkeringsskyltar sitter uppe. Vilket gör att det finns ett behov av att utöka antalet parkeringsplatser för bilar. De parkeringsytor som finns är svåra att utöka så att fler platser skapas. Därför är bedömningen att en ny yta för att anlägga en pendlingsparkering i Örtofta bör göras. Att få en lite större parkeringsyta där fler bilar kan parkera med en tydlig skyltning om att det är en pendlarparkering hade underlättat för tågresenärerna och hade gjort att det till motsats från nuläget är smidigt att parkera och fortsätta sin resa med tåget. Det finns även ett behov av att byta ut de befintliga cykelställerna och ersätta dem med ställ som har en annan standard i form av väderskydd samt även komplettera med fler cykelställ. I samband med detta bör man också fundera över vilka placeringar som är de bästa.

Förslag på åtgärder

Ny pendlarparkering

Eftersom befintliga parkeringsytor i Örtofta är svåra att bygga ut mer föreslås det istället att en ny pendlingsparkering anläggs i Örtofta. Den mark som har identifierats som bäst att anlägga denna på ligger mellan Sockerbruksvägen och Handelsmannsvägen. Där är i nuläget en remsa med gräs och små träd/buskar samt ett gammalt hus. Här är det inte kommunen som äger marken utan den behöver då införskaffas för att möjliggöra att det anläggs en pendlarparkering där. För att kunna anlägga pendlingsparkeringen där krävs det också en ändring av detaljplanen eftersom det i den befintliga tillåter bostad samt är prickad mark. För denna yta finns det förslag framskissade på hur en pendlarparkering hade kunnat utformas på platsen. I nuläget ser detaljplanen ut som nedan:

2026-09-25
Linda Lööw
0413-62762
Linda.Loow@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Tjänsteskrivelse – Remissvar för förslag om ändring i Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2022:12) om dricksvatten

Förslag till beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden antar förvaltningens yttrande som sitt samt justerar paragrafen omedelbart.

Ärendebeskrivning

Livsmedelsverket har remitterat förslag till ändringar i Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2022:12) om dricksvatten för synpunkter senast den 23 oktober 2026.

Förslaget omfattar bland annat:

- krav på att vattenproducenter ska beakta vattenmyndigheternas riskbedömningar i sitt arbete med faroanalyser,
- införande av närmare regler om information till allmänheten och konsumenter,
- nya krav på årlig rapportering till Livsmedelsverket,
- vissa förtydliganden och korrigeringar av analysmetoder, provtagningskrav och bilagor till föreskrifterna.

På Miljö och Samhällsbyggnad har tillsynsenheten för Stab och Miljö berett detta remissvar.

Beslutsunderlag

Föreskrifter om ändring i Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2022:12) om dricksvatten;

Livsmedelsverkets konsekvensutredning, Dnr 2026/02902

Missiv från Livsmedelsverket, Dnr 2026/02902

Beredning

Eslövs kommun, Miljö och Samhällsbyggnad har tagit del av förslaget till föreskrifter om ändring i Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2022:12) om dricksvatten samt tillhörande konsekvensutredning.

Förvaltningen har granskat remissförslaget utifrån nämndens ansvar för den offentliga livsmedelskontrollen och tillsynen över dricksvattenanläggningar. De föreslagna ändringarna innebär huvudsakligen förtydliganden och kompletteringar av befintlig reglering samt en anpassning till EU:s dricksvattendirektiv. Förslaget samlar även befintliga krav på ett tydligare sätt, vilket bedöms underlätta för både verksamhetsutövare och kontrollmyndigheter.

Miljö och Samhällsbyggnad har inga synpunkter på de föreslagna ändringarna och tillstyrker förslaget. Det bedöms vidare att förslaget inte medför någon väsentlig påverkan på nämndens kontrollverksamhet eller behov av utökade ekonomiska resurser. Mot denna bakgrund föreslås att miljö- och samhällsbyggnadsnämnden antar förvaltningens remissvar och översänder det till Livsmedelsverket.

Beslutet skickas till

Livsmedelsverket, livsmedelsverket@slv.se.
Diarienummer 2026/02902.

Dave Borg
Förvaltningschef

Martin Dahl
Enhetschef

Livsmedelsverkets författningssamling

ISSN 1651-3533

Utgivare: Rättschef Elin Häggqvist

LIVSFS
2026:xx

Föreskrifter om ändring i Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2022:12) om dricksvatten;

beslutade *ange datum*.

Utkom från trycket
ange datum

Med stöd av 3 b, 6, 30, 31 och 34 c §§ livsmedelsförordningen (2006:813) föreskriver¹ Livsmedelsverket i fråga om Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2022:12) om dricksvatten

dels att 11 § och bilagorna 1, 3 och 4 ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas fyra nya paragrafer, 32 a–d §§, en ny bilaga, bilaga 5, och närmast före 32 c § en ny rubrik av följande lydelse.

11 § Verksamhetsutövare som producerar dricksvatten eller tillhandahåller det från en distributionsanläggning ska identifiera och bedöma de faror som måste förebyggas, elimineras eller reduceras till en acceptabel nivå (faroanalys).

Vid faroanalys ska åtminstone de parametrar som förtecknas i bilaga 1 beaktas. Resultaten av vattenmyndigheternas riskbedömning och riskhantering enligt 4 a kap. 1 och 4 §§ vattenförvaltningsförordningen (2004:660) för tillrinningsområdena för uttagspunkter för dricksvatten ska beaktas vid faroanalysen, om en sådan riskbedömning har utförts.

Om det sker en förändring avseende råvattnet eller försörjningssystemet ska faroanalysen, om det är nödvändigt, revideras. Faroanalysen ska ses över minst vart sjätte år.

32 a § Verksamhetsutövare som producerar dricksvatten till permanenta bostäder eller fritidsbostäder ska säkerställa att information i enlighet med bilaga 5, avsnitt A finns tillgänglig på internet.

32 b § Verksamhetsutövare som tillhandahåller dricksvatten från en distributionsanläggning till permanenta bostäder eller fritidsbostäder ska säkerställa att information i enlighet med bilaga 5, avsnitt A finns tillgänglig på internet och att information i enlighet med bilaga 5, avsnitt B lämnas till konsumenterna minst en gång per år.

¹ Jfr Europaparlamentet och rådets direktiv (EU) 2020/2184 av den 16 december 2020 om kvaliteten på dricksvatten, i den ursprungliga lydelsen. Se även Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster.

Rapportering

32 c § Verksamhetsutövare som producerar dricksvatten eller tillhandahåller det från en distributionsanläggning ska årligen, senast den 31 mars, rapportera till Livsmedelsverket angående verksamheten för föregående år.

Rapporten ska innehålla uppgifter om

1. undersökningsresultat vid överskridanden av parametrar förtecknade i bilaga 1, tabell 1 och 2 avseende dricksvatten hos användaren, med undantag från parametrarna indikativ dos, PFAS 4 och radon,
2. åtgärder som vidtagits enligt 28 §, samt
3. dricksvattenrelaterade incidenter som har orsakat en potentiell risk för människors hälsa, varat i mer än tio dagar i rad och drabbat minst 1 000 personer, inklusive orsaker och de avhjälpande åtgärder som vidtagits.

Om ingen av punkterna i andra stycket är aktuella ska uppgift om det rapporteras.

32 d § Rapporteringsskyldigheten enligt 32 c § gäller inte om verksamhetsutövaren bedömer att det är fråga om säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter enligt säkerhetsskyddslagen (2018:585) eller andra uppgifter som

1. kan skada internationella förbindelser, allmän säkerhet eller totalförsvaret,
2. kan medföra skada för en myndighets verksamhet för inspektion, kontroll eller annan tillsyn eller en myndighets möjligheter att förebygga eller beivra brott,
3. avser kommersiell eller industriell information och utlämnandet kan antas medföra att en enskild lider ekonomisk skada,
4. avser personuppgifter och ett utlämnande kan innebära men för den som uppgifterna gäller, om denne inte har gett sitt medgivande till att informationen lämnas ut,
5. kan skada en enskilds personliga intressen, om denne tillhandahållit den begärda informationen utan att vara skyldig att göra detta enligt lag eller förordning, såvida inte denna person gett sitt medgivande till att informationen lämnas ut,
6. kan medföra negativa följder för skyddet av den miljö som informationen avser, eller
7. kan skada immateriella rättigheter.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 januari 2027.

CHRISTINA NORDIN

Sofia Norlin
(Enheten för juridik)

Gränsvärden vid bedömning av kvaliteten på dricksvatten

| Tabell 1 – Parametrar för mikroorganismer

| Tabell 2 – Parametrar för kemiska och radioaktiva ämnen

Parameter	Utgående dricksvatten	Dricksvatten hos användaren och dricksvatten som tappas i flaskor eller behållare	Enhet	Provgrupp	Kommentar
Akrylamid		0,10	µg/l	B	Gränsvärdet avser resthalten av monomeren i dricksvattnet beräknad enligt specifikationer om maximal migration från motsvarande polymer i kontakt med vattnet. Parametern behöver endast beräknas om dricksvattnet kommer i kontakt med motsvarande polymer.
Antimon		10	µg/l	B	
Arsenik		5,0	µg/l	B	Före den 1 januari 2026 får gränsvärdet 10 µg/l tillämpas.
Bekämpningsmedel – aldrin, dieldrin, heptaklor, heptaklorepoxid		0,030	µg/l	B	Gränsvärdet ska gälla för varje enskilt bekämpningsmedel. Endast bekämpningsmedel som sannolikt förekommer i en vattentäkt behöver undersökas.

Parameter	Utgående dricksvatten	Dricksvatten hos användaren och dricksvatten som tappas i flaskor eller behållare	Enhet	Provgrupp	Kommentar
Bekämpningsmedel – enskilda		0,10	µg/l	B	Gränsvärdet ska gälla för varje enskilt bekämpningsmedel. Endast bekämpningsmedel som sannolikt förekommer i en vattentäkt behöver undersökas. Med bekämpningsmedel (pesticider) avses organiska ämnen som används som insekticider, herbicider, fungicider, nematocider, akaricider, algicider, rodenticider, slembekämpningsmedel, tillväxtreglerande medel och liknande produkter samt relevanta metaboliter, nedbrytnings- och reaktionsprodukter. En metabolit av ett bekämpningsmedel ska anses relevant för dricksvatten om det finns skäl att anse att den har inneboende egenskaper som är jämförbara med dem i det ursprungliga ämnet i fråga om bekämpningsmedlets specifika effekt eller att antingen den eller dess omvandlingsprodukter genererar en hälsorisk för konsumenterna.

| Tabell 3 – Indikatorparametrar

Parameter	Utgående dricksvatten	Dricksvatten hos användaren	Dricksvatten som tappas i flaskor eller behållare	Enhet	Provgrupp	Kommentar
Aktinomyceter		100		antal/ 100 ml	B	
Aluminium		200	200	µg/l	A och B alt. endast B	Parametern måste endast ingå i provgrupp A om aluminium används i beredningen.

Parameter	Utgående dricksvatten	Dricksvatten hos användaren	Dricksvatten som tappas i flaskor eller behållare	Enhet	Provgrupp	Kommentar
Ammonium		0,50	0,50	mg/l	A och B alt. endast B	Parametern måste endast ingå i provgrupp A om kloramin används i beredningen.
Clostridium perfringens, inbegripet sporer		Påvisad		antal/ 100 ml	B	Parametern ska undersökas om råvattnet kommer från, eller påverkas av, ytvatten eller om faroanalysen indikerar att det är nödvändigt att göra detta.
Färg	15	30	30	mg/l Pt	A och B	Orsaken till onormala förändringar ska alltid undersökas.
Järn	100	200	200	µg/l	A och B alt. endast B	Parametern måste endast ingå i provgrupp A om järn används i beredningen.

| Undersökningsprogram

Avsnitt A – Program för driftkontroll

Avsnitt C – Utökning eller minskning av undersökningsfrekvensen och utvidgning eller minskning av antalet parametrar

Del I – Utvidgning av antalet parametrar och utökning av undersökningsfrekvensen

Baserat på resultatet av faroanalysen enligt 11 § ska antalet parametrar som ska undersökas enligt provgrupp A och B enligt bilaga 1 samt parametrarna för råvatten i avsnitt B utvidgas eller undersökningsfrekvensen enligt avsnitt B utökas om något av följande villkor är uppfyllt:

1. Ytterligare undersökning krävs för att säkerställa att dricksvattnet är hälsosamt och rent.
2. Ytterligare undersökning av råvattnet krävs för att säkerställa beredningens effektivitet.
3. Ytterligare undersökning krävs för att kunna verifiera att befintliga åtgärder som ska kontrollera riskerna för människors hälsa i vattenförsörjningskedjan från tillrinningsområde via uttag, beredning och lagring till distribution är effektiva och att vattnet vid den punkt där värdena ska iakttas är hälsosamt och rent.
4. Om det vid vattenmyndigheternas riskbedömning enligt 4 a kap. 1 § vattenförvaltningsförordningen av tillrinningsområdet har påträffats ämnen som överskrider de riktvärden som framgår av bilagan till kommissionens genomförandebeslut (EU) 2022/679 av den 19 januari 2022 om upprättande av en bevakningslista över ämnen och föreningar som inger betänkligheter i dricksvatten i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/2184 och det därmed krävs ytterligare undersökning för att säkerställa att dricksvattnet är hälsosamt och rent.

Del II – Minskning av antalet parametrar och undersökningsfrekvensen

Avsnitt D – Undersökning av den indikativa dosen

När gränsvärdet för total alfaaktivitet, total betaaktivitet eller tritium har överskridits ska undersökning utföras av de radionuklider som anges i tabellen nedan och som är relevanta i förhållande till strålkällan.

Ursprung	Nuklid
Naturligt	U-238 ¹ U-234 ¹ Ra-226 Ra-228 Pb-210 Po-210
Artificiellt	C-14 Sr-90 Pu-239/Pu-240 Am 241 Co-60 Cs-134 Cs-137 I-131

¹ I denna tabell beaktas endast de radiologiska egenskaperna hos uran, inte dess kemiska toxicitet.

Analys och analysmetoder

Avsnitt A – Parametrar för mikroorganismer, inklusive indikatorparametrar, för vilka analysmetoder anges

Parameter	Metod
Aktinomyceter	SS 28212
Clostridium perfringens, inbegripet sporer	SS-EN ISO 14189
Escherichia coli (E. coli) och koliforma bakterier	SS-EN ISO 9308-1, SS-EN ISO 9308-2 eller SS 028167
Intestinala enterokocker	SS-EN ISO 7899-2, SS-EN ISO 7899-3
Långsamväxande bakterier	SS-EN ISO 6222
Mikrosvamp	SS 28192
Odlingsbara mikroorganismer vid 22 °C	SS-EN ISO 6222

Avsnitt B – Parametrar för kemiska och radioaktiva ämnen, inklusive indikatorparametrar, för vilka metodkriterier anges

Information till allmänheten

Avsnitt A – Information på internet

Informationen nedan ska finnas tillgänglig på internet på ett användarvänligt och lämpligt sätt.

Uppgifter enligt punkt 1 behöver inte finnas tillgängliga om verksamhetsutövaren bedömer att det är fråga om säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter enligt säkerhetsskyddslagen (2018:585) eller andra uppgifter som

- kan skada internationella förbindelser, allmän säkerhet eller totalförsvaret,
- kan medföra skada för en myndighets verksamhet för inspektion, kontroll eller annan tillsyn eller en myndighets möjligheter att förebygga eller beivra brott,
- avser kommersiell eller industriell information och utlämnandet kan antas medföra att en enskild lider ekonomisk skada,
- avser personuppgifter och ett utlämnande kan innebära men för den som uppgifterna gäller, om denne inte har gett sitt medgivande till att informationen lämnas ut,
- kan skada en enskilds personliga intressen, om denne tillhandahållit den begärda informationen utan att vara skyldig att göra detta enligt lag eller förordning, såvida inte denna person gett sitt medgivande till att informationen lämnas ut,
- kan medföra negativa följder för skyddet av den miljö som informationen avser, eller
- kan skada immateriella rättigheter.

1. Namn på den verksamhetsutövare som producerar eller tillhandahåller dricksvatten, det område och det antal personer som försörjs samt metoden för dricksvattenproduktion, inbegripet allmän information om de typer av beredning och desinfektion av vatten som tillämpas.

2. Undersökningsresultat enligt 22 § avseende dricksvatten hos användaren för parametrar förtecknade i bilaga 1 (dricksvattnets kvalitet), undersökningsfrekvens och gränsvärden.

Resultaten ska inte vara äldre än ett år. Vid undersökningsfrekvenser som understiger en gång per år ska de senaste resultaten anges.

Vid undersökningsfrekvenser som överstiger en gång per år får resultatet anges i form av ett medelvärde över årets undersökningsresultat, förutsatt att det framgår för konsumenten.

3. Information om följande parametrar och deras värden:

- a) dricksvattnets hårdhet, och
- b) kalium.

.

Beräkning av dricksvattnets hårdhet och undersökning av halten kalium ska göras minst vart tredje år. Provet ska tas vid den punkt i en fastighet eller en anläggning där det tappas ur en kran som normalt används för dricksvatten.

4. Vid risk för människors hälsa: de uppgifter som följer av 32 § punkten 1 om information och råd som är nödvändiga samt information om när användningen av dricksvattnet begränsas eller andra åtgärder vidtas för att skydda människors hälsa.

5. Relevant information om faroanalysen.

6. Rådgivning till konsumenter, inbegripet om hur vattenförbrukningen kan minskas, när så är lämpligt, hur vatten kan användas på ett ansvarsfullt sätt i enlighet med lokala förhållanden samt hur hälsorisker på grund av stillastående vatten kan undvikas.

7. För verksamhetsutövare som genom en distributionsanläggning tillhandahåller minst 10 000 m³ per dag eller försörjer minst 50 000 personer, årlig information om följande:

- a) vattensystemets övergripande prestanda i fråga om effektivitet och läckagenivåer,
- b) vattenförsörjningens ägarstruktur,
- c) om kostnaderna täcks genom ett avgiftssystem, information om strukturen för avgiften per kubikmeter vatten, inbegripet fasta och rörliga kostnader, och
- d) om tillgängligt, en sammanfattning och statistik avseende de klagomål från konsumenter som mottagits av den som tillhandahåller dricksvattnet avseende dricksvattnets kvalitet.

8. Om uppgifter enligt punkterna 2 och 3 finns tillgängliga ska konsumenter på motiverad begäran ges tillgång till historiska data avseende den informationen upp till tio år bakåt i tiden, dock inte tidigare än den 13 januari 2023.

Avsnitt B – Information till konsumenterna

Följande information ska lämnas till konsumenterna på ett lämpligt och lättillgängligt sätt.

1. En länk till informationen enligt avsnitt A med en upplysning om att den bland annat innehåller uppgifter om dricksvattnets kvalitet.

2. Priset på det dricksvatten som tillhandahålls, per liter och kubikmeter.

3. Den volym som förbrukats av hushållet, minst en gång per år eller faktureringsperiod, samt utvecklingstrenden avseende hushållets årsförbrukning, om så är tekniskt möjligt och om vattenleveratören har tillgång till dessa uppgifter.

4. Hushållets årliga vattenförbrukning jämförd med den genomsnittliga förbrukningen för ett hushåll, när detta är tillämpligt i enlighet med punkt 3.

Förslag till föreskrifter om ändring i Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2022:12) om dricksvatten

1. Sammanfattning

Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2022:12) om dricksvatten genomför större delen av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/2184 av den 16 december 2020 om kvaliteten på dricksvatten (dricksvattendirektivet).

Livsmedelsverket föreslår nu ändringar i föreskrifterna för att direktivet ska genomföras fullt ut vad gäller Livsmedelsverkets ansvarsområde och för att åtgärda brister som identifierats efter föreskrifternas ikraftträdande 2023.

När föreskrifterna beslutades saknades vissa bemyndiganden, vilket innebar att regler om information till allmänheten, rapportering till Livsmedelsverket samt beaktande av vattenmyndigheternas riskbedömningar inte kunde införas. Dessa bemyndiganden finns nu i livsmedelsförordningen (2006:813), vilket möjliggör att de delar av dricksvattendirektivet som omfattas av Livsmedelsverkets ansvarsområde kan genomföras samlat i LIVSFS 2022:12.

Förslaget innebär att krav på information till allmänheten och konsumenter förs över från livsmedelsförordningen till föreskrifterna och det preciseras närmare vilka uppgifter som behöver tillgängliggöras. Endast verksamhetsutövare som producerar eller tillhandahåller minst 10 m³ dricksvatten per dygn eller försörjer minst 50 personer med dricksvatten till permanenta bostäder eller fritidsbostäder ska omfattas, vilket minskar administrativa bördor för mindre aktörer och verksamheter som inte varit avsedda att omfattas av direktivets informationskrav. Detta blir en förändring jämfört med regleringen i livsmedelsförordningen som även omfattar de mindre aktörerna. Ett nytt rapporteringskrav införs också, där det bland annat framgår vilka uppgifter verksamhetsutövarna ska lämna till Livsmedelsverket för att Sverige ska kunna uppfylla sina skyldigheter gentemot EU.

Utöver detta föreslås flera mindre justeringar, bland annat införande av en alternativ analysmetod för intestinala enterokocker, förtydliganden om när vissa bekämpningsmedel behöver undersökas samt korrigeringar av skrivfel och rubriksättningar i bilagor. Dessa ändringar innebär lättnader för verksamhetsutövare genom att användning av en snabbare analysmetod möjliggörs och onödiga provtagningar undviks.

Förslaget berör ca 800 verksamhetsutövare och omkring 2 200 dricksvattenanläggningar, vilka i huvudsak består av kommunala VA-producenter och samfälligheter. De ekonomiska konsekvenserna bedöms vara begränsade, eftersom huvuddelen av kraven redan gäller genom livsmedelsförordningen. Vissa ökade personalkostnader kan dock uppstå kopplat till rapporteringskraven som införs.

Genom att samla regleringen från livsmedelsförordningen till föreskrifterna ökar tydligheten och förutsättningarna för ett enhetligt genomförande av dricksvattendirektivet i Sverige.

2. Beskrivning av problemet och vilken förändring

Livsmedelsverket eftersträvar

Den 1 januari 2023 trädde LIVSFS 2022:12 i kraft. Föreskrifterna genomför större delar av dricksvattendirektivet. Vid denna tidpunkt saknades vissa bemyndiganden vilket gjorde att Livsmedelsverket inte kunde genomföra alla delar av direktivet som faller under Livsmedelsverkets ansvarsområde i föreskrifterna.

Av artikel 9.2 i dricksvattendirektivet framgår att medlemsstaterna ska säkerställa att det vid en riskbedömning avseende försörjningssystemet beaktas de resultat av den riskbedömning och riskhantering för tillrinningsområdena för uttagspunkter som utförs i enlighet med artikel 8. När Livsmedelsverket beslutade om LIVSFS 2022:12 hade den aktör som ansvarar för riskbedömningen och riskhanteringen inte utsetts, och det gick därför inte att hänvisa till rätt aktör i föreskrifterna. Vattenmyndigheterna är numera utsedda av regeringen att tillse att en riskbedömning och riskhantering av tillrinningsområden för dricksvatten sker, se 4 a kap. vattenförvaltningsförordningen (2004:660). Det bör därför införas hänvisningar till dessa myndigheter där det är relevant.

Av artikel 17 i dricksvattendirektivet framgår att medlemsstaterna ska säkerställa att viss information görs tillgänglig för allmänheten respektive tillhandahålls till konsumenterna. När Livsmedelsverket beslutade om LIVSFS 2022:12 saknades det bemyndigande som krävdes för att genomföra kravet i artikel 17 i dricksvattendirektivet. Ett sådant bemyndigande har numera införts av regeringen genom 3 b § livsmedelsförordningen.

Enligt artikel 18.1 c–e i dricksvattendirektivet ska medlemsstaterna upprätta och årligen uppdatera ett dataset för rapportering till EU av viss information om övervakning gällande genomförandet av direktivet. Livsmedelsverket saknade vid införandet av LIVSFS 2022:12 rätt att begära in nödvändig information, vilket numera är reglerat i 34 b § livsmedelsförordningen. Livsmedelsverket har även fått ett bemyndigande att föreskriva om uppgiftsskyldigheten genom 34 c § livsmedelsförordningen.

Det behöver vara tydligt för verksamhetsutövarna vilka som omfattas av krav på att lämna information och rapportera uppgifter samt vilka uppgifter som ska lämnas. Livsmedelsverket eftersträvar att bestämmelser i dricksvattendirektivet som faller under Livsmedelsverkets ansvarsområde och riktar sig till verksamhetsutövare samlat genomförs genom LIVSFS 2022:12.

Det har uppmärksamrats att det finns behov av mindre justeringar i föreskrifterna. Livsmedelsverket avser att göra dessa justeringar.

3. Vilka konsekvenser uppstår om ingen åtgärd vidtas

Enligt dricksvattendirektivet ska medlemsstaterna säkerställa att riskbedömning och riskhantering av tillrinningsområdet beaktas av verksamhetsutövarna och att det vid behov genomförs ytterligare undersökningar utifrån dessa. Om inga justeringar görs saknas delar av genomförandet av direktivet.

Genom 3 a § livsmedelsförordningen åläggs den som producerar eller tillhandahåller dricksvatten att informera allmänheten om dricksvattnet enligt artikel 17 i dricksvattendirektivet. Om Livsmedelsverket inte reglerar informationsskyldigheten i LIVSFS 2022:12 har Sverige således ändå införlivat den delen av dricksvattendirektivet i nationell rätt. Den nuvarande regleringen innehåller inga anpassningar gällande vilka som omfattas av informationskravet eller vilken information som ska tillhandahållas. Om ingen åtgärd vidtas kvarstår den nuvarande regleringen som innebär att alla verksamhetsutövare som omfattas

av dricksvattendirektivet behöver tillhandahålla all information som det hänvisas till i artikel 17.

Vad gäller rapporteringsskyldigheten ska de som producerar eller tillhandahåller dricksvatten lämna de uppgifter som Livsmedelsverket behöver för att fullgöra sitt uppdrag, se 34 b § livsmedelsförordningen. Rapporteringsskyldighet gäller även om den inte införs i föreskrifterna. Eftersom det saknas tydlighet vad som ska rapporteras har Livsmedelsverket väglett att rapporteringsskyldigheten är frivillig fram tills frågan regleras. Att underlåta att införa regleringen i föreskrifterna kommer leda till en fortsatt otydlighet mot verksamhetsutövarna. Sverige är som medlemsstat skyldig att vidarerapportera dessa uppgifter till kommissionen. Om uppgifterna inte hämtas in från verksamhetsutövarna kan Sverige inte leva upp till sina skyldigheter enligt direktivet.

Vad gäller LIVSFS 2022:12 i övrigt är det i huvudsak ändringar av felskrivningar och rubriker som behöver justeras. I fråga om posten för bekämpningsmedel i bilaga 1 har en mening fallit bort, jämfört med dricksvattendirektivet, vilket har fått effekten att mer provtagning än nödvändigt behöver genomföras. I bilaga 4 anges vilka analysmetoder som får användas för mikroorganismer och indikatorparametrar, utan justeringar är det fortsatt endast de redan reglerade analysmetoderna som får användas.

4. Möjliga alternativ för att uppnå förändringen

4.1. Justerade föreskrifter

När dricksvattendirektivet genomfördes i svensk rätt var avsikten att genomförandet på Livsmedelsverkets ansvarsområde skulle göras genom Livsmedelsverkets dricksvattenföreskrifter. De delar som idag inte omfattas av LIVSFS 2022:12 är delvis genomförda genom livsmedelsförordningen och delvis saknas genomförande. Direktivet behöver genomföras i svensk rätt. Genom att ändra i LIVSFS 2022:12 kan bestämmelserna hållas samlade på föreskriftsnivå i den mån det är möjligt.

Skrivfel och andra mindre justeringar i föreskrifterna kan rättas genom att justera i föreskrifterna.

4.2. Vägledning

Om ändringarna inte införs i LIVSFS 2022:12 och informations- och rapporteringskraven endast ska finnas i livsmedelsförordningen är en alternativ lösning att på en mer detaljerad nivå vägleda om kraven. Detta innebär dock att kraven inte hålls samlade i föreskrifterna. Genom att införa mer detaljerade regler kan det dessutom införas begränsningar angående vem som ska lämna information eller rapportera samt vilken information eller rapportering som ska lämnas. Sådana begränsningar kan inte införas genom vägledning. De delar av direktivet som idag inte är genomförda kan inte genomföras genom vägledning. De skulle därmed förbli oreglerade.

Vad gäller de mindre justeringarna som bedöms nödvändiga kan även de delvis lösas genom vägledning, men det innebär att föreskrifterna kommer att vara otydliga och felaktiga i vissa delar. Tillägg av analysmetod och justering för när bekämpningsmedel ska undersökas kan inte göras genom vägledning.

5. Livsmedelsverkets förslag

5.1. 11 §

Livsmedelsverket föreslår att det görs ett tillägg i 11 § andra stycket andra meningen om att vattenmyndigheternas riskbedömning och riskhantering av tillrinningsområdet ska beaktas vid faroanalysen. Riskbedömningen och riskhanteringen regleras i 4 a kap. 1 och 4 §§ vattenförvaltningsförordningen. För att det ska bli tydligt vilken riskbedömning och riskhantering som avses görs det en hänvisning till vattenförvaltningsförordningen som reglerar dessa. Att riskbedömning och riskhantering ska beaktas vid faroanalysen följer av artikel 9.2 a i dricksvattendirektivet. Detta har tidigare remitterats¹, men beslutades inte när föreskrifterna antogs då det inte stod klart vem som skulle utföra riskbedömningen och riskhanteringen.

5.2. 32 a och b §§

I artikel 17.1 i dricksvattendirektivet regleras att medlemsstaterna ska säkerställa att adekvat och aktuell information om dricksvatten finns tillgängligt i enlighet med bilaga IV. I artikel 17.2 anges ytterligare uppgifter som medlemsstaterna ska

¹ Remiss, Livsmedelsverkets förslag till nya föreskrifter om dricksvatten, den 5 maj 2022, dnr 2022/01733.

Avdelningen för myndighetsstöd
Enheten för juridik

2026-09-10

Dnr 2026/02902

säkerställa att alla personer som försörjs med dricksvatten får regelbunden information om.

När dricksvattendirektivet skulle genomföras i svensk rätt saknade Livsmedelsverket bemyndigande att genomföra hela artikel 17. Förslaget ingick dock i remissen till LIVSFS 2022:12. Bemyndigande finns numera i 3 b § livsmedelsförordningen.

Artikel 17 är för närvarande genomförd i svensk rätt genom 3 a § livsmedelsförordningen. Livsmedelsverket föreslår att det införs två nya paragrafer, 32 a och b §§ LIVSFS 2022:12 som ersätter 3 a § livsmedelsförordningen. Genom att flytta bestämmelsen till LIVSFS 2022:12 kan genomförandet hållas samlat i föreskrifterna. I föreskrifterna föreslås bestämmelsen vara mer detaljerad på så sätt att det direkt anges vilken information som ska finnas tillgänglig. Det gör det enklare för verksamhetsutövarna att veta vad som förväntas av dem utan att hänvisas till direktivet. Livsmedelsverket kommer att hemställa om att regeringen upphäver 3 a § livsmedelsförordningen för att undvika dubbelreglering.

I 3 a § livsmedelsförordningen görs inget undantag för anläggningar som producerar eller tillhandahåller mindre än 10 m³ dricksvatten per dygn eller som försörjer färre än 50 personer med dricksvatten, oavsett om det görs genom en offentlig eller kommersiell verksamhet eller inte. Det görs inte heller undantag för verksamhetsutövare som med fartyg transporterar passagerare och producerar dricksvatten genom avsättning. Dessa anläggningar omfattas inte av informationskraven i artikel 17 i dricksvattendirektivet. Genom undantagen från föreskrifternas tillämpningsområde i 2–4 §§ LIVSFS 2022:12 exkluderas dessa mindre verksamheter från informationsansvaret när bestämmelsen placeras i föreskrifterna.

Syftet med den information som ska tillhandahållas är att konsumenterna ska få ökad information om sitt dricksvatten och att användningen av flaskvatten ska minska. Den information som ska lämnas, dels på internet, dels direkt till konsumenterna, är dock betungande för verksamhetsutövarna. Livsmedelsverket gör bedömningen att det är tillräckligt att verksamhetsutövare som producerar eller från en distributionsanläggning tillhandahåller dricksvatten till permanenta bostäder eller fritidsbostäder uppfyller informationskraven. Syftet med direktivet bedöms därmed tillgodoses, medan onödigt betungande krav på verksamhetsutövare undviks.

Både verksamhetsutövare som producerar dricksvatten och de som tillhandahåller det via en distributionsanläggning ska lämna information enligt det föreslagna avsnitt A i bilaga 5. Det ställs dock ytterligare krav på verksamhetsutövare som tillhandahåller dricksvatten från en distributionsanläggning eftersom dessa även ska lämna viss information, som föreslås i avsnitt B i bilaga 5, direkt till konsumenterna. För att göra det tydligt för respektive verksamhetsutövare vilka krav de omfattas av delas paragraferna in på så sätt att 32 a § omfattar de krav som ställs på producenter, medan 32 b § omfattar de krav som ställs på distributörer.

Förslaget som tidigare remitterats innehöll ett undantag för verksamhetsutövare som endast producerar dricksvatten som tappas i flaskor eller behållare. Genom att begränsa vilka verksamhetsutövare som omfattas till att bara gälla dem som tillhandahåller dricksvatten till permanenta bostäder eller fritidsbostäder blir inte det undantaget relevant, då dessa inte gör sådana leveranser. Det tidigare föreslagna undantaget finns därför inte med i detta förslag.

Utöver dessa regler finns det bestämmelser om att dricksvatten ska vara hälsosamt och rent, och att konsumenten ska få information och råd i de fall användningen av dricksvatten begränsas eller andra åtgärder för att skydda människors hälsa vidtas, se 6 och 32 §§ LIVSFS 2022:12. De ökade informationskraven som föreslås påverkar inte konsumenternas rätt till nödvändig information för att skydda sin hälsa, eller verksamhetsutövarnas skyldigheter att uppfylla kvalitetskraven för det dricksvatten som tillhandahålls.

De detaljerade informationskraven föreslås placeras i bilaga 5, se nedan.

5.3. 32 c och d §§

Det föreslås att det införs en 32 c § som innehåller ett rapporteringskrav till Livsmedelsverket gällande undersökningsresultat vid avvikelser för parametrar förtecknade i tabell 1 och 2 i bilaga 1 (med vissa undantag), åtgärder enligt 28 § och dricksvattenrelaterade incidenter. Paragrafen motsvarar artikel 18 c och d i dricksvattendirektivet. Den är för närvarande genomförd i nationell rätt genom 34 b § livsmedelsförordningen. De nu föreslagna reglerna kommer innehålla en högre detaljeringsgrad än 34 b § livsmedelsförordningen. Det finns dock inte behov av att 34 b § livsmedelsförordningen justeras då den paragrafen endast

anger att uppgifter ska lämnas till Livsmedelsverket, medan det nu remitterade förslaget innehåller detaljer avseende vilken information som ska lämnas.

Livsmedelsverket har tidigare remitterat detta förslag, men saknat bemyndigande att genomföra det. Bemyndigande finns nu i 34 c § livsmedelsförordningen. Det nu remitterade förslaget innehåller även mindre ändringar jämfört med det tidigare remitterade förslaget. Datumet för när rapporteringen ska göras är ändrat från den 31 januari till den 31 mars. När Livsmedelsverket beslutade om LIVSFS 2022:12 hade kommissionen inte fastställt vid vilken tidpunkt som medlemsstaterna årligen ska rapportera in informationen. Datumet är nu fastställt till 30 september för föregående år.² Genom att verksamhetsutövarna rapporterar senast den 31 mars hinner uppgifterna sammanställas av Livsmedelsverket och eventuella kompletteringar hinner hämtas in.

Enligt det tidigare remitterade förslaget skulle alla undersökningsresultat enligt 22 § första stycket rapporteras in. Eftersom de uppgifter som Livsmedelsverket ska rapportera vidare är begränsade till fall när det finns ett överskridande av gränsvärden införs motsvarande begränsning i rapporteringskravet. Indikatorparametrar ingår inte i det som behöver rapporteras enligt dricksvattendirektivet och sådana bör därför inte omfattas av rapporteringskravet. Parametrarna indikativ dos, PFAS 4 och radon regleras inte genom dricksvattendirektivet och dessa bör inte heller omfattas av rapporteringskravet.

En annan justering jämfört med det remitterade förslaget är att det har förtydligats att de dricksvattenrelaterade incidenter som ska rapporteras endast gäller dem som orsakat en potentiell risk för människors hälsa, varat mer än tio dagar i rad samt drabbat minst 1 000 personer. Vid sådana incidenter ska informationen även inkludera orsaker till incidenterna och vidtagna avhjälpande åtgärder. Detta är i linje med de krav som ställs i direktivet. Livsmedelsverket ser inte att det finns skäl att begära in uppgifter utöver de som ska rapporteras vidare.

För att säkerställa att Livsmedelsverket får del av nödvändig rapportering ska samtliga verksamhetsutövare som omfattas av rapporteringskravet lämna en årlig rapport. För dem som inte haft några avvikelser som behöver rapporteras kommer rapporteringen endast bestå i att meddela det.

² Det framgår av ett mötesdokument från kommissionen från den 18 juli 2025, 18th meeting of the expert group on the implementation of the drinking water directive.

Det föreslås införas en 32 d § som begränsar rapporteringsskyldigheten vad gäller vissa uppgifter som inte bör få spridning. I artikel 18.5 i dricksvattendirektivet anges att medlemsstaterna får avvika från artikeln, som innehåller rapporteringskrav, med hänvisning till de skäl som anges i artikel 13.1 i direktiv 2007/2/EG³ (Inspiredirektivet). I 34 a § livsmedelsförordningen, som genomför delar av artikel 18 i dricksvattendirektivet, anges att rapporteringen inte ska omfatta säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter enligt säkerhetsskyddslagen (2018:585) eller uppgifter som omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Dessa undantag motsvarar de undantag som görs i Inspiredirektivet. Eftersom inte alla verksamhetsutövare omfattas av offentlighets- och sekretesslagen går det dock inte att använda samma formulering som i livsmedelsförordningen. Inspiredirektivet är bland annat genomfört i svensk rätt genom lagen (2010:1767) om geografisk miljöinformation. Av 12 § lagen om geografisk miljöinformation framgår vissa begränsningar gällande allmänhetens tillgång till geografisk miljöinformation och metadata. Livsmedelsverket anser att det är lämpligt att använda samma rekvisit som finns uppräknade i 12 § lagen om geografisk miljöinformation då dessa redan utgör en tolkning av vilka undantag som kan göras enligt artikel 13.1 i Inspiredirektivet. Verksamhetsutövaren är bäst lämpad att bedöma vilka uppgifter som inte bör rapporteras vidare. Sådana uppgifter som uppfyller något av de rekvisit som anges i paragrafen ska därför överhuvudtaget inte rapporteras in. Detta är sedan tidigare remitterat men föreslogs då vara placerat i samma paragraf som rapporteringsskyldigheten.

5.4. Bilaga 1

Bilaga 1 innehåller tre tabeller. För att underlätta hänvisningar till tabellerna görs tillägget *Tabell* med tabellnummer i respektive rubrik.

I tabell 2 – parametrar för kemiska och radioaktiva ämnen i bilaga 1 till LIVSFS 2022:12 finns en post för parametern bekämpningsmedel – aldrin, dieldrin, heptaklor och heptaklorepoxyd. Enligt dricksvattendirektivet behöver endast bekämpningsmedel som kan antas förekomma i en vattentäkt undersökas. En sådan begränsning för vad som behöver undersökas finns i tabellen i föreskrifterna vad gäller parametern bekämpningsmedel – enskilda. Av förbiseende har dock inte samma undantag förts in på den förstnämnda posten. Detta föreslås korrigeras, vilket innebär att onödiga undersökningar kan undvikas.

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/2/EG av den 14 mars 2007 om upprättande av en infrastruktur för rumslig information i Europeiska Unionen (Inspire).

I tabell 3 – indikatorparametrar i bilaga 1 finns en post för färg. Färg mäts i enheten mg/l Pt, vilket står för milligram platina per liter. När föreskrifterna antogs uteblev Pt i måtenheten. Detta läggs till. Färg kan inte mätas i mg/l och någon ändring i sak är inte avsedd.

5.5. Bilaga 3

Bilagan saknar rubrik och rubriken *Undersökningsprogram* föreslås därför läggas till.

I avsnitt C, del 1 föreslås en ny punkt 4 införas. Punkten motsvarar del C punkt 1 d i bilaga II till dricksvattendirektivet. Punkten anger att verksamhetsutövaren kan behöva inkludera undersökningar av ämnen på den så kallade bevakningslistan i genomförandebeslut (EU) 2022/679⁴ i sitt undersökningsprogram, om sådana ämnen påträffats i halter över bevakningslistans riktvärden. Bevakningslistan innehåller ämnen som oroar allmänheten och forskarvärlden. I dagsläget finns två ämnen upptagna på listan. Detta förslag har tidigare remitterats, men beslutades inte när föreskrifterna antogs då det inte stod klart vem som skulle utföra riskbedömningen. I likhet med den föreslagna justeringen i 11 § görs en hänvisning till vattenförvaltningsförordningen för att det ska stå klart vilken riskbedömning som avses.

I tabellen i avsnitt D har nuklid U-238 felaktigt fått benämningen U-2381 och U-234 felaktigt fått benämningen U-2341. Det ska vara en upphöjd etta efter respektive beteckning som utgör en hänvisning och inte en del av beteckningen. Skrivfelen föreslås korrigeras.

5.6. Bilaga 4

I avsnitt A i bilaga 4 anges vilka analysmetoder som ska användas för vissa mikroorganismer. Vilka metoder som får användas styrs av dricksvattendirektivet. Det finns dock en öppning för att tillåta alternativa metoder som bedömts likvärdiga, se artikel 13.4 a i dricksvattendirektivet. Analys som baseras på odling tar lång tid att genomföra, och parametern intestinala enterokocker kan användas som en indikator på avloppspåverkan. Behovet av en snabb analysmetod är stort. För att möjliggöra snabbare analyser har metoden Enterolert-DW (SS-EN ISO 7899-3) utvecklats för analys av intestinala enterokocker. Livsmedelsverket,

⁴ Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2022/679 av den 19 januari 2022 om upprättande av en bevakningslista över ämnen och föreningar som inger betänkligheter i dricksvatten i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/2184.

liksom kommissionen, har erkänt metoden som likvärdig. Livsmedelsverket föreslår att denna nya metod förs in i bilaga 4 som ett alternativ till befintlig metod, vilket ger verksamhetsutövare och kontrollmyndigheter möjlighet att använda en metod som ger ett snabbare analysresultat.

Avsnitt A och B i bilaga 4 inkluderar båda indikatorparametrar för vilka analysmetoder anges, vilket inte speglas i rubrikerna. Vid remitteringen av LIVSFS 2022:12 var bilaga 1 uppdelad i enbart mikrobiologiska parametrar samt parametrar för kemiska och radioaktiva ämnen. Som svar på flera remissynpunkter delades bilaga 1 upp i mikrobiologiska parametrar, parametrar för kemiska och radioaktiva ämnen samt indikatorparametrar. Ett förbiseende gjorde att rubrikerna till avsnitt A och B i bilaga 4 inte justerades för att spegla den nya uppdelningen av parametrar i bilaga 1. Dessa föreslås justeras till *avsnitt A – Parametrar för mikroorganismer, inklusive indikatorparametrar, för vilka analysmetoder anges* samt *avsnitt B – Parametrar för kemiska och radioaktiva ämnen, inklusive indikatorparametrar, för vilka metodkriterier anges*.

5.7. Bilaga 5

I den föreslagna bilaga 5, som är ny, motsvarar avsnitt A bilaga IV och avsnitt B artikel 17.2 i dricksvattendirektivet. Dessa krav är i praktiken redan införda i svensk rätt genom 3 a § livsmedelsförordningen, men förslaget samlar bestämmelserna som rör dricksvatten i LIVSFS 2022:12 och förtydligar dem. Det föreslagna avsnitt A gäller den information som ska tillhandahållas till allmänheten och det föreslagna avsnitt B avser den information som årligen ska lämnas till konsumenterna. Livsmedelsverket har i huvudsak tidigare remitterat detta förslag, men saknat bemyndigande att genomföra det.

I direktivet anges att medlemsstaterna får avvika från informationskravet i punkten 1 i bilaga IV i enlighet med artikel 13.1 i Inspiredirektivet. I det tidigare remitterade utkastet framstår det som att undantagen från informationskravet får tillämpas för hela föreslagna avsnitt A. Det ska dock bara vara punkten 1 som omfattas av möjligheten att göra undantag från att hålla uppgifterna tillgängliga. I likhet med de undantag som gäller för rapportering enligt den föreslagna 32 d § (se ovan) bör undantagen här gälla säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter enligt säkerhetsskyddslagen samt i övrigt följa undantagen i 12 § lagen om geografisk miljöinformation. Jämfört med det tidigare remitterade förslaget läggs punkter om personuppgifter och enskildas personliga intressen till. Dessa speglar den information som inte ska lämnas ut i samband med rapporteringsskyldigheten

Avdelningen för myndighetsstöd
Enheten för juridik

2026-09-10

Dnr 2026/02902

enligt 32 d § och är även i linje med artikel 13.1 i Inspiredirektivet. Det är verksamhetsutövaren som ska bedöma om det är fråga om sådana uppgifter som ska undantas från informationskravet.

Dricksvattenföreskrifternas bilaga 1 innehåller, utöver de parametrar som konsumenten ska få information om enligt dricksvattendirektivet, även parametrarna indikativ dos, PFAS 4, radon, aktinomyceter, långsamväxande bakterier, total alfaaktivitet, total betaaktivitet samt tritium. Dessa parametrar har betydelse för dricksvattnets kvalitet och utifrån ett konsumentperspektiv bör uppgifterna finnas med i den information som ska lämnas. Det bedöms endast innebära en försumbart ökad administrativ börda att inkludera dessa parametrar i den information som ska lämnas om dricksvattnets kvalitet, varför de inte exkluderas från informationskravet.

I föreslagna avsnitt A punkten 2 andra stycket i bilaga 5 görs ett tillägg, jämfört med direktivet, att undersökningsfrekvenser som överstiger en gång per år får anges i form av ett medelvärde över årets undersökningsresultat. Vissa verksamhetsutövare har en hög undersökningsfrekvens och det skulle vara onödigt betungande för dem att behöva uppdatera informationen vid varje undersökningstillfälle. Livsmedelsverket har bedömt att det är i linje med direktivets syfte att tillhandahålla informationen som ett årsmedelvärde. Detta blir dessutom mer rättvisande jämfört med att endast återge ett enskilt tillfälle, som inte alltid är representativt. Redan i den tidigare remissen föreslogs att föreskrifterna skulle tolkas på detta sätt, men genom att skriva in det blir det tydligare att ett medelvärde godtas.

Information om hårdhet, kalcium, magnesium och kalium ska tillhandahållas allmänheten enligt punkten 3 i bilaga IV till dricksvattendirektivet. Kalcium och magnesium är upptagna i bilaga 1 till LIVSFS 2022:12 och ska ingå i undersökningsprogrammet. Då kalcium och magnesium redan omfattas av undersökningsresultat som ska lämnas ut enligt punkten 2 återges de inte på nytt. Vad gäller hårdhet och kalium föreslås att de ingår i informationskraven enligt avsnitt A punkten 3 i bilaga 5.

Undersökningsfrekvensen för dricksvattnets hårdhet och kalium är inte fastställd i dricksvattendirektivet. För att kunna lämna informationen måste undersökningar av parametrarna göras. Det föreslås därför fastställas en undersökningsfrekvens för beräkning av dricksvattnets hårdhet och kalium. Eftersom parametrarna inte påverkar om vattnet är hälsosamt och rent och därför saknar gränsvärden bedöms

det inte lämpligt att placera dem i bilaga 1, vilket skulle innebära att de omfattades av samma undersökningsfrekvenser som övriga parametrar. Bestämmelsen om undersökningsfrekvens bedöms lämpligast att placera tillsammans med reglerna om vilken information verksamhetsutövarna ska tillhandahålla till allmänheten. Det blir då även tydligt att det endast är verksamhetsutövare som omfattas av bilaga 5 som behöver göra dessa undersökningar. Genom att föreskriva om en undersökningsfrekvens skapas en likriktning bland de verksamhetsutövare som behöver lämna information om dessa parametrar. På så sätt kan det undvikas att verksamhetsutövarna tar fler prover än vad som bedöms nödvändigt för att de annars inte vet vad som förväntas av dem. För att tydliggöra vilken provtagningspunkt som är relevant föreskrivs det även var provet ska tas. Förslaget har tidigare remitterats i då föreslagna 18 §, men inte beslutats eftersom det hör ihop med de informationskrav som det i övrigt saknades bemyndigande att besluta om.

Av föreslagna avsnitt B i bilaga 5 framgår att informationen i avsnittet ska lämnas på ett lämpligt och lättillgängligt sätt. Exempelvis kan informationen lämnas genom appar eller genom att det på fakturan anges en webbadress eller QR-kod där konsumenterna kan hitta den angivna informationen.

En av de uppgifter som ska lämnas enligt avsnitt B är uppgifter om dricksvattnets kvalitet, vilket framgår av artikel 17.2 a i dricksvattendirektivet. Med dricksvattnets kvalitet avses undersökningsresultaten enligt 22 § avseende dricksvatten hos användaren för parametrar förtecknade i bilaga 1. Detta är samma uppgifter som ska finnas med i den information som verksamhetsutövaren ska tillhandahålla enligt avsnitt A punkten 2. Det är därför tillräckligt att det tydligt framgår för konsumenten var denna information finns. Det saknas anledning att kräva att samma uppgifter ska återges flera gånger.

I avsnitt A är punkterna 6 och 7 nya och i avsnitt B är punkterna 2–4 nya jämfört med vad som tidigare har remitterats. I och med att dessa bestämmelser för närvarande är reglerade i 3 a § livsmedelsförordningen, som hänvisar direkt till artikel 17 i dricksvattendirektivet, är detta dock sådant som redan gäller för verksamhetsutövarna. Genom att införa bestämmelserna direkt i LIVSFS 2022:12 bedöms det bli enklare för verksamhetsutövare att utläsa vilka krav som ställs på dem.

I avsnitt A punkten 8 begränsas de uppgifter som en konsument kan begära enligt punkterna 2 och 3 till att tidigast gälla från den 13 januari 2023. Detta är det

datum som anges i direktivet och det saknas anledning att kräva att uppgifterna ska lämnas för data som gäller en tidigare tidpunkt. Det nu remitterade förslaget innehåller även redaktionella ändringar jämfört med det tidigare remitterade förslaget.

6. Vilka bemyndiganden som Livsmedelsverkets beslutanderätt grundar sig på

<i>Bestämmelse</i>	<i>Bemyndigande</i>
11 §	31 § livsmedelsförordningen
32 a §	3 b § livsmedelsförordningen
32 b §	3 b § livsmedelsförordningen
32 c §	34 c § livsmedelsförordningen
32 d §	34 c § livsmedelsförordningen
Bilaga 1	6 och 31 §§ livsmedelsförordningen
Bilaga 3	6 och 31 §§ livsmedelsförordningen
Bilaga 4	30 och 31 §§ livsmedelsförordningen
Bilaga 5	3 b och 31 §§ livsmedelsförordningen

7. Överensstämmelse med skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU

Förslaget innebär ett genomförande av delar av ett EU-direktiv i svensk rätt. Regleringen överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges medlemskap i EU.

Förslaget, som tidigare är remitterat, är även anmält enligt förordningen (1994:2029) om tekniska regler.⁵ De justeringar som föreslås bedöms inte innehålla några ytterligare tekniska krav som påverkar produkter och inte heller några nya eller förändrade krav på tjänsteverksamhet. Livsmedelsverket bedömer därför att förslaget inte behöver anmälas på nytt enligt förordningen om tekniska regler. Förslaget bedöms inte heller vara anmälningspliktigt enligt förordning (2009:1078) om tjänster på den inre marknaden.

⁵ Anmälan 2022/481/S, Livsmedelsverkets dnr 2022/01733.

8. Analys av Livsmedelsverkets förslag

8.1. Vilka berörs av förslaget?

8.1.1. Verksamhetsutövare

Det finns ca 2 200 registrerade dricksvattenanläggningar, fördelat på drygt 800 verksamhetsutövare, som kommer beröras av de föreslagna reglerna rörande information till allmänheten och rapportering. Eftersom de som ska lämna information till allmänheten begränsas till verksamhetsutövare som producerar eller tillhandahåller dricksvatten till bostäder är det marginellt färre som omfattas av informationskraven jämfört med rapporteringskraven.

De förslag som avser ändringar i sak berör i huvudsak verksamhetsutövare som producerar eller tillhandahåller minst 10 m³ dricksvatten per dygn eller försörjer minst 50 personer med dricksvatten. Mindre anläggningar påverkas inte av förslaget på annat sätt än att de som idag omfattas av kraven på information samt rapportering blir exkluderade från att omfattas. Majoriteten av de anläggningar och verksamhetsutövare som påverkas utgörs av kommunala nämnder eller kommunalt ägda driftbolag som tillhandahåller VA-tjänster till kommunens invånare. Ett antal icke-kommunala verksamhetsutövare kommer beröras, av dessa utgörs majoriteten av samfällighetsföreningar.

Förslaget innebär en mindre administrativ börda jämfört med tidigare remitterat förslag avseende information till allmänheten. Kravet om att lämna information till allmänheten begränsas till dem som producerar eller tillhandahåller dricksvatten till bostäder. Den administrativa bördan blir också lägre jämfört med tidigare remitterat förslag gällande rapporteringen. Det tydliggörs bland annat att det enbart är information om vissa överskridanden, och inte samtliga undersökningsresultat, som ska rapporteras liksom att inte alla incidenter ska rapporteras.

Korrigeringar av tidigare felskrivningar och förtydliganden bedöms inte ha någon påverkan på verksamhetsutövare, oavsett storlek. Förtydligandet gällande när de fyra bekämpningsmedlen ska undersökas, liksom tillägget av en ny metod för analys av intestinala enterokocker berör dock samtliga verksamhetsutövare som omfattas av LIVSFS 2022:12. Utöver de verksamhetsutövare som nämns i första stycket tillkommer ca 3 000 anläggningar som bedrivs av verksamhetsutövare som tillhandahåller dricksvatten som en del av en offentlig eller kommersiell verksamhet, men understiger 10 m³ dricksvatten per dygn eller försörjer färre än

50 personer med dricksvatten, se 2 och 3 §§ LIVSFS 2022:12. Det kan till exempel vara verksamhetsutövare som försörjer en restaurang, ett hotell eller hyresbostäder med vatten från en egen dricksvattenanläggning. Dessa justeringar innebär lättnader för verksamhetsutövarna och har därmed inga negativa effekter för dem. Ändringarna innebär att färre prover behöver tas samt att verksamhetsutövarna får möjlighet att använda ytterligare en analysmetod.

8.1.2. Kontrollmyndigheter

Det är i huvudsak kommunala nämnder som är kontrollmyndigheter för de verksamhetsutövare som berörs av föreskrifterna. Förslaget bedöms inte påverka kontrolltid eller -frekvens. Utöver att inspektörerna behöver ha kännedom om att reglerna ändras bedöms inte förslaget medföra någon påverkan på kontrollmyndigheterna.

8.2. Beskrivning och beräkning av förslagets kostnader och intäkter

8.2.1. Beaktande av vattenmyndigheternas riskbedömning av tillrinningsområdet

Kravet att beakta vattenmyndigheternas riskbedömning av tillrinningsområdet bör inte innebära någon större kostnadsökning för verksamhetsutövaren. Däremot kan det i sin tur leda till att verksamhetsutövaren identifierar ett behov av att analysera ytterligare parametrar. Om vattenmyndigheterna identifierar ämnen på den så kallade bevakningslistan över de gränsvärden som anges där ska dessa inkluderas i verksamhetsutövarens undersökningsprogram, vilket kommer att medföra analyskostnader.

8.2.2. Information till allmänheten

Då informationskrav redan är införda genom 3 a § livsmedelsförordningen bedöms kostnaderna inte öka i samband med att kraven förs in i LIVSFS 2022:12.

En fråga om kostnader för att börja tillhandahålla information till allmänheten har ställts till några utvalda VA-producenter. Livsmedelsverket har bara fått svar från två av dem. Svaren indikerar att kostnaderna främst består i personalkostnader. Många VA-producenter har sedan tidigare haft delar av den information som direktivet kräver publicerad på sina webbplatser. Av de svar Livsmedelsverket fått framgår att mycket tid lagts på att identifiera vilken information som redan finns,

och vilken information som behöver läggas till med anledning av reglerna. Till det tillkommer sedan en viss löpande kostnad för att hålla informationen uppdaterad.

Hos de två VA-producenter som besvarat Livsmedelsverkets frågor varierar kostnaderna. Den ena (som ansvarar för 20 vattenverk) uppgav att den lagt 80 timmar på att identifiera vilken information som fanns och vilken som saknades. Med en uppskattad personalkostnad om 750 kr per timme⁶ skulle detta innebära en kostnad på 60 000 kr. Det ger ett snitt om 3 000 kr per anläggning. Ändringar som behövde göras på fakturor kunde samköras med andra nödvändiga ändringar och uppdatering av webbplatsen föranledde i övrigt inga kostnader.

Den andra VA-producenten (som ansvarar för 57 vattenverk) uppgav att den lagt 1 500 timmar på interna möten, insamling av information, uppbyggnad av webbplatser med mera. Denna VA-producent uppgav sig ha en personalkostnad om 700 kr per timme, vilket ger en total kostnad om 1 020 000 kr. Det ger ett snitt om 26 000 kr per anläggning. Till det uppskattade leverantören en löpande kostnad om 80 000 kr per år för underhåll av informationen, det vill säga ett snitt om 1 400 kr per anläggning och år.

Det är svårt att dra slutsatser om kostnaderna baserade på dessa två exempel. Ingen av de producenter som svarande uppgav sig ha kostnader för inköp av informationshanteringssystem eller liknande, eller för justeringar av befintliga system, exempelvis faktureringsystem. Det kan dock inte uteslutas att kraven kan innebära sådana kostnader.

Genom att avgränsa kraven till att endast omfatta de verksamhetsutövare som för bostäder producerar eller tillhandahåller minst 10 m³ dricksvatten per dygn, eller försörjer minst 50 personer med dricksvatten, minskas den ekonomiska påverkan på verksamhetsutövare. Förtydligandet att ett medelvärde får anges när undersökningsresultaten redovisas, i de fall flera prover per år tas, innebär även det en minskad administrativ börda, och därmed även en minskad ekonomisk börda.

8.2.3. Rapportering

De föreslagna rapporteringskraven i 32 c § förväntas innebära en viss ökad kostnad i form av framför allt personalkostnader för de verksamhetsutövare som berörs av kraven. Rapporteringen kommer ske genom befintliga e-tjänster som

⁶ Svenskt Vatten uppskattar att en timkostnad mellan 700–800 kr är representativ för branschen.

tillhandahålls av Livsmedelsverket och kräver därför inte införande av nya IT-system eller andra tekniska investeringar. Hur stor arbetsbörda blir beror på flera faktorer. Sådant som påverkar är bland annat hur många anläggningar verksamhetsutövaren har, om anläggningarna haft överskridanden av kvalitetskraven samt om det förekommit dricksvattenrelaterade incidenter under rapporteringsperioden.

För en verksamhetsutövare som endast har en anläggning att rapportera för, och saknar överskridanden eller dricksvattenrelaterade incidenter för rapporteringsperioden, beräknas själva rapporteringen ta ca 10 minuter. Tidsuppskattningen baseras på återkopplingar från vattenproducenter som rapporterat frivilligt och nyttjat möjligheten till att på förhand testrapportera. Till det tillkommer dock viss tid för att ta del av instruktioner och liknande, uppskattningsvis två timmar. I de fall dricksvattenrelaterade incidenter eller överskridanden förekommit under rapporteringsperioden ökar rapporteringstiden. Uppskattningsvis innebär en sådan rapportering att tidsåtgången uppgår till totalt fyra timmar då ytterligare tid går åt till att sammanställa och fylla i de uppgifter som krävs. Det kan även förväntas finnas ett visst behov av support kopplat till sådan rapportering. Vid en uppskattad timkostnad om 750 kr innebär detta en kostnad mellan ca 1 600 och 3 000 kr per år och anläggning. Baserat på tidigare års frivilliga rapportering verkar majoriteten av verksamhetsutövarna sakna överskridanden eller dricksvattenrelaterade incidenter att rapportera.

Utöver själva rapporteringen kan verksamhetsutövare behöva utföra visst löpande arbete under året för att sammanställa data för att underlätta rapportering. De större producenterna har redan idag mycket statistik och internrapportering av avvikelser. De nya rapporteringskraven innebär inte någon egentligt ökad arbetsbörda vad gäller sammanställning enligt uppgift från Svenskt Vatten som tillfrågat branschen. För mindre dricksvattenproducenter, som inte redan har denna typ av internuppföljning kan arbetsbördan bli större. Samtidigt har mindre verksamhetsutövare i regel färre uppgifter att rapportera eftersom deras provtagningsfrekvenser är lägre jämfört med verksamhetsutövare som har flera eller större anläggningar. De verksamhetsutövare som deltagit i den frivilliga rapporteringen kan ha viss praktisk nytta av den erfarenheten, medan de som aldrig rapporterat sannolikt kommer uppleva ett visst merarbete. Det är troligt att arbetsbördan kommer minska när verksamhetsutövaren fått erfarenhet och kunnat anpassa arbetssättet för att effektivisera informationsinsamlingen inför rapporteringen.

Livsmedelsverket har under lång tid informerat om de kommande rapporteringskraven och även erbjudit verksamhetsutövare att testrapportera. Ungefär hälften av alla som kommer omfattas av rapporteringskravet har rapporterat i någon form.

8.2.4. Övriga ändringar

Förtydligandet gällande när de fyra bekämpningsmedlen behöver undersökas ger möjlighet att avstå undersökning av dessa ämnen i de fall de inte antas förekomma i vattentäkten. Detta kommer innebära en ekonomisk besparing för alla anläggningar där dessa inte antas förekomma.

Övriga ändringar förväntas inte innebära någon ekonomisk påverkan.

8.3. Beskrivning och beräkning av andra relevanta konsekvenser

8.3.1. Hållbarhet

Syftet med direktivets informationskrav är att påverka människors vattenförbrukning och att minska deras flaskvattenförbrukning. Svenska konsumenter har redan ett högt förtroende för dricksvattenproduktionen och konsumerar minst flaskvatten i Europa. Trots detta kan förslaget komma att ha positiva effekter på miljön i form av främst minskad vattenanvändning då informationen som ska ges till allmänheten bland annat omfattar rådgivning om hur konsumenter kan minska sin vattenförbrukning och uppgifter om hushålls årliga förbrukning.

8.3.2. Jämställdhet

Livsmedelsverket bedömer att förslaget inte kommer att få effekter för jämställdhet.

8.3.3. Civil beredskap

Livsmedelsverket bedömer att förslaget inte har någon påverkan på den civila beredskapen.

8.4. Tidpunkten för ikraftträdande och informationsinsatser

Bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2027. Det bedöms inte finnas behov av några särskilda övergångsbestämmelser.

Avdelningen för myndighetsstöd
Enheten för juridik

2026-09-10

Dnr 2026/02902

Bestämmelserna om information till allmänheten finns redan i 3 a § livsmedelsförordningen. Fram tills det görs ändringar i livsmedelsförordningen uppstår i viss mån en dubbelreglering. De högre kraven som ställs på verksamhetsutövare som annars inte omfattas av alla bestämmelser i dricksvattenföreskrifterna fortsätter att gälla fram tills livsmedelsförordningen ändras.

I samband med att föreskrifterna beslutas kommer Livsmedelsverket att informera om ändringarna på myndighetens webbplats samt via andra relevanta informationskanaler, exempelvis företags- och kontrollnyheter. Livsmedelsverket kommer även att uppdatera informationen på myndighetens webbplats.

Livsmedelsverket vägleder i Kontrollwiki kring kraven om information till allmänheten sedan ett år tillbaka. Vägledningstexterna har remitterats externt och olika typer av informationsinsatser som nyhetsbrev och webinarier har genomförts för att stödja verksamhetsutövare och kontrollmyndigheter. Vägledningstexterna kommer uppdateras, och nya informationsinsatser med anledning av ändringarna i LIVSFS 2022:12 kommer genomföras.

Vad gäller rapporteringen behöver reglerna träda i kraft så snart som möjligt för att Sverige ska kunna fullgöra sin rapporteringsskyldighet gentemot kommissionen. Vid ett ikraftträdande den 1 januari 2027 blir första rapporteringstillfället senast den 31 mars 2027. De uppgifter som omfattas av rapporteringskravet är sådana som verksamhetsutövarna redan med nu gällande regler ska hämta in och vidta åtgärder utifrån. Uppgifterna bedöms därför finnas tillgängliga för verksamhetsutövarna även om rapporteringen avser uppgifter för föregående år. Verksamhetsutövarna bör kunna rapportera in de aktuella uppgifterna under 2027.

När det gäller rapporteringskravet tillhandahåller Livsmedelsverket redan vägledning till hur rapporteringen ska genomföras. Informationsinsatser för att upplysa verksamhetsutövare om kommande rapporteringskrav har genomförts. Det har även funnits en möjlighet för verksamhetsutövare att testrapportera. Informationsinsatser har särskilt riktats till de verksamhetsutövare som inte tidigare deltagit i frivillig rapportering, och ytterligare insatser kommer genomföras.

Både vad gäller information och rapportering har Livsmedelsverket haft täta kontakter med Svenskt Vatten. Såväl för att inhämta synpunkter som för att genom dem informera branschen om de kommande kraven. Livsmedelsverket strävar efter att vara lyhörda för verksamhetsutövarnas önskemål, och har möjlighet att vidta fler informationsåtgärder vid behov.

8.5. Hindrande av långtgående kostnader eller begränsningar utöver vad som är nödvändigt

De regler som föreslås utgör i huvudsak krav som ställs genom dricksvattendirektivet. Det är därför inte ett alternativ att helt underlåta reglering. Livsmedelsverket har genomgående begränsat de föreslagna ändringarna till att uppfylla de krav som ställs genom direktivet och inte gå utöver dessa. Vad gäller information till allmänheten finns enstaka krav som går utöver direktivet, men dessa bedöms inte påverka företagens kostnader.

Vad gäller kraven om information till allmänheten kommer förslaget underlätta för mindre verksamhetsutövare samt för verksamhetsutövare som inte producerar eller tillhandahåller dricksvatten till bostäder, då dessa undantas från de krav som gäller idag.

Att möjliggöra ett tillhandahållande av årsmedelvärden när det gäller undersökningsresultaten kommer minska arbetsbördan, framför allt för de största verksamhetsutövarna som kan ha väldigt många undersökningar per år.

9. Påverkan avseende det kommunala självstyret

Livsmedelsverket bedömer att de föreslagna ändringarna inte har någon påverkan på det kommunala självstyret.

10. Utvärdering av föreskrifterna

Det finns ingen inplanerad utvärdering av föreskrifterna, men Livsmedelsverket ser regelbundet över dem. Eventuella problem som uppstår uppmärksammas genom den praktiska tillämpningen och vid behov görs justeringar i föreskrifterna och vägledningstexterna.

Avdelningen för myndighetsstöd
Enheten för juridik

2026-09-10

Dnr 2026/02902

Kontaktpersoner vid Livsmedelsverket

Paulina Eriksson, handläggare, Enheten för dricksvatten och kemiska ämnen,
018–265 58 12

Sofia Norlin, verksjurist, Enheten för juridik, 018–17 43 73

Avdelningen för myndighetsstöd
Enheten för juridik
Sofia Norlin

Missiv

2026-09-10

Dnr 2026/02902

Enligt sändlista

Föreskrifter om ändring i Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2022:12) om dricksvatten

Livsmedelsverket har tagit fram föreskriftsförslag om att göra ändringar i Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2022:12) om dricksvatten. Som ett led i beredningsprocessen vill myndigheten nu ge er möjlighet att lämna synpunkter på förslaget.

- Föreskrifter om ändring i Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2022:12) om dricksvatten

Myndigheten är särskilt tacksam för synpunkter avseende de praktiska konsekvenserna av förslagen för berörda företag. Mer information om bakgrunden till de föreslagna föreskrifterna finns i den konsekvensutredning som bifogas. Dokumenten finns även tillgängliga på Livsmedelsverkets webbplats, www.slv.se.

Vid frågor om remissen, vänligen kontakta:

Paulina Eriksson, handläggare, Enheten för dricksvatten och kemiska ämnen,
018-265 58 12

Sofia Norlin, verksjurist, Enheten för juridik, 018- 17 43 73

Livsmedelsverket önskar synpunkter på de föreslagna föreskrifterna och tillhörande konsekvensutredning **senast den 23 oktober 2026**.

Svaret skickas per e-post till livsmedelsverket@slv.se. Vänligen ange diarienummer **2026/02902** och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet och i dokumentnamnet på yttrandet.

Avdelningen för myndighetsstöd
Enheten för juridik

2026-09-10

Dnr 2026/02902

En sammanställning över inkomna remissynpunkter, tillsammans med Livsmedelsverkets bedömning av synpunkterna, kommer att publiceras på Livsmedelsverkets webbplats i samband med att föreskrifterna publiceras.

Elin Häggqvist
rättschef

Sofia Norlin
verksjurist

Bilagor

1. Föreskriftsförslag
2. Konsekvensutredning

Sändlista

1. Boverket
2. Dala Vatten och avfall AB
3. Eldrimner
4. Eslövs kommun, Förvaltningen miljö och samhällsbyggnad
5. Folkhälsomyndigheten
6. Försvarsinspektören för hälsa och miljö
7. Göteborgs stad, Kretslopp och vatten
8. Havs- och vattenmyndigheten
9. Hudiksvalls kommun, Norrhälsinglands miljö- och räddningsnämnd
10. Jordbruksverket
11. Jönköpings kommun, Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen
12. Karlstads kommun, Miljöförvaltningen
13. Kommerskollegium
14. Konsumentverket
15. Livsmedelsföretagen
16. Ljusdals Energi
17. Länsstyrelsen i Kalmar län (Vattenmyndigheten för Södra Östersjöns vattendistrikt)
18. Mälarenergi AB

Avdelningen för myndighetsstöd
Enheten för juridik

2026-09-10

Dnr 2026/02902

19. Norrvatten
20. Näringslivets Regelnämnd (NNR)
21. Regelrådet
22. Region Gotland, Enheten för livsmedel och alkoholtillstånd
23. Stockholms stad, Livsmedelskontrollen
24. Stockholm Vatten och Avfall
25. Svensk Dagligvaruhandel
26. Svenskt Näringsliv
27. Svenskt Vatten
28. Sveriges Kommuner och Regioner
29. Sveriges konsumenter
30. Swedac
31. Sydvatten AB
32. Umeå kommun, Avdelningen miljö- och hälsoskydd
33. Uppsala kommun, Miljöförvaltningen
34. Uppsala Vatten och Avfall AB
35. VA Syd
36. Vakin
37. Visita Svensk Besöksnäring

För kännedom

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

2026-10-06

Kristoffer Sahlin

0413-62172

kristoffer.sahlin@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Tjänsteskrivelse. Yttrande på samrådsunderlag inför ansökan om nytt tillstånd för miljöfarlig verksamhet, O. Kavli AB, fastigheterna Örnen 19 & 22

Förslag till beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar att:
 - anta förvaltningens yttrande som sitt gällande O.Kavli:s samrådsunderlag inför ansökan om tillstånd för miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. miljöbalken på fastigheterna Örnen 19 och 22
 - paragrafen justeras omedelbart

Ärendebeskrivning

O. Kavli (nedan kallat bolaget) har inbjudit till skriftligt samråd enligt miljöbalken avseende miljöfarlig verksamhet inom fastigheterna Örnen 19 och 22, Eslövs kommun. Skriftliga synpunkter ska vara O.Kavli tillhanda senast den 29 september 2026, varvid miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har begärt anstånd, som beviljats, till den 22 oktober 2026.

Den 1 juli 2026 hölls ett digitalt samråd med representanter från Länsstyrelsen Skåne, O. Kavli, Räddningstjänsten Syd, tillväxtavdelningen (Eslövs kommun) samt tillsynsenheten (miljö- och samhällsbyggnadsnämnden).

Ansökan innebär en produktion av livsmedel (senap, ketchup, olika såser, majonnäs, dressingar, ättiksprit, ättiksyra, vinäger) samt ogräsättika av maximalt 40 000 ton per år. Nuvarande tillstånd avser en produktion av maximalt 30 000 ton livsmedel per år.

Beslutsunderlag

Samrådsunderlag - Avgränsningssamråd

Beredning

Bolaget bedömer att efterfrågan på produkterna fortsätter att öka och att en produktionsökning erfordras för att möta marknaden. Bolaget avser därmed att ansöka om nytt tillstånd för verksamheten enligt miljöbalken. Den planerade verksamheten innebär tillverkning av max 40 000 ton produkter årligen, avser

samma fastigheter (Örnen 19 och Örnen 22) samt liknande produktkategorier som i dagsläget.

Bolaget har idag ett tillstånd enligt miljöbalken för verksamheten. Gällande tillståndsbeslut har meddelats av miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Skåne län. Tillståndet medger en produktion av högst 30 000 ton livsmedel per år inom fastigheterna Örnen 19 och 22, Eslövs kommun. Befintlig verksamhet tillverkar i dagsläget cirka 19 000 ton produkter. Produktionen i den planerade verksamheten innebär en ökning med cirka 100 %, enligt samrådet 50 %.

Vatten

Vattenförbrukningen för 2025 var 1,96 m³ per producerat ton. Enligt samrådsunderlaget förväntas mängden processvatten öka något i linje med ökad produktion. Den totala mängden processvatten som uppstår i verksamheten har inte beskrivits i samrådsunderlaget, varför nämnden får anta att förbrukning och utsläpp är någorlunda likvärdigt. Detta innebär en ökning från cirka 37 000 m³ till 78 000 m³ årligen. Mängden dagvatten från fastigheterna är inte beskrivit i underlaget. I miljökonsekvensbeskrivningen samt för tillståndet bör det säkerställas att dagvattenrecipient inte påverkas negativt samt att mottagare av spillvatten kan hantera denna ökning. Nämnden anser även att den provtagning som utförts av utgående processvatten ska anpassas till den ökade volymen. Enligt samrådsunderlaget kommer miljöpåverkan, miljöeffekter och konsekvenser avseende utsläpp till vatten redovisas i den kommande miljökonsekvensbeskrivningen.

Transporter

Den planerade produktionsökningen uppnås dels genom att produktionen ökas till fem-skift, vilket innebär att produktionen är igång kontinuerligt, 24 timmar om dygnet sju dagar i veckan. Godsleverans till fabriksområdet kommer ske på samma tider som idag, interna leveranser mellan fabriksområdet och lagret på Gurkan 2 sker huvudsakligen kl. 06-22. Transporter kan komma från kl. 05:30. Både personbilstransporterna och inkommande/utgående lastbilstransporter väntas dubblas. Enligt samrådsunderlaget kan lossning av lastbilar vid fabriken ske från kl. 06:00. Bolaget har villkor avseende buller och vad gäller lossning av lastbilar före dagtid anser nämnden att detta ska regleras i det nya tillståndet för att inte påverka närboende.

Utsläpp till luft

Behöver förtydligas och anpassas efter produktionen. Det finns idag villkor avseende NO₂ (kvävedioxid), stoft samt VOC (flyktiga organiska ämnen). Enligt samrådsunderlaget ska det beskrivas i miljökonsekvensbeskrivningen.

Rivningsarbeten och miljöteknisk markundersökning

Rivnings-, byggnads-, och annat avfall ska så långt som möjligt sorteras och återvinnas. Den som äger avfallet är ansvarig för att ta hand om avfallet på ett miljö- och hälsomässigt godtagbart sätt (15 kap. miljöbalken). Fastigheten ligger inom industriområde, på platser där industriell verksamhet förekommit finns risk för markföroreningar. Nämnden anser att det är lämpligt att en miljöteknisk

markundersökning genomförs på fastigheten i samband med schaktning/grävning. Beroende på vad byggnaden använts till som ska rivas kan det även vara lämpligt att utföra materialinventering och senare avhjälpande av eventuella föroreningar.

Beslutet skickas till

O. Kavli AB, kavli@sweco.se

Dave Borg
Förvaltningschef

Martin Dahl
Enhetschef

O. Kavli Eslöv

Samrådsunderlag

Avgränsningssamråd

Inför ansökan om tillstånd för miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. miljöbalken

Sweco Sverige AB	RegNo 556767-9849
Uppdrag	Tillståndsansökan Kavli Eslöv
Uppdragsnummer	30109062
Kund	O. Kavli Aktiebolag
Upprättad av	Julia Elmqvist och Vendela Cyrén,
Uppdragsledare	Lisa Bülow
Biträdande uppdragsledare	Malin Olsson
Granskad av	Anne Levin
Godkänd av	Lisa Bülow
Datum	2026-07-02

1	Administrativa uppgifter	5
2	Inledning	6
3	Samråd	7
4	Befintligt tillstånd	8
5	Lokalisering	10
5.1	Planförhållanden och bestämmelser	11
5.1.1	Översiktsplan	11
5.1.2	Detaljplan	11
6	Omgivningsbeskrivning	13
6.1	Riksentressen	13
6.2	Vatten och mark	14
6.3	Miljökvalitetsnormer för vatten	14
6.4	Forn- och kulturhistoriska lämningar	16
7	Befintlig verksamhet	18
7.1	Generellt	18
7.2	Biologisk tillverkning av äppelvinäger	19
7.3	Beredning av vinäger	19
7.4	Biologisk tillverkning av ättiksprit	19
7.5	Beredning av ättiksyra	20
7.6	Fyllning av biologisk ättiksprit, vinäger och ättiksyra	20
7.7	Fyllning av ogräsättika	20
7.8	Tillverkning av senap	21
7.9	Tillverkning av ketchup	21
7.10	Beredning av koloniala såser, majonnäs och dressingar	21
7.11	Fyllning av ketchup, senap, såser, majonnäs och dressingar	21
7.12	Diskning och städning	22
7.13	Transporter	22
7.14	Kylanläggning	23
7.15	Resurshushållning	23
7.15.1	Energianvändning	23
7.15.2	Vattenförbrukning	23
7.16	Avfall	23
7.17	Kemikaliehantering	24
8	Planerad verksamhet	26
9	Miljöpåverkan och miljöeffekter	27
9.1	Buller	27
9.1.1	Befintlig verksamhet	27
9.1.2	Planerad verksamhet	27
9.2	Utsläpp till luft inklusive lukt	27
9.2.1	Befintlig verksamhet	27
9.2.2	Planerad verksamhet	28
9.3	Utsläpp till vatten	28
9.3.1	Befintlig verksamhet	28
9.3.2	Planerad verksamhet	29
9.4	Påverkan på kultur- och naturmiljö	29
9.4.1	Befintlig verksamhet	29
9.4.2	Planerad verksamhet	29
10	Risk, säkerhet och släckvatten	30
11	Rivningsarbeten	32

12	Klimatförändringar	33
13	Utredningar	34
14	Innehåll i kommande miljökonsekvensbeskrivning	35
15	Referenser	36

Omslagsbild: Bild på Kavlis verksamhet.

1 Administrativa uppgifter

Sökande	O. Kavli AB
Besöksadress	Vasagatan 1
Postadress	Box 51, 241 21 Eslöv
Organisationsnummer	556039-4081
Telefonnummer	08-727 05 00 (växel)
Kontaktperson	Roger Erlandsson
Telefonnummer	0732-747 010
E-post	roger.erlandsson@kavli.se
Kommun	Eslöv Kommun
Ort	Eslöv
Fastighetsbeteckningar som omfattas av ansökan	Örnen 19, Örnen 22

2 Inledning

År 1874 anlades en ättiksfabrik på nuvarande plats i Eslöv av Dr Per Håkansson under namnet AB P. Håkansson vilket med tiden namnändrades till Salubrin/Druvan AB och därefter till Dr PersFood AB. Per valde att etablera verksamheten och bygga sin fabrik i Eslöv på grund av den rika tillgången till råsprit i närområdet, god tillgång till prisvärd mark och dessutom som en bra placering för att kunna transportera ut sina produkter i landet med den nyetablerade järnvägen. År 2011 förvärvade O. Kavli AB bolaget och är nu den som bedriver produktionen på platsen.

O. Kavli AB är ett helägt dotterbolag till Kavli Holding AS med säte i Norge. Kavli Holding AS ägs i sin tur av en stiftelse, O. Kavli och Knut Kavlis Allmännyttige Fond (Kavlifonden), vars syfte är att stödja humanitär hjälp, forskning och kultur. Bolaget äger idag i Eslöv fastigheterna Örnen 19 och Örnen 22 där produktionen sker. Färdiga produkter och del av företagets insatsmaterial lagras i lagerlokalen som ligger på egenägda fastigheten Gurkan 2, detta är en följdverksamhet till den planerade verksamheten

Kavli är ett etablerat livsmedelsföretag med marknadsledande ställning inom segmenten bredbara ostar, majonnäs, hamburgerdressing och senap. Produktsortimentet i företaget omfattar även kylda och koloniala såser/dressingar, ketchup, vinäger, ättiksyra, ättiksprit, olja, gryner samt fil och yoghurt. Produktionen sker på två olika platser lokaliserade i Eslöv och Älvsjö.

Vid anläggningen i Eslöv sker tillverkning och blandning av ättiksprit, ättiksyra, vinäger, senap, ketchup, koloniala såser/dressingar, majonnäs, grillolja samt ogräsättika.

Bolaget bedömer att efterfrågan på produkterna fortsätter att öka och att en produktionsökning erfordras för att möta marknaden. Bolaget avser härvid att ansöka om nytt tillstånd för verksamheten enligt miljöbalken. Den planerade verksamheten innebär tillverkning av max 40 000 ton produkter årligen, avser samma fastigheter (Örnen 19 och Örnen 22) samt liknande produktkategorier som i dagsläget.

3 Samråd

Enligt miljöbalken ska samråd genomföras inom ramen för tillståndprocessen. Samrådet ska alltid ske med länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten. Kavli kan konstatera att verksamheten är en sådan verksamhet som enligt 6 § miljöbedömningsförordningen (2017:966) inte alltid ska antas medföra en betydande miljöpåverkan. Kavli anser att verksamheten har en betydande miljöpåverkan och väljer därmed att genomföra ett avgränsningssamråd som utöver ovanstående samrådsparter även omfattar de myndigheter och den allmänhet som kan antas bli berörda av verksamheten.

Detta dokument utgör samrådsunderlag för avgränsningssamråd enligt 6 kap. miljöbalken. Samrådet avser en ansökan om ett nytt tillstånd för Kavlis befintliga och utökade verksamhet i Eslöv.

4 Befintligt tillstånd

Bolaget har ett idag tillstånd enligt miljöbalken för verksamheten. Gällande tillståndsbeslut har meddelats av miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Skåne län. Tillståndet medger en produktion av högst 30 000 ton livsmedel per år inom fastigheterna Örnen 19 och 22, Eslövs kommun. För sammanställning av befintligt tillstånd och andra gällande beslut, se Tabell 4-1.

Bolaget hanterar vissa brandfarliga/explosiva ämnen, främst denaturat, som är en blandning av etanol och ättiksprit, samt svetsgaser och ammoniak. Vidare är vissa av de aromer som används i produktionen klassade som brandfarliga. Tillstånd för brandfarliga och explosiva ämnen är lämnat av räddningstjänsten syd (Räddningstjänsten Syd, 2018 respektive 2025).

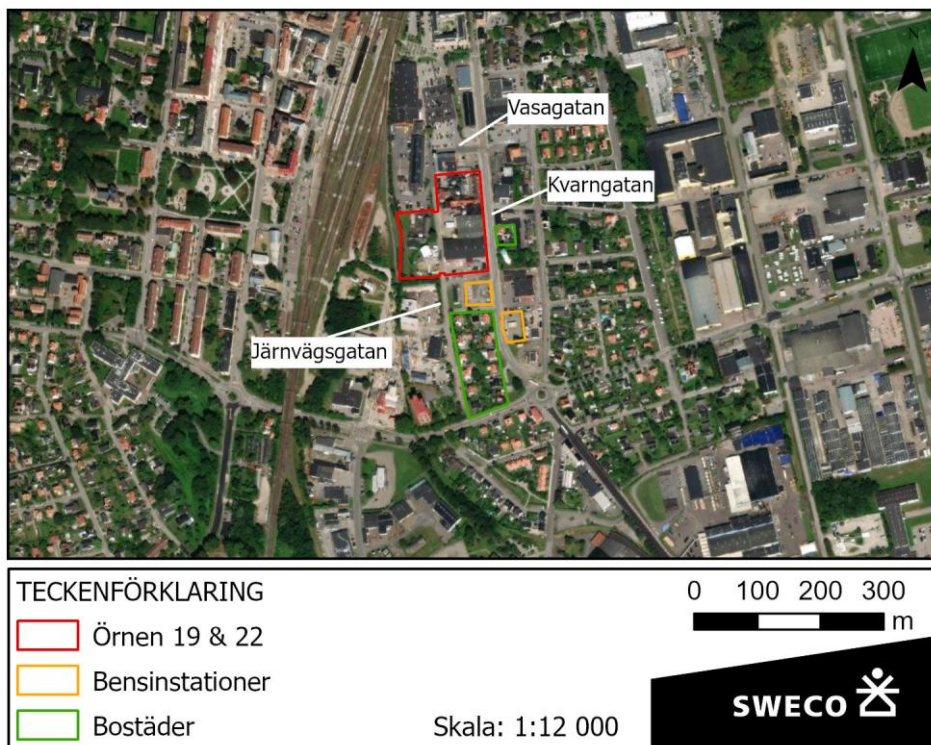
Tabell 4-1. Sammanställning befintligt tillstånd och andra gällande beslut

Datum	Diarienummer	Beslutsmyndighet	Beslutet avser
16 maj 2002 (Slutgiltiga villkor fastställdes 17 juni 2004)	551-45981-01 1284-144 551-36069-03 1285-144	Länsstyrelsen Skåne	Produktion av högst 30 000 ton livsmedel per år inom fastigheterna Örnen 19 och 22, Eslövs kommun. För tillståndet gäller särskilda villkor knutna till buller, lukt, utsläpp till luft och vatten, förvaring av kemikalier och avfallshantering.
2018		Räddningstjänsten Syd	Tillstånd för brandfarliga och explosiva ämnen. Bolaget hanterar vissa brandfarliga/explosiva ämnen, främst denaturat, som är en blandning av etanol och ättiksprit, samt svetsgaser och ammoniak. Vidare är vissa av de aromer som används i produktionen klassade som brandfarliga.
2019	191010-AMB-AY79 2019-001096	Eslövs kommun, Miljö och Samhällsbyggnad	Anmälan av flytt samt registrering av livsmedelsanläggning (lager) på fastighet Gurkan 2.
2025	2025-000042-009-001	Räddningstjänsten Syd	Förnyat tillstånd för brandfarliga och explosiva ämnen.
14 mars 2025	9373-2025	Länsstyrelsen Skåne	Anmälan om ändring av tillståndspliktig verksamhet enligt 9 kap.

			6 § miljöbalken, för installation av ammoniakanläggning med 50 kg ammoniak som ersätter tidigare anläggning med 1500 kg ammoniak.
--	--	--	---

5 Lokalisering

Verksamheten är belägen i Eslövs kommun, sydost om Eslövs samhälle. Området omfattar idag en yta om totalt cirka 18 600 m² och är omgärdat av staket. Figur 5-1 visar fabriksens lokalisering med närliggande bostäder och bensinstationer.

Figur 5-1. Lokalisering av fabrikslokalen på fastigheterna Örnen 19 och Örnen 22, närliggande bostäder samt bensinstationer.

Fabriksområdet är omgivet av småindustriell verksamhet och bostäder. Cirka 200 meter nordväst om fabriksområdet ligger Eslöv station och väster om denna ligger Eslöv tätorts centrum. Nordväst och väst om fabriksområdet ligger centrumbyggnader, med dagligvaruhandel, gym och mäklare, norr om området ligger centumparkering. Öster om området, längs med Kvarngatan, finns mindre industrier och bostäder. Söder om området finns två bensinstationer. Närmaste bostäder återfinns cirka 25 meter öster om fabriksområdet på andra sidan Kvarngatan.

Lagerlokalen på Gurkan 2 omges av åkermark och ridverksamhet, och nordöst om fastigheten finns naturreservatet Abullahagen. Figur 5-2 visar fabriksområdet samt lagerlokalens position på fastigheten Gurkan 2.

Figur 5-2. Översiktlig lokalisering av fabriksområdet på fastigheterna Örn 19 och Örn 22, respektive lagerlokalen på fastigheten Gurkan 2, samt bostäder och angränsande bensinstationer.

5.1 Planförhållanden och bestämmelser

5.1.1 Översiktsplan

Eslöv kommuns nu gällande översiktsplan "Eslöv 2035" vann laga kraft 18 juni 2018, denna tar sikte på planeringen och utvecklingen av kommunen fram till år 2035 (Eslövs kommun, 2018). I översiktsplanen är området öster om järnvägen, var bolaget är lokaliserat, benämnt som "stadsomvandling med blandad bebyggelse". Översiktsplanen har som utgångspunkt att befintliga verksamheter ska kunna finnas kvar. Verksamheten anses därmed stämma överens med översiktsplanen.

Den 20 juni 2022 antog fullmäktige i Eslövs kommun en fördjupad översiktsplan för det aktuella området (Eslövs kommun, 2022). Området kring verksamheten omfattar i dag cirka 32 hektar för verksamheter, kontor, handel, service samt verksamheter utan omgivningspåverkan. Hela Järnvägsstaden ligger inom riksintresse för kulturmiljövård, vilket ställer höga krav på anpassad utformning och gestaltning.

5.1.2 Detaljplan

Fabriksområdet omfattas av en detaljplan från år 2001 som reglerar fastigheterna Örn 19 och Örn 22. Fastigheterna är planlagda för småindustri av icke störande karaktär. Avsikten med gällande detaljplan var att ändra markanvändningen för del av Järnvägsgatan för att skapa ett större

sammanhängande småindustriområde i samband med Dr PersFood ABs, nuvarande O. Kavli ABs, förvärv av Örnen 19.

Detaljplanen för O. Kavlis lagerlokal som är belägen på fastigheten Gurkan 2 blev lagakraftvunnen 1989-03-29 (Eslövs kommun, 1989). Detaljplanen avser utvidgning av industriområde.

Sydväst om fabriksområdet, på fastigheten Örnen 4, har en ny detaljplan skickats ut för granskning under år 2025 men är ännu inte antagen. Den nya detaljplanens syfte är att restaurera området genom att möjliggöra för cirka 200 bostäder och nya centrumfunktioner (Eslövs kommun, 2026). I dagsläget hyser detta område blandad industri, vilket även gällande detaljplan medger.

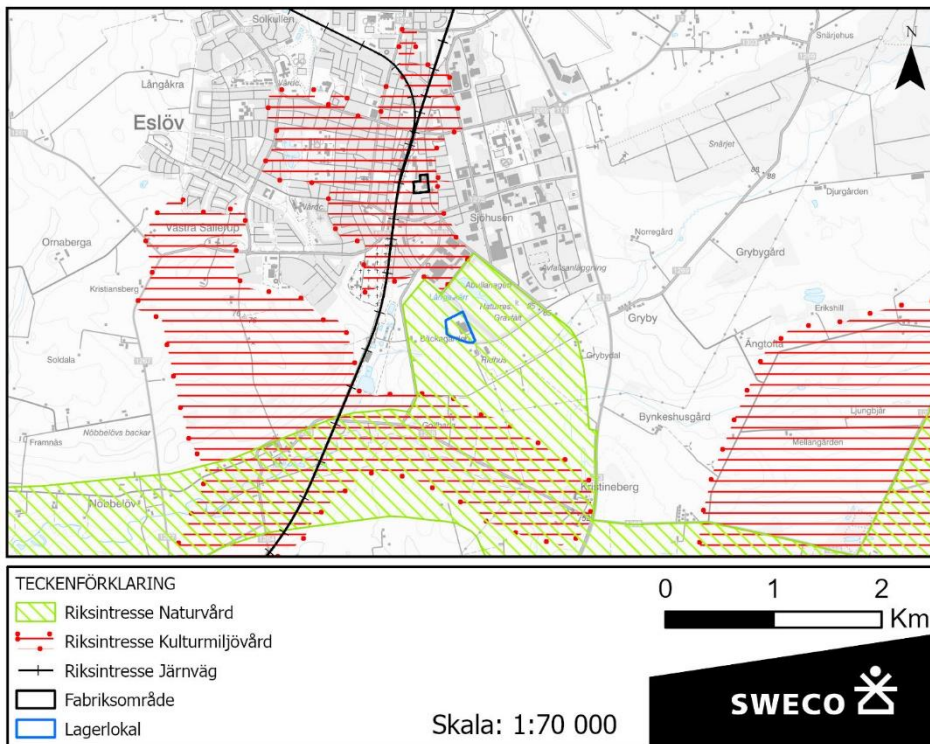
Direkt norr om fabriksområdet ligger fastigheten Örnen 20 som är planlagd för centrumändamål och småindustri (Eslövs kommun, 2009).

6 Omgivningsbeskrivning

6.1 Rikssintressen

Järnvägen (objektid 983), som gränsar till verksamhetens fastighet, är av riksintresse för kommunikation (Boverket, 2026).

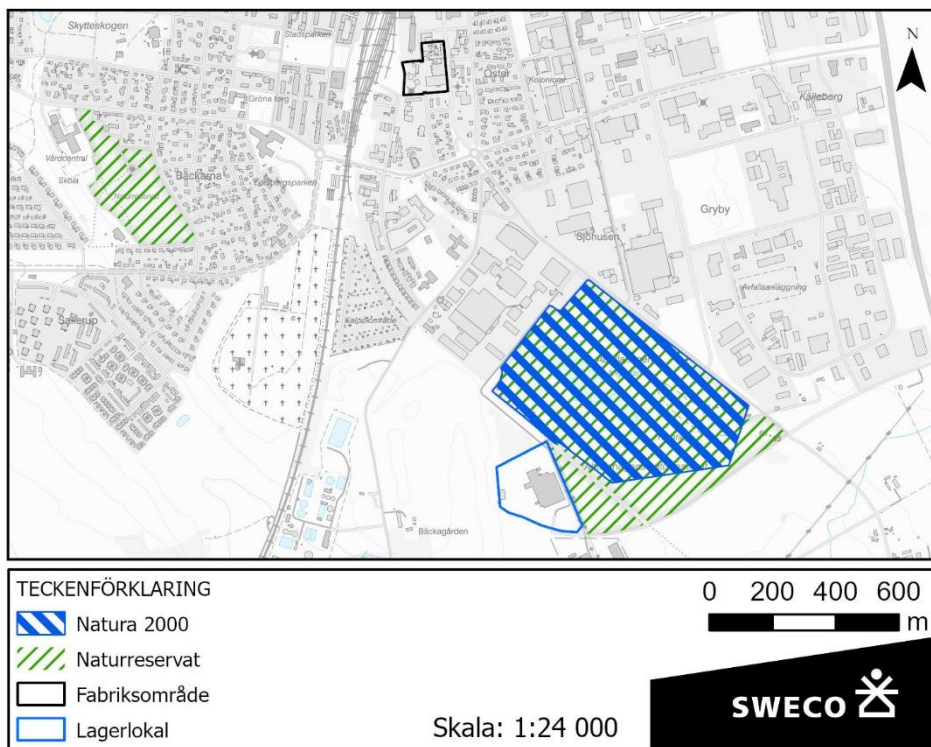
Bolaget ligger inom riksintresse för kulturmiljövården, Eslöv M182, vilket beskrivs som *Stadsmiljö och järnvägsstad som visar järnvägens och industrialismens betydelse för den moderna tätortsutvecklingen* (Riksantikvarieämbetet, 2025), se Figur 6-1.

Figur 6-1. Riksintressen i närområdet till fabriksområdet samt lagerlokalen.

Cirka 760 meter från fabriksfastigheten, i angränsning till bolagets lagerlokal, finns naturreservatet Abullahagen, en fäladsmark med höga kultur- och markhistoriska värden. Området är välbesökt, mycket på grund av dess tätortsnära läge (Länsstyrelsen Malmöhus, 1994). Större delen av reservatet är även ett utpekade Natura 2000-område på grund av dess rika biologiska mångfald (Länsstyrelsen Skåne, 2017), se Figur 6-2.

I anslutning till reservatets gräns tar även riksintresset för naturvård, Braån, vid. Området utmärks av höga biologiska och kulturhistoriska värden, bland annat i form av äldre lövträd samt ett nationellt särskilt värdefullt vatten (Naturvårdsverket, 2023), se Figur 6-1.

Figur 6-2. Skyddad natur i närliggande område till fabriksområdet och lagerlokalen.

6.2 Vatten och mark

Fabriksområdet är anslutet till det kommunala vatten- och avloppssystemet.

Dagvatten från delar av fabriksområdet leds till det kommunala dagvattennätet. Från fastigheten Örnen 22 leds dagvatten till Saxån och från fastigheten Örnen 19 leds dagvattnet till Bråån. Saxån löper cirka 4 kilometer nordväst om Eslöv tätort. Bråån löper cirka 3 kilometer söder om Eslöv tätort.

Dagvatten från övriga delar av fabriksområdet leds via brunnar till bolagets anläggning för behandling av dagvatten innan det avleds till det kommunala spillvattennätet och kommunens avloppsreningsverk, Ellinge avloppsreningsverk, söder om verksamheten.

Inom fabriksområdet finns inga naturområden, det utgörs av industrimark.

Inga miljötekniska markundersökningar är genomförda inom fabriks- eller lagerområdet.

6.3 Miljökvalitetsnormer för vatten

Den del av Saxån dit kommunen leder dagvatten från fabriksområdet utgörs enligt VISS (Vatteninformationssystem Sverige) av *ytvattenförekomsten* SE619484-133609, Saxån, Välabäcken-källa, se Figur 6-3.

Ån är påverkad av övergödning samt rätning och rensning, vilket påverkar morfologi och hydrologi. Bedömningen visar näringspåverkan genom kiselalger, förhöjda halter av fosfor och nitrat, samt måttlig fiskstatus, otillfredsställande konnektivitet och morfologiskt tillstånd och dålig hydrologisk status. Den starkt

utrotningshotade tjockskaliga målarmusslan förekommer i ån.
Vattenförekomsten ska uppnå god ekologisk status till år 2033 (VISS, 2023).

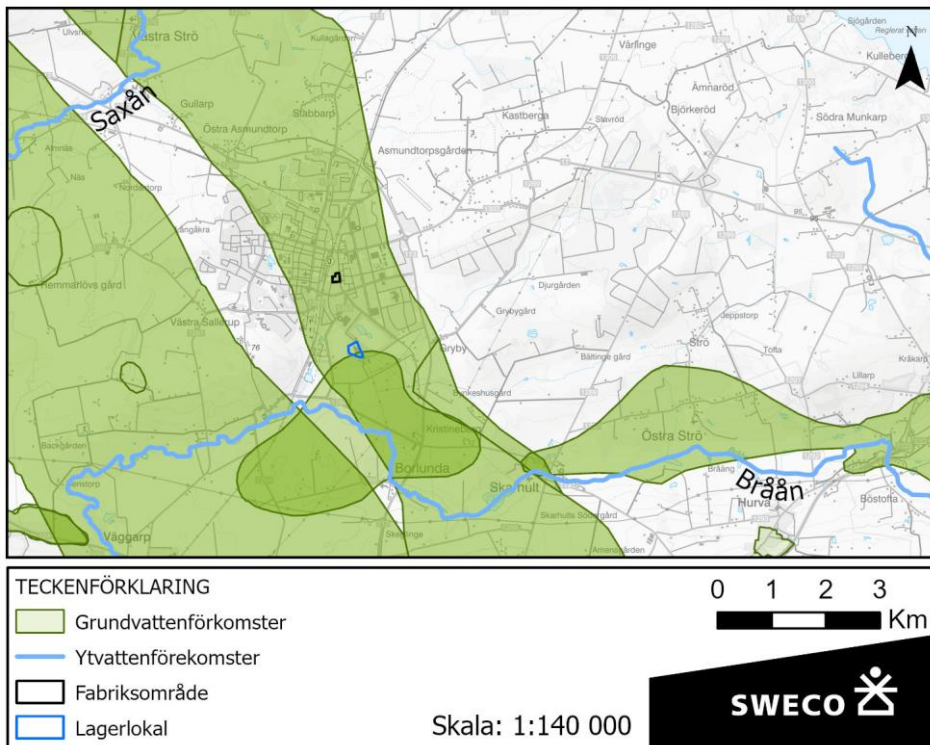
Den kemiska statusen uppnår inte god status då gränsvärdet för kvicksilver överskrider då ingen närliggande vattenförekomst med mätdata understiger gränsvärdet. I Sverige idag överstiger kvicksilverhalterna gränsvärdet i alla ytvattenförekomster; sjöar, vattendrag och kustvatten. Vattenförekomsten uppnår heller inte god status med avseende på polybromerade difenyletrar (PBDE), vilket gäller för de flesta ytvattenförekomster i Sverige. För övrigt finns inga indikationer på att några av vattendirektivets övriga prioriterade ämnen förekommer i halter som kan antas utgöra ett miljöproblem i vattenförekomsten. Inga mätningar av de prioriterade ämnena har gjorts i vattenförekomsten (VISS, 2023).

Den del av Bråån dit dagvatten från fastigheten Örnen 19 leds utgörs enligt VISS av *ytvattenförekomsten* SE618722-135547, Bråån, se Figur 6-3.

Den ekologiska statusen för denna vattenförekomst är klassad som *måttlig* och den kemiska uppnår *ej god*. Bedömningen baseras på de biologiska kvalitetsfaktorerna fisk och påväxtalger. Den uppmätta koncentrationen av fosfor är mycket hög. Vattenförekomsten ska uppnå god ekologisk status till år 2027 (VISS, 2017).

Den kemiska statusen uppnår ej god på grund av att de prioriterade ämnena polybromerade difenyletrar (PBDE) och kvicksilver inte bedöms uppnå god status i vattenförekomsten.

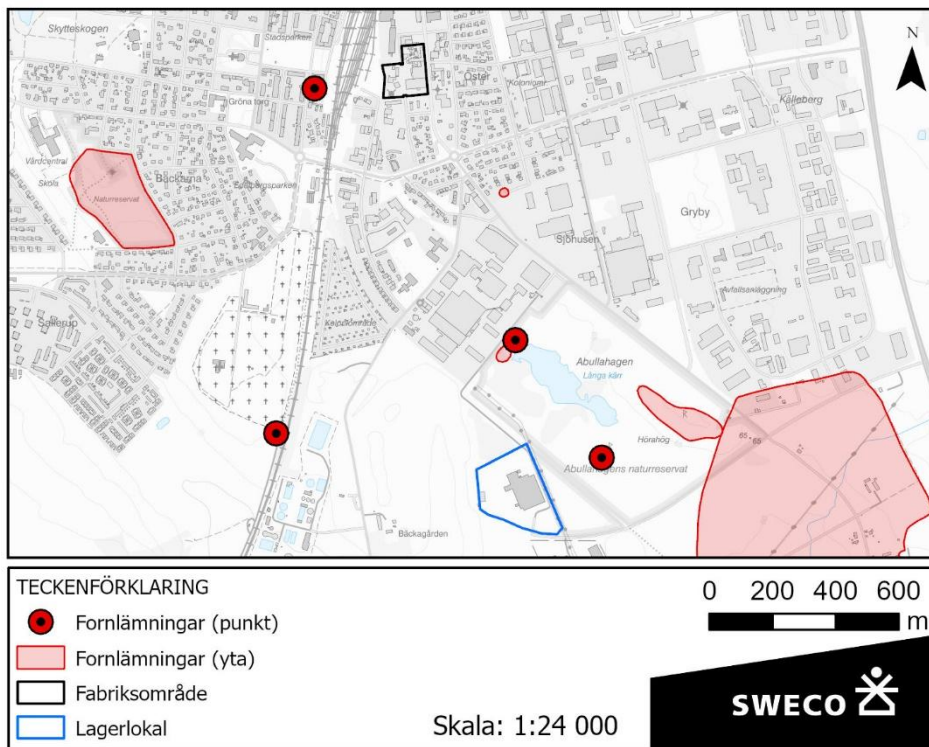
Fabriksområdet och lagerlokalen är belägna inom grundvattenförekomsten Eslöv-Flyinge SE618518-134721, se Figur 6-3. Kemisk status och kvantitativ status för vattenförekomsten är god (VISS, 2023). En mindre del av lagerbyggnaden ligger inom grundvattenförekomsten Skarhult SE618951-134387, även denna innehar god kemisk och kvalitativ status (VISS, 2023).

Figur 6-3. Yt- och grundvattenförekomster i området.

6.4 Forn- och kulturhistoriska lämningar

Enligt Riksantikvarieämbetets fornsök finns inga fornlämningar registrerade inom fabriks- eller lagerområdet. Det finns en fornlämning cirka 800 meter sydost om fabriksområdet samt ett antal fornlämningar cirka 200 meter öster om lagerområdet, se Figur 6-4. Ett antal kulturhistoriska lämningar finns även västerut på andra sidan järnvägen. Cirka 300 meter norr om lagerlokalen ligger en övrig kulturhistorisk lämning.

Figur 6-4. Fornlämningar i området.

7 Befintlig verksamhet

7.1 Generellt

Livsmedelsproduktion har bedrivits på fabriksområdet sedan 1874. Befintlig verksamhet tillverkar i dagsläget cirka 19 000 ton produkter årligen fördelat på 12 produktions- och packlinjer. Produktkategorierna innefattar ättiksprit, ättiksyra, vinäger, senap, ketchup, koloniala såser, majonnäs, dressingar samt ogräsättika.

Produktionen bedrivs huvudsakligen på vardagar och pågår mellan kl. 06.35 och 00.55, med lägre aktivitetsnivå under senare delen av dagen. Produktionen avslutas vanligtvis på fredagseftermiddag inför helgen.

Produktionstoppar inträffar främst inför jul och sommarsemester och kan sammantaget innebära treskiftsdrift under cirka fem månader per år. Under dessa perioder kan produktion även ske nattetid måndag–torsdag samt i begränsad omfattning under helger. Helgproduktion sker då med reducerad omfattning och utan ordinarie in- och utleveranser. Enstaka interna transporter mellan fabrik och lager kan förekomma under helger.

Förvaring av huvudsakligen färdiga produkter sker i lagerlokalen en dryg kilometer söder om fabriken, se Figur 5-2. I detta lager finns även förvaring av visst insatsmaterial. Transporterna från produktionen till lagret av färdiga produkter sker med bil och trailers. Insatsmaterial från lagret till produktionen transporteras med samma fordon. Uttransport till slutkund från lagret sker med lastbilar.

Antalet anställda i Eslöv uppgår för närvarande till cirka 60 personer varav cirka 20 har tjänstebefattningar, övriga arbetar i produktionen.

Produktionen är uppdelad i områden/avdelningar enligt följande, se även Figur 7-1:

- Lager fördelat på olika insatsvaror (råvaror och emballage). Råvaror kan förvaras i rumstemperatur, kylrum eller frys.
- Produktion (beredning, process, fyllning i förpackning, palletering)
- Underhåll (verkstad, maskinrum)
- Kontor, laboratorium och provkök
- Lager för färdigvaror på fastigheten Gurkan 2

I produktionen används en mängd olika råvaror, omkring cirka 200 stycken. De huvudsakliga råvarorna utgörs av rapsolja, senapsfrö, tomatpuré, etanol, ättiksyra, smaksättningar, ägg och grönsaker. Etanol används för jäsning till ättiksprit.

Figur 7-1. Schematisk beskrivning av produktionsflödet på anläggningen.

I huvudsak produceras fyra olika typer av produktkategorier i fabriken:

- ättiksprit och vinäger
- ketchup och chilisås
- koloniala såser/dressingar och majonnäser
- senap

Utöver detta sker beredning (spädning) av kemisk ättiksyra. Tillverkningen av dessa produktkategorier beskrivs nedan.

Fabriken i Eslöv är certifierad mot FSSC 22000 vilken är en ISO standard för livsmedelssäkerhet som är erkänd enligt GFSI (Global Food Safety Initiative). Bolaget är även certifierat enligt ISO 14001-2015 samt ISO 28000:2022. Anläggningen följer även ett antal specifika kundstandarder gällande livsmedelssäkerhet, miljö och arbetsmiljö.

7.2 Biologisk tillverkning av äppelvinäger

Bolaget tillverkar vinäger på anläggningen i Eslöv. Först köps en färdig äppelcider in som sedan blandas med äppelvinäger. Etanolen i äppelvinet omvandlas sedan till vinägersyra genom en jäsningsprocess på samma sätt som den biologiskt tillverkade ättikspriten enligt nedan.

7.3 Beredning av vinäger

Företaget köper in olika vinägersorter, både rödvinsvinäger och vitvinsvinäger, med en syrahalt upp till cirka 11%. Lagerhållningen sker i lagringstankar på gården. Vinägern blandas med vatten till önskad syrahalt. Beroende på recept kan även smaksättning och eller konserveringsmedel tillsättas. Vid behov filtreras vinägern. Filtratet leds till bolagets anläggning för hantering av processavloppsvatten innan utsläpp ut till det kommunala spillvattennätet. Vinägern kan pastöriseras, beroende av recept, innan fyllning sker.

7.4 Biologisk tillverkning av ättiksprit

Vid biologisk ättiksprittillverkning blandas ett denaturat innehållande etanol av jordbruksråvara (95%) och 12% ättiksprit produceras via en biologisk process. En jäsningsprocess sker i acetatorer för att omvandla etanol till ättiksprit. Fermenteringsprocessen är kontinuerlig där grunden är en levande bakteriekultur som ständigt förnyas. Färdigfermenterad ättiksprit mellanlagras innan klarfiltrering sker. Filtratet leds till bolagets anläggning för hantering av processavloppsvatten innan utsläpp till det kommunala spillvattennätet.

Den ättiksprit som produceras på detta sätt används bland annat som råvara i bolagets produktion av senap, såser med mera. Ättikspriten fylls även i förpackningar och säljs vidare till kunder, se nedan.

7.5 Beredning av ättiksyra

Hanteringen och beredningen av ättiksyra är helt separerad från den biologiska tillverkningen av ättiksprit som beskrivits i avsnitt 7.4.

Ättiksyra 95,0–99,8%, köps in och späds på plats med vatten till 60% direkt vid mottagning. Produkten lagerhålls som 60% ättiksyra i brandklassat utrymme med invallning. Denna produkt är sedan utgångspunkt för att genom spädning med vatten framställa olika produkter mellan 10–60% för livsmedelsättika samt mellan 6–24% för ogräsättika.

Vid framställning av ättiksyraprodukter pumpas ättiksyran till fyllningslinje och förpackas enligt avsnitt 7.6 nedan.

7.6 Fyllning av biologisk ättiksprit, vinäger och ättiksyra

Fyllning av vinäger, biologisk ättiksprit och ättiksyra sker i fyllningshallen och i olika typer av förpackningar. Till konsument fylls produkterna i olika flaskor och karafter. Dessa förses sedan med ytterförpackningar av wellpapp och plastfilm samt med sträckfilm vid pallettering.

Till storköks- och industrikunder fylls produkterna i IBC-containers eller i dunkar av olika volym.

Produkter med 60% ättiksyra klassas som farligt gods och hanteras enligt gällande ADR-regler vid transport. Företaget har en egen säkerhetssamordnare i bolaget.

7.7 Fyllning av ogräsättika

Den aktiva substansen i produkten ogräsättika är ättiksyra. Denna ättiksyra är för närvarande av teknisk kvalitet.

Vid tillverkning av ogräsättika pumpas ättiksyran till fyllningslinjen i koncentration om 6–24%. Där fylls den i dunkar med samma utrustning och med samma tillvägagångssätt som den biologiska ättikspriten och ättiksyran som är avsedd för livsmedelsbruk.

Bolaget tillverkar för närvarande olika varianter av ogräsättika enligt punkt 7.5 varav tre har en tillsats (additiv) som gör att ättikan har en bättre genomträngningskraft. Vid tillverkning av ogräsättikan med tillsats sker fyllningen av tillsatsen direkt i förpackningen efter det primära fyllningssteget. Tillsatsen pumpas från IBC-container i separat ledning och hålls skild från den utrustning som används för beredning och fyllning av livsmedel.

Bolaget har ett system för att noga kontrollera att de olika produkterna som tillverkas märks på rätt sätt. Detta regleras framför allt av de krav som ställs

med avseende på säkerhet kring livsmedel och appliceras på allt som fylls i produktionen.

7.8 Tillverkning av senap

Vid senapstillverkning bereds en mäsik av senapsfrö, vatten, ättiksprit, salt och socker samt receptspecifika tillsatser. Mäsiken mals i kvarnar vid cirka 30–70 °C, kyls därefter och mellanlagras i tankar inne i fabriken.

7.9 Tillverkning av ketchup

Ketchup består huvudsakligen av tomatpuré, socker, ättiksprit, kryddor och vatten. Råvarorna satsas i en blandningsbehållare där de blandas för att sedan ledas genom en värmeväxlare. Efter värmebehandling kyls produkten ner och förvaras i rumstemperatur i lagringstankar i fabriken i väntan på fyllning. Tillverkning av ketchup sker i samma del av fabriken som tillverkning av såser med mera.

7.10 Beredning av koloniala såser, majonnäs och dressingar

Företaget tillverkar olika typer av sås-, majonnäs- och dressingsprodukter. Produkterna är till stor del emulsioner av vatten i olja. De råvaror som används för tillverkning av dessa produkter utgörs i huvudsak av olja, ättiksprit eller vinäger, senap, ägg, kryddor och i vissa fall konsistensgivare. Med undantag av dijonsenap och ekologisk ättika är all senap och ättiksprit som används som råvara egenproducerad vid tillverkningsenheten i Eslöv.

Produkterna kan framställas med antingen kall eller varm tillverkning.

Vid kall tillverkning doseras ingredienserna i en mixer där de blandas och i förekommande fall homogeniseras.

Vid varm tillverkning (75–90°C) doseras en del av ingredienserna i en mixer där de blandas och homogeniseras för att sedan pumpas genom värmeväxlare. Efter värmebehandling kyls produkten ner och förvaras i rumstemperatur i lagringstankar i fabriken i väntan på fyllning. Tillverkning av såser med mera sker i samma del av fabriken som tillverkning av ketchup.

7.11 Fyllning av ketchup, senap, såser, majonnäs och dressingar

All fyllning av produkter sker i fabriken på flera olika fyllningslinjer, anpassade efter produkt och förpackningsmaterial. Konsumentprodukter fylls i bland annat flaska, karaff och burk i olika storlekar och material. För storköks- och industrikunder sker fyllning i påse, dunk, hink eller IBC-container.

Förpackningstyp och fyllningsmaterial varierar mellan linjerna. Burkar och flaskor packas i ytterförpackningar av wellpapp och plastfilm samt förses med sträckfilm vid pallettering. Dunkar och hinkar ställs direkt på pall.

Även vissa inköpta produkter tappas upp, filtreras och fylls på fabriken.

När produkterna är färdiga transporteras samtliga pallar till företagets lager på Gurkan 2, där de huvudsakligen lagras vid rumstemperatur.

7.12 Diskning och städning

I verksamheten genomförs kontinuerlig diskning och rengöring av maskiner samt städning för att upprätthålla den höga hygieniska nivå som erfordras i verksamheten. Det sker löpande då produktionen bedrivs vardagar samt på helger.

I verksamheten sköts diskning/renhållning av maskinerna och utrustningen i tillverkningsprocessen med metodiken CIP (Cleaning In Place) vilken kompletteras med manuell rengöring. CIP-utrustningen består av tankar, rörsystem, pumpar, värmeväxlare och styrdator som styr rengöringsprocessen. I fabriken finns i dagsläget två CIP-system installerade.

För rengöring av golvytor i produktionslokalerna används skurmaskiner. Vatten från skurmaskiner töms i separata IBC-containers och hämtas av avfallsbolag.

I fabriken finns olika hygienzoner som syftar till att säkra produktionsflöden genom att begränsa spridning av ämnen såsom bakterier och allergener.

7.13 Transporter

Lastbilstransporter till fabriksområdet avser främst leveranser av insatsvaror, såsom råvaror och emballage. Utgående transporter från fabriksområdet utgörs bland annat av avfall och andra restprodukter från verksamheten.

Färdigproducerade produkter transporteras från fabriksområdet till färdigvarulagret på Gurkan 2. Dessa transporter sker i bolagets egen regi med bil och trailers. Från det externa färdigvarulagret transporteras produkterna vidare med lastbil till kund. När bil och trailers inte används är de uppställda inom bolagets fastigheter.

De huvudsakliga tiderna för lastbilstransporter till och från fabriksområdet är vardagar 06.00–16.00. Motsvarande tider gäller för transporter från det externa färdigvarulagret. Vid produktion i treskift kan interna transporter även förekomma från klockan 05.30. Lossning av lastbilar vid fabriken sker tidigast från klockan 06.00. Enstaka transporter till och från fabriken kan förekomma fram till klockan 22.00.

Personbilstransporter till och från fabriksområdet sker huvudsakligen i samband med skiftbyten. Personalrelaterade trafikorörelser sker mellan klockan 05.00 och 01.30. Enstaka personal anländer omkring klockan 05.00 för att förbereda uppstart av verksamheten, medan huvuddelen av personalen anländer senare under morgonen.

I dagsläget uppgår antalet inkommande och utgående lastbilstransporter till och från fabriksområdet till i genomsnitt cirka 6-7 transporter per vardag. Från färdigvarulagret sker i genomsnitt cirka 10 lastbilstransporter per dag. Antalet interna transporter mellan fabriken och färdigvarulagret uppgår till cirka 7–9 per dag.

Personbilstransporter till och från anläggningen uppgår dagtid till cirka 35–40 transporter per dag, kvällstid till cirka 10–12 transporter och nattetid till cirka 2–5 transporter, inklusive posttransporter dagtid. Därutöver förekommer personbilstransporter under helger i samband med industristädning.

7.14 Kylanläggning

Bolaget har fram till vecka 19 2026 haft en ammoniakanläggning installerad för att tillgodose produktionens behov av kyla, bland annat för kylning i samband med tillverkning av senap och ketchup. Total mängd ammoniak har varit 1,5 ton. En ny kylanläggning kommer installeras under sommaren 2026 med en ammoniakmängd på 50 kg. Den del av anläggningen som innehåller ammoniak blir placerad inomhus och försedd med larm. Vid eventuellt läckage av ammoniak stängs ventilationen i utrymmet. Vid tryckfall i systemet till exempel vid läckage i kylrören, stängs cirkulationen av ammoniak.

Det finns två kyltorn i verksamheten och dessa används för kylning till ättikspritstillverkning. Kylbehovet styr när kyltornen är i drift, vilket huvudsakligen beror på process av ättikspritstillverkningen. För luftkonditionering och kylar i fabriken och på kontoren används klorfluorkarboner (HFC). Installerad mängd är 68 kg.

Tryckluft används till maskiner, ventiler och för att blåsa flaskor innan fyllning sker. Verksamheten har tre kompressorer varav en är ett reservaggregat.

7.15 Resurshushållning

7.15.1 Energianvändning

Energiförsörjningen sker med el och gas. El nyttjas i huvudsak för drift av maskinpark. Bolaget arbetar kontinuerligt med energieffektivisering och har på så sätt minskat den totala energianvändningen i anläggningen från 5364 MWh år 2024 till 5115 MWh år 2025 trots ökade volymer.

Det finns två gaspannor i fabriken. Gaspannorna har en effekt på 895 kW respektive 920 kW. En för hetvatten till fastighet, varmvatten, CIP samt pastörer på 2 linjer och en som producerar ånga till processer och fyllningslinjer.

7.15.2 Vattenförbrukning

Bolaget använder endast kommunalt vatten och har ingen egen vattenförsörjning. Det finns en brunn på fastigheten, men denna nyttjas inte längre.

Vattenförbrukningen för 2025 var 1,96 m³ per producerat ton, vilket är en minskning från 2024 då förbrukningen var 2,24 m³/ton.

7.16 Avfall

Avfallet sorteras i olika fraktioner, där huvuddelen återvinns i form av energi eller material. Statistik på mängd producerat avfall från verksamheten förs. Verksamheten har även mål kring minskning av avfall och mäter därvid

mängden avfall i kilo per producerat ton. Bolaget har villkor på avfallshanteringen i befintligt tillstånd.

Vissa fraktioner av avfall komprimeras på plats, detta innefattar wellpapp, brännbart och plast, vilket medför färre transporter. Arbetet med att minska produkt- och emballagekassationer pågår ständigt och är en del av företagets övergripande miljömål och tillhörande handlingsplan. Avfallet sorteras i följande fraktioner;

- Material för sortering: Innefattar allt som är brännbart, sockersäckar och hårdplast, inklusive pappersförpackningar. Detta material läggs i avsedd komprimator och sorteras sedan hos avfalls- och återvinningsbolaget.
- Biologiskt avfall, innefattar produktrester inklusive fylld produkt i förpackningar, senapsfrö och alla typer av förbrukade/kasserade oljor och fetter som förekommer inom Kavli. Detta läggs i container eller kasseras/destrueras av extern part. Slammet från neutraliseringsanläggningen pumpas till en förvaringstank och hämtas separat av avfallsentreprenör för rötning.
- Returpapper materialåtervinns.
- Wellpapp komprimeras på plats och materialåtervinns.
- Övriga plastförpackningar som innefattar all mjukplast utom krymp och sträckfilm materialåtervinns.
- Krymp och sträckfilm, pressas i soprummet.
- Glas, sorteras i kärl och materialåtervinns.
- Metallförpackningar och metall; metallfat i retur till leverantören, övrig metall materialåtervinns.
- Rostfritt skrot samlas i container och materialåtervinns.
- Trä sorteras i container.
- Olika fraktioner av farligt avfall, innefattar verkstadskemikalier, labbkemikalier, aromer från produktion, toner, lysrör, spillolja, spillvatten från kompressor, batterier och blandad elektronik med mera samlas i för ändamålet avsedd miljöstation.

Livsmedel kasseras via externt avfalls- och återvinningsbolag.

Produkter som på något sätt inte uppfyller livsmedelssäkerheten samt tomma förpackningar som inte ska användas, hämtas och destrueras av extern part. Ett intyg erhålls på att produkterna är destruerade.

7.17 Kemikaliehantering

De kemikalier och kemiska produkter som företaget använder är i huvudsak följande:

- Råvaror, till exempel etanol, ättiksyra, konserveringsmedel, ingredienser (aromer).

- Processkemikalier, till exempel natriumhydroxid 45% som används till neutralisering av spill- och dagvatten i neutraliseringsanläggningen samt rengöring.
- Processhjälpmiddel, till exempel till filtrering används kiselgur som är en ren naturprodukt. Förbrukad kiselgur samlas upp och hanteras som brännbart avfall.
- Verkstadskemikalier. I verkstaden används hydraulolja, växellådsolja, smörjorjor, fett, svetsgas och andra kemiska produkter. Förbrukad växellåds- och hydraulolja samlas upp och hanteras av godkänd transportör och anläggning.
- Rengöringsmedel. Företaget har två CIP-anläggningar för rengöring och diskning. Till dessa anläggningar används lutbaserat diskmedel och desinfektionsmedel.
- Laboratoriekemikalier. På företagets eget laboratorium används silvernitratlösning för salthaltsbestämning. Det samlas i dunkar för destruktion.

Rutiner finns upprättade för kemikaliehantering och omfattar lagring, lossning, märkning, inköp av kemikalier, samt dokumentation. Bolaget har villkor på förvaring av kemiska produkter i befintligt tillstånd. Diskkemikalier levereras i IBC-containers, fat och dunk och förvaras så att eventuellt spill och läckage inte kan nå avloppsnät eller mark. Sura och alkaliska medel förvaras inte tillsammans. Starkt frätande kemikalier eller kemikalier i större volymer (≥ 25 liter dunk) förvaras på uppsamlingstråg eller innanför invallning för att förhindra att kemikalier når avloppet vid ett eventuellt läckage.

På fastigheten Örnen 19 finns ett lagertält placerat. I detta förvaras insatsmaterial såsom råvaror och emballage. I tältet finns inga dagvattenbrunnar.

Vid lossning av kemikalier finns tättingar att tillgå som läggs över de dagvattenbrunnar i närheten av lossningsplatsen som är anslutna till de kommunala dagvattenledningarna. Uppsamlad spill hanteras enligt instruktion på förpackning och säkerhetsdatablad. Absorbenter finns att tillgå.

Innan inköp av ny kemikalie eller kemisk produkt sker genomförs riskbedömning och godkännande. Det görs även kontroll av anmälningsplikt till KEMIs produktregister. Vid bedömning av kemikalier används kemikalieinspektionens PRIO och begränsningsdatabas. Vid varje utvärdering och godkännande görs en bedömning om samma ändamål kan uppnås med en mindre miljöfarlig produkt, det vill säga substitutionsprincipen tillämpas. Samtliga kemikalier som är godkända för användning är registrerade i bolagets kemikalieförteckning, för närvarande Ichemistry. Kemikalieförteckningen revideras två gånger per år.

Säkerhetsdatablad finns i varje utrymme där kemikalier förvaras. Utöver detta finns de att tillgå i verksamhetens kemikaliedatabas, för närvarande Ichemistry, som är tillgängligt för samtliga i personalen via intranätet. Vid ny version av säkerhetsdatablad från leverantören uppdateras säkerhetsdatabladen vid samtliga lagerplatser.

8 Planerad verksamhet

Den planerade verksamheten ska omfatta produktion av 40 000 ton livsmedel årligen med beredning och behandling av både animaliska och vegetabiliska produkter samt tillverkning och blandning av icke livsmedelsklassade ättiksprodukter, inkluderat i ovan mängd. Planerad verksamhet avser ha liknande produktutbud som befintlig verksamhet, se avsnitt 7.

Planerad verksamhet innebär en ökning i produktion med cirka 25% jämfört med tillståndsgiven verksamhet och cirka 50% ökning jämfört med nuläget.

Den planerade produktionsökningen kommer stegvis uppnås dels med en effektivisering av process och fyllning, dels genom att produktionen ökas till 5-skift. Produktionen kommer, med andra ord, vara i gång kontinuerligt, dygnets alla timmar 7 dagar i veckan.

Den planerade verksamheten kommer att bedrivas på samma fastigheter som den befintliga verksamheten, Örnen 19 och 22. Lagret på fastigheten Gurkan 2 är en följdverksamhet till den planerade verksamheten.

Godsleverans till fabriksområdet kommer ske på i huvudsak samma tider som idag. Tiderna för uttransport av färdiga produkter vid lagret på Gurkan 2 kommer huvudsakligen vara samma som idag. De interna leveranserna mellan fabriksområdet och lagret på Gurkan 2 kommer huvudsakligen ske mellan klockan 06–22 alla veckodagar. Dock kommer det precis som idag kunna förekomma transporter från klockan 05:30.

Då produktionen ökas till 5-skift kommer personbilstransporterna att bli fler, uppskattningsvis i storleksordningen en ökning på cirka 50% jämfört med nuläget och kommer även genomföras på natten året om. Transporterna utförs i anslutning till de tider som gäller för skiftbyte.

Det totala antalet inkommande och utgående lastbilstransporter till och från fabriksområdet förväntas successivt öka från i genomsnitt 6–7 transporter per vardag i nuläget till uppskattningsvis en fördubbling av antal transporter per vardag i planerad verksamhet. Motsvarande kommer det totala antalet utgående lastbilstransporter från färdigvarulagret Gurkan 2 successivt öka från i genomsnitt cirka 10 transporter per dag i nuläget till uppskattningsvis en fördubbling av antal transporter per dag i planerad verksamhet. Antalet interna transporter mellan fabrik och färdigvarulager förväntas också successivt öka från cirka 7–9 transporter per dag till uppskattningsvis en fördubbling av antal transporter per dag.

Planerad verksamhet kommer fortsatt använda el, biogas eller naturgas, som energikälla.

Planerad verksamhet kan eventuellt innebära ett antal byggnationer inom befintliga fastigheter. Detta kan eventuell även innebära rivning av befintliga byggnader inom befintliga fastigheter.

Med planerad verksamhet förväntas vattenförbrukning, bullerpåverkan, utsläpp till luft och vatten, kemikalieförbrukning, energianvändning samt avfall att förändras. Detta kommer redovisas i kommande miljökonsekvensbeskrivning.

9 Miljöpåverkan och miljöeffekter

I detta avsnitt redovisas förutsättningarna, en preliminär bedömning av miljöpåverkan samt en kvalitativ bedömning av de effekter som kan uppstå för både nuvarande verksamhet och planerad verksamhet. Effekter och konsekvenser kommer utredas närmare och beskrivas i den kommande miljökonsekvensbeskrivningen.

9.1 Buller

9.1.1 Befintlig verksamhet

Ljudemissioner till omgivningen uppkommer vid drift från fläktar och kylanläggningar, kylkompressorer, uppblåsning av senapsfrö, vid in- och uttransporter till fabriksområdet samt vid transporter av produkter från fabriken till och från lagret på Gurkan 2. Uppställning av lastbilar kan i undantagsfall ske vardagar nattetid utanför fabriksområdet. Transporter sker i dagsläget huvudsakligen på vardagar under dagtid. Personbilstransporter sker i anslutning till skiftbyten.

Bolaget har villkor på buller som anges som ekvivalent ljudnivå vid närmaste bostäder. Dagtid mellan klockan 07.00-18.00 gäller 50 dBA, nattetid mellan klockan 22.00-07.00 gäller 40 dBA och övrig tid gäller 45 dBA. Senaste bullermätningen utfördes 2021 som visar villkoren för buller vid närmaste bostäder uppfylls. Under 2024 utfördes omfattande bullerreducerande åtgärder för kyltorn och fröblås.

9.1.2 Planerad verksamhet

Transporter kommer öka i linje med ökad produktion i planerad verksamhet. Miljöpåverkan, miljöeffekter och konsekvenser avseende buller för planerad verksamhet kommer att redovisas i kommande miljökonsekvensbeskrivning.

9.2 Utsläpp till luft inklusive lukt

9.2.1 Befintlig verksamhet

Utsläpp till luft uppkommer från energiproduktionen samt i form av processluft (eventuell lukt) och ventilation från diskcentral. Bolaget använder idag biogas via gasnät. Genom avtal med leverantören säkerställs att motsvarande mängd biogas produceras och tillförs systemet (massbalans/princip om ursprungsgarantier). Vid förbränning av biogas bildas bland annat kväveoxider. Utsläpp av stoft uppkommer från hantering av senapsfrö, framför allt vid krossning. Transporter till och från verksamheten bidrar också med utsläpp till luft.

Bolaget har i gällande tillstånd villkor vad gäller utsläpp till luft. Dessa redovisas nedan.

Beträffande utsläpp av kväveoxider från pannanläggningen för biogas gäller ett riktvärde på 70 mg/MJ tillfört bränsle, räknat som kvävedioxid (NO₂). Mätningar under år 2025 visar att NO₂-halten vid minimumlast var 45 respektive 42 mg/MJ

och vid maxlast var 36 respektive 54 mg/MJ. Service på anläggningen samt mätningar av halten NO₂ utförs regelbundet. Biogas används som bränsle i pannan.

Bolaget har villkor på utsläpp av flyktiga organiska kolväten till luft. Dessa får vid en produktion av 15 000 ton ättikspanor uppgå till högst 22 ton. Upp till denna produktionsnivå skall utsläppen relateras till producerad mängd som riktvärde. Bolaget genomför en uppföljning av detta årligen. Beräkningarna bygger på en beräknings-utsläppsmodell från företagets leverantör av produktionsutrustning och räknar genererat VOC utsläpp per timma som produktion skett på fermenteringsutrustningen samt en årsmässig schablon för lagring av råvara och produkt.

I gällande tillstånd finns ett villkor att stofthalten efter spärrfiltret inte skall överstiga 10 mg/m³ normal torr gas som riktvärde. Spärrfiltret fungerar och underhåll utförs kontinuerligt. Inga haverier eller incidenter har inträffat. Senaste mätningen som utfördes var i januari 2026 och medelvärdet av två mätningar var då 3,9 mg/m³.

Bolaget har fått klagomål på lukt vid ett tillfälle under år 2014. Kontakt togs med tillsynsmyndigheten men någon källa/aktivitet som skulle gett upphov till lukt vid detta specifika tillfälle kunde inte lokaliseras. I samråd med tillsynsmyndigheten lades ärendet ned, det bedömdes oklart varifrån lukten kom och om det var bolaget som orsakade denna.

9.2.2 Planerad verksamhet

Utsläpp till luft kommer öka i linje med ökad produktion i planerad verksamhet. Luktpåverkan förväntas vara ungefär samma i planerad verksamhet jämfört med befintlig verksamhet. Miljöpåverkan, miljöeffekter och konsekvenser avseende utsläpp till luft inklusive lukt för planerad verksamhet kommer att redovisas i kommande miljökonsekvensbeskrivning.

9.3 Utsläpp till vatten

9.3.1 Befintlig verksamhet

9.3.1.1 *Dagvatten*

Dagvatten från delar av fabriksområdet avrinner till det kommunala ledningsnätet och vidare ut i Saxån respektive Bråån, se avsnitt 6.2. Resterande dagvatten pumpas, tillsammans med processvatten, från pumpgrop till en bufferttank. Se fortsatt beskrivning i avsnitt 9.3.1.2.

9.3.1.2 *Processvatten*

Processvatten från produktion, rengöring och disk samt dagvatten från delar av fabriksområdet leds efter intern behandling till det kommunala spillvattennätet via anslutningspunkt på Kvarngatan och vidare till Ellinge avloppsreningsverk.

Reningen sker i en intern anläggning belägen i källaren under kontorslokalerna. Process- och visst dagvatten pumpas från pumpgrop till en bufferttank. Därefter

leds vattnet till en neutraliseringsanläggning där pH justeras med natriumhydroxid och ättiksyra.

Efter neutralisering leds vattnet till en slamfilteranläggning. Polyaluminiumklorid tillsätts för fällning och pH finjusteras för att optimera processen. Därefter tillsätts polymer för flockning och flockat fett samt partiklar avskiljs i slamfiltret. Slammet samlas i en lagringstank som töms vid behov med sugbil. Det renade vattnet leds därefter till det kommunala spillvattennätet. Vid anslutningspunkten finns flödesmätare installerad.

pH i utgående renat vatten ska enligt gällande riktvärde ligga inom intervallet 6,5–10. pH mäts och loggas kontinuerligt och anläggningen är försedd med larm som aktiveras vid avvikelse eller driftstörning. Samtliga larm är kopplade till beredskap dygnet runt.

Vid pumphaveri i pumpgruppen eller vid kraftig nederbörd kan bräddning ske till det kommunala spillvattennätet. Detta är dock mycket ovanligt förekommande. Pumpgruppen är utrustad med nivåalarm. Vid haveri i slamfiltret bräddas pH-justerat men i övrigt orenat vatten via överflynnadsskydd i neutraliseringen.

Gällande tillstånd innehåller villkor för BOD och gravimetriskt avskiljbart fett. Provtagning har utförts årligen genom 12 flödesstyrda provtagningar under normal drift. Metoden har fastställts i samråd med VA SYD och Länsstyrelsen Skåne. Verksamheten uppfyller villkorens gränsvärden för samtliga parametrar.

9.3.2 Planerad verksamhet

Hanteringen av dag- och processvatten förväntas vara ungefär den samma i planerad verksamhet jämfört med befintlig verksamhet. Mängden processvatten förväntas öka något i linje med ökad produktion i planerad verksamhet. Miljöpåverkan, miljöeffekter och konsekvenser avseende utsläpp till vatten för planerad verksamhet kommer att redovisas i kommande miljökonsekvensbeskrivning.

9.4 Påverkan på kultur- och naturmiljö

9.4.1 Befintlig verksamhet

Den befintliga verksamheten ligger inom riksintresset för kulturmiljövård Eslöv M182. Lagret på Gurkan 2 ligger intill ett naturreservat samt inom riksintresse för kulturmiljövård.

9.4.2 Planerad verksamhet

Eventuella byggnationer inom befintliga fastigheter kan bli aktuella för planerad verksamhet. Miljöpåverkan och miljöeffekter avseende påverkan på kultur- och naturmiljö för planerad verksamhet kommer att redovisas i kommande miljökonsekvensbeskrivning.

10 Risk, säkerhet och släckvatten

Bolaget har genomfört olika typer av riskbedömningar av verksamheten. Rutin finns upprättad för hantering av nödläge. Bolaget har en brandpost i källaren och kommunala brandposter finns på gator i anslutning till verksamheten.

Verksamheten har en dokumenterad rutin för riskbedömning:

- Identifiering av risksituationer i företaget (personskada, egendom, säkerhet och miljö)
- Bedömning av sannolikheten att en olycka ska inträffa och i så fall i vilken omfattning
- Bedömning av konsekvenserna för omgivning och företaget om en olycka skulle inträffa
- Möjliga åtgärder för att förhindra att olyckor inträffar
- Möjliga åtgärder för att begränsa konsekvenserna om en olycka inträffar

Då hantering av brandfarliga varor förekommer i verksamheten har en riskutredning gällande hantering av brandfarlig vara genomförts (Tyréns, 2024). Utredningen innehåller identifierade olycksscenarier kopplat till brandfarlig vara samt bedömd risk för dessa.

Riskerna utgör främst fel i hanteringen av brandfarliga varor, materialfel som orsakar utsläpp, funktionsfel kopplat till design och felaktig installation av aktiva komponenter, handhavandefel kopplat till den mänskliga faktorn, sabotage samt yttre påverkan som till exempel kyla, värme, åska och skyfall. I samband med riskutredningen 2024 identifierades fem åtgärder som var absolut nödvändiga att implementera. Dessa fem åtgärder har genomförts av verksamheten. Riskutredningen redovisar även riktlinjer för arbetsrutiner för att minska risken för spridning av brandfarlig vara till människor och omgivning. I kommande ansökningshandlingar kommer en uppdatering av identifierade risker, värdering av dessa risker och genomförda skadeförebyggande åtgärder att redovisas.

En riskutredning gällande en ny ammoniakanläggning som planeras tas i bruk under sommaren 2026 har genomförts (Tyréns, 2025). Den nya ammoniakanläggningen ska innefatta 50 kg ammoniak och placeras inomhus. Anledningen till installation av den nya anläggningen grundas i MÖD:s beslut i M 1803-22, 2023. Risken för att ett stort utsläpp av ammoniak skulle spridas till omgivningen från en anläggning placerad inomhus kan utgå (Tyréns, 2025). Risken för personskada för personer som befinner sig utanför kylmaskinrummet är generellt små vid ett eventuellt utsläpp av den aktuella mängden ammoniak. Riskutredningen för den nya ammoniakanläggningen fastställer att det inte förekommer någon risk för allvarliga hälsoeffekter för personer i omgivningen.

Ättisanläggningen, ammoniakanläggningen och neutraliseringsanläggningen är försedda med olika övervakningslarm. Automatiken kontrolleras enligt rutiner med jämna mellanrum.

Miljöpåverkan och miljöeffekter avseende risk, säkerhet och släckvattenhantering för planerad verksamhet kommer att redovisas i kommande miljökonsekvensbeskrivning.

11 Rivningsarbeten

Planerad verksamhet kan eventuellt innebära ett antal byggnationer inom befintliga fastigheter. Detta kan eventuell även innebära rivning av befintliga byggnader inom befintliga fastigheter. Det planeras för nedmontering av befintligt tält på fastigheten Örnen 19 då tillfälligt bygglov upphör under 2028.

12 Klimatförändringar

Klimatförändringarna förväntas medföra både höjning av havsnivån och ökade nederbördsmängder. En skyfallskartering gjord av Eslövs kommun visar inte på någon hög risk för översvämning vid 50 års respektive 100-års regn i området för den planerade verksamheten. Eslövs kommun har en åtgärdsplan för översvämning samt en plan för hantering av dagvatten och översvämning (Eslövs kommun, 2025). Verksamhetens sårbarhet för klimatförändringar kommer att redovisas i kommande miljökonsekvensbeskrivning.

13 Utredningar

- Bullerutredning
- Släckvattenutredning
- Riskutredning Brandfarlig vara
- Riskutredning Kylanläggning

14 Innehåll i kommande miljökonsekvensbeskrivning

Innehåll i och omfattningen av kommande miljökonsekvensbeskrivning kommer att successivt arbetas fram parallellt med samrådsprocessen. Ett preliminärt upplägg för miljökonsekvensbeskrivningen redovisas nedan:

1. Icke teknisk sammanfattning
2. Administrativa uppgifter
3. Inledning
4. Befintligt tillstånd
5. Förutsättningar och miljöförhållanden
 - Lokalisering
 - Markanvändning och planförhållanden
 - Omgivningsförhållanden och miljöns känslighet (skyddade områden, MKN med mera)
6. Verksamhetsbeskrivning
 - Befintlig verksamhet
 - Planerad verksamhet
7. Alternativ (nollalternativ, alternativ lokalisering, alternativ utformning)
8. Samråd
9. Bedömningsgrunder och bedömningsmetodik
10. Miljökonsekvensbedömning (miljöeffekter, konsekvenser, skyddsåtgärder)
 - Buller
 - Utsläpp till luft inklusive lukt
 - Utsläpp till vatten
 - Påverkan på kultur- och naturmiljö
11. Risk och säkerhet
12. Rivningsarbeten
13. Klimatförändringar
14. Egenkontroll/kontrollprogram
15. Kumulativa effekter
16. Samlad bedömning

15 Referenser

- Boverket. (2026). *Karttjänst - Riksintressen*. Hämtat från https://gis2.boverket.se/portal/apps/experiencebuilder/experience/?id=87d9869572984c4480d4f1e1731ab4f5#data_s=id%3AdataSource_1-19cb773d013-layer-2-0-22-133-132%3A9480
- Eslövs kommun. (1989). *Detaljplan för kv Gurkan i Eslöv, Eslövs kommun*.
- Eslövs kommun. (2009). *Detaljplan för Örnen 20 m.fl.*
- Eslövs kommun. (2018). *Eslöv 2035*.
- Eslövs kommun. (2022). *Fördjupad översiktsplan för östra Eslöv*.
- Eslövs kommun. (den 08 05 2025). *Eslövs kommun*. Hämtat från Skyfallskartering : <https://eslov.se/bygga-bo-miljo/vatten-och-avlopp/oversvamning/skyfallskartering/>
- Eslövs kommun. (2026). *Vidareutveckling av Järnvägsstaden*. Hämtat från <https://utveckla.eslov.se/projekt/vidareutveckling-av-jarnvagsstaden/>
- Länsstyrelsen Malmöhus. (1994). *Bildande av naturreservatet Abullahagen, Eslövs kommun*.
- Länsstyrelsen Skåne. (2017). *Bevarandeplan för Natura 2000-området Abullahagen SE0430119*.
- Naturvårdsverket. (2023). *Värdebeskrivning - Område av riksintresse för naturvård i Skåne län*.
- Riksantikvarieämbetet. (2025). *Eslöv M182*.
- Tyréns. (2024). *Klassning av riskområden inkl. riskbedömning av brandfarlig vara och brännbart damm*.
- Tyréns. (2025). *Riskutredning: Inledande utvärdering av omgivningspåverkan från två olika kylsystem med ammoniak*.
- VISS. (2017). *Bråån*. Länsstyrelsen.
- VISS. (2023). *Eslöv-Flyinge*. Länsstyrelsen.
- VISS. (2023). *Saxån: Välabäcken-källa*. Länsstyrelsen.
- VISS. (2023). *Skarhult*.

2026-10-06

Kristoffer Sahlin

0413-62172

kristoffer.sahlin@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Tjänsteskrivelse. Yttrande avseende Orkla Foods Sverige AB:s provotidsredovisning med förslag till slutligt villkor, fastigheterna Betan 8 och Stämjärnet 25

Förslag till beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har inga synpunkter på inlämnad provotidsredovisning och förslag till slutligt villkor

Ärendebeskrivning

Orkla Foods Sverige AB har gett in provotidsredovisning med förslag till slutligt villkor gällande dag- och spillvatten (U1).

Orklas förslag till slutligt villkor:

Dag- och spillvattennäten ska kunna stängas av vid spill eller olycka. Släckvatten, ammoniak och övrigt spill ska omhändertas på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt.

Valda åtgärder ska genomföras inom 12 månader efter att beslut meddelats av Miljöprövningsdelegationen. Åtgärderna består i huvudsak av installation av pneumatiska rörproppar, brunnfilter, portabla brunnstätningar, dubbelkammartub och tätningsproppar.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har möjlighet att yttra sig över provotidsredovisningen och förslaget till slutligt villkor.

Beslutsunderlag

- Provotidsredovisning avseende dag- och spillvatten från livsmedelsverksamhet på fastigheterna Betan 8 och Stämjärnet 25, Eslövs kommun samt förslag på villkor.
- Underlag till provotidsutredning U1
Avstängning av dag- och spillvattennätet & omhändertagande av släckvatten

Beredning

Orkla har tillsammans med tekniska konsulter och i samråd med VA SYD arbetat med att utreda tekniskt genomförbara åtgärder och kostnader för respektive åtgärd för att kunna stänga dag- och spillvattennät vid spill eller olycka. Orkla har även tagit fram åtgärder för att omhänderta släckvatten och ammoniakspill. I provotidsarbetet har Orkla genomfört en kartläggning av dag- och spillvattennätet inom verksamhetsområdet och det angränsande kommunala ledningsnätet. Orkla och VA SYD har tillsammans gått igenom vilka åtgärder och ingrepp som är tekniskt genomförbara. Utefter de beskrivna förutsättningarna bedöms åtgärder i ledningssystemet inte vara ekonomiskt eller tekniskt genomförbart.

Orkla har i ansökan beskrivit de olika åtgärderna, tidsramen på cirka 12 månader samt kostnaden. På fastigheterna Betan 8 och Stämjärnet 25 har olika lösningar tagits fram för både dag- och spillvattennätet.

Beslutet skickas till

Länsstyrelsen i Skåne

Dave Borg
Förvaltningschef

Martin Dahl
Enhetschef

Lämna in provotidsredovisning med förslag till slutliga villkor

Mottagningsbekaftelse

Blankettinformation

Ankomstnummer

1781765723902

Inskickat

2026-06-18 09:04:15

Länsstyrelsen i Skåne län
205 15 Malmö

Kontaktuppgifter:

Södergatan 5

Telefon: 010-224 10 00

E-post: skane@lansstyrelsen.se

Formulär

Välj det län där verksamheten är placerad Skåne län
Välj miljöprövningsdelegation som du ska lämna er prövotidsutredning till Skåne län
Välj kommun Eslöv
Fyll i ytterligare kommuner om delar av verksamhetsområdet ligger i andra kommuner

Uppgifter om tillståndshavare, kontaktperson och eventuellt ombud

Ange typ av tillståndshavare

Sökande är ☐ Privatperson eller enskild firma ☒ Företag (organisationsnummer)

Uppgifter om tillståndshavare

Organisationsnummer 556238-0302
Företagets namn Orkla Foods Sverige AB
Postadress Sockergatan 2
Postnummer 21438
Postort Eslöv
Land Sverige
Telefonnummer +467 60 50 07 33
E-post maria.appelfrid@orklafoods.se

Är faktureringsadressen samma som tillståndshavarens adress när det gäller kostnaden för till exempel kungörelse? ☒ Ja ☐ Nej
Fakturareferensen hos tillståndshavare (inte ombudet) Karin Gyllström
Företräds tillståndshavare av ett ombud? ☐ Ja ☒ Nej

Uppgifter om verksamheten och prövotidsredovisningen

Länsstyrelsens anläggningsnummer 1285–101
Anläggningsnamn Orkla Foods Sverige AB i Eslöv
Fastighetsbeteckning Betan 8 och Stämjärnet 25
Diarienummer/ärendenummer för tillståndet med utredningsuppdraget 551-32322-016
Redovisa vilken typ av fråga som blev uppskjuten under en prövotid U1
Förslag till slutligt /slutliga villkor Dag- och spillvattennäten ska kunna stängas av vid spill eller olycka. Släckvatten, ammoniak och övrigt spill ska omhändertas på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt.
Åtaganden Valda åtgärder ska genomföras inom 12 månader efter att beslut meddelats av Miljöprövningsdelegationen. Åtgärderna består i huvudsak av installation av pneumatiska rörproppar, brunnfilter, portabla brunnstätningar, dubbelkammartub och tätningsproppar.

Dokument som bifogas

Övriga uppgifter

Filuppladdning

Typ av dokument
Prövotidsredovisning
Prövotidsredovisning_U1.pdf 294.2 kB
Underlag_till_prövotidsutredning_U1_.pdf 1.41 MB
Typ av dokument
Registeringsbevis för tillståndshavaren
Typ av dokument
Tillståndsbeslut
Typ av dokument
Annat dokument

Anvisningar

Uppgifter om tillståndshavare, kontaktperson och eventuellt ombud

Här fyller du i tillståndshavarens namn, kontaktuppgifter, organisations- personnummer, adress och faktureringsadress

Fyll i för- och efternamn, e-postadress samt telefonnummer till er kontaktperson.

Om tillståndshavaren företräds av ett ombud ska en fullmakt för ombudet bifogas på formulärets sista sida, där dokument kan laddas upp.

Uppgifter om verksamheten och provotidsredovisningen

Fyll i verksamhetens anläggningsnamn och anläggningsnummer. Uppgifterna hittar du i tillståndet eller i miljörapporten. Du kan också få det av länsstyrelsen i det län där verksamheten finns.

Beskriv kort vilken fråga som blev uppskjuten under en provotid. Föreslå vilka slutliga villkor som ni anser ska gälla för verksamheten och eventuellt andra åtaganden.

Dokument som bifogas

Här kan du bifoga filer till ansökan. Det är önskvärt att filerna delas upp i olika avsnitt. Godkända filformat är pdf, tif, tiff, jpeg och jpg. Om du önskar bifoga filer som inte går att ladda upp i e-tjänsten på grund av format, storlek eller sekretess vänligen kommentera det.

Följande handlingar ska alltid bifogas till ansökan:

- Prövotidsredovisning
- Fullmakt om tillståndshavaren företräds av ombud

Bifoga dokument genom att klicka på knappen "Välj fil...". Välj den fil du vill bifoga. Dokumentet måste vara i filformatet PDF, TIF, DOC, DOCX eller JPG.

Prövotidsredovisning

Prövotidsredovisning avseende dag- och spillvatten från livsmedelsverksamhet på fastigheterna Betan 8 och Stämjärnet 25, Eslövs kommun samt förslag på villkor

Orkla Foods Sverige AB
Juni 2026

Ändringsförteckning

Ver	Datum	Ändringsbeskrivning	Framtagen av	Granskad	Godkänd av
1.0	2026-06-12	Slutversion	Lisa Bülow	Klas Andersson	Anne Levin
0.6	2026-06-12	Andra utkast levererat till Orkla	Lisa Bülow	Klas Andersson	Anne Levin
0.5	2026-06-11	Första utkast levererat till Orkla	Lisa Bülow	Klas Andersson	Anne Levin

Innehållsförteckning

1	Administrativa uppgifter	4
2	Yrkande	5
2.1	Motivering av yrkande	5
3	Bakgrund och syfte	5
4	Omgivningsbeskrivning	6
5	Genomförda åtgärder under provotid	6
6	Resultat	7
6.1	Allmänna förutsättningar inför val av teknisk lösning	7
6.2	Tekniska lösningar	7
6.3	Valda åtgärder	7
6.3.1	Dagvattennät	8
6.3.2	Spillvattennät	8

Bilageförteckning

Bilaga 1	Underlag till provotidsutredning U1 - Avstängning av dag- och spillvattennätet & omhändertagande av släckvatten, författad av Driftklart AB.
----------	--

1 Administrativa uppgifter

Verksamhetsutövare	Orkla Foods Sverige AB
Organisationsnummer	556238–0302
Anläggningsnummer	1285–101
Postadress	Sockergatan 2 214 38 Eslöv
Kontaktperson	Maria Appelfrid maria.appelfrid@orklafoods.se tel. +467 60 50 07 33
Redovisning avser	Redovisning av prøvotidsutredning samt förslag till slutliga villkor gällande dag- och spillvatten (U1)
Tillståndsbeslut	Tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till livsmedelsverksamhet
Tillsynsmyndighet	Länsstyrelsen Skåne
Prövningsmyndighet	Miljöprövningsdelegationen, Länsstyrelsen Skåne
Fastighetsbeteckning	Betan 8 och Stämjärnet 25
Kommun	Eslöv
Län	Skåne

2 Yrkande

Orkla Foods Sverige AB ("Orkla"/"Bolaget") yrkar att Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen Skåne fastställer det slutliga villkoret avseende dag- och spillvattennät i enlighet med nedanstående text i *kursivt*.

Dag- och spillvattennäten ska kunna stängas av vid spill eller olycka. Släckvatten, ammoniak och övrigt spill ska omhändertas på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt.

Valda åtgärder ska genomföras inom 12 månader efter att beslut meddelats av Miljöprövningsdelegationen. Åtgärderna består i huvudsak av installation av pneumatiska rörproppar, brunnfilter, portabla brunnstätningar, dubbelkammartub och tätningsproppar.

2.1 Motivering av yrkande

Orkla har arbetat systematiskt tillsammans med tekniska konsulter på Driftklart AB, och i samråd med VA SYD, för att utreda tekniskt genomförbara åtgärder och kostnader för respektive åtgärd för att kunna stänga av dag- och spillvattennät vid spill eller olycka samt för att kunna omhänderta släckvatten och ammoniakspill så att människors hälsa eller miljön inte skadas. Valda åtgärder, som redovisas i avsnitt 6.3, bedöms av Orkla vara rimliga ur miljömässig, teknisk och ekonomisk synpunkt.

3 Bakgrund och syfte

Orkla bedriver tillverkning av livsmedel i Sverige. Bolagets största anläggning är belägen i Eslöv, där bland annat vegansk färdigmat, köttbullar, frysta potatisprodukter och inlagda gurkor produceras.

Verksamheten bedrivs med stöd av ett tillstånd till livsmedelsverksamhet utfärdat av Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen Skåne den 9 juni 2022 (dnr 551-32322-016). I tillståndet har två frågor skjutits upp för prøvotidsutredning. Enligt tillståndet ska resultatet av utredningarna, tillsammans med förslag till slutliga villkor, redovisas till Länsstyrelsen Skåne senast 18 månader efter att tillståndet vunnit laga kraft, det vill säga senast den 20 juni 2026.

En av de uppskjutna frågorna avser dag- och spillvatten (U1). I tillståndet framgår följande:

"U1. Bolaget ska utreda tekniskt genomförbara åtgärder och kostnader för respektive åtgärd för att kunna stänga av dag- och spillvattennät vid spill eller olycka samt för att kunna omhänderta släckvatten och ammoniakspill så att människors hälsa eller miljön inte skadas."

Detta dokument redogör för det arbete som Orkla har genomfört inom ramen för utredningsvillkoret samt de slutsatser som utredningen har lett fram till, liksom de överväganden som ligger till grund för bolagets förslag till slutligt villkor. Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen Skåne får därefter ta ställning till det föreslagna villkoret.

4 Omgivningsbeskrivning

Verksamheten är belägen på fastigheterna Betan 8 och Stämjärnet 25 och utgör en del av ett större sammanhängande industriområde i Eslöv, se Figur 4-1.

Orklas fabriksområden omfattar två separata fastigheter – Stämjärnet 25 och Betan 8 – som vardera har egna system för dag- och spillvatten. Fastigheterna har ett gemensamt processvattensystem, vilket sammanlänkas och behandlas på Betan 8 innan det leds vidare till Ellinge avloppsreningsverk, som drivs av VA SYD. I Figur 4-1 framgår verksamhetens lokalisering i förhållande till dess omgivning.

Figur 4-1 Karta som visar Orklas fabriksområde, Stämjärnet 25 och Betan 8. Fastigheterna angränsar till bostadsområden och kommunala fastigheter, naturreservatet Långa Kärr samt den gemensamma dagvattenrecipienten för en stor del av kommuns dagvatten vid tomt Gurkan 1.

5 Genomförda åtgärder under provotid

Inom ramen för provotidsarbetet har Orkla, med hjälp av Driftklart AB¹, genomfört en kartläggning av dag- och spillvattennätet inom verksamhetsområdet och det angränsande kommunala ledningsnätet. Arbetet har omfattat identifiering av befintliga dag- och spillvattenledningar, inventering av brunnar samt lokalisering av samlingspunkter och andra kritiska delar i ledningsnätet där åtgärder kan vara möjliga att genomföra. Dialog har förts med VA SYD för att klargöra vilka typer av ingrepp och åtgärder som är möjliga att genomföra på det kommunala ledningsnätet. Parallellt har flera tekniska alternativ analyserats för att vid spill kunna förhindra att föroreningar når ledningsnätet, samt vid olycka kunna stänga av och samla upp förorenat vatten.

Rapporten som har tagits fram av Driftklart AB "Underlag till provotidsutredning U1 - Avstängning av dag- och spillvattennätet & omhändertagande av släckvatten" sammanställer identifierade tekniskt genomförbara lösningar tillsammans med en övergripande kostnadsbedömning av dessa. Sammanställning av rapporten redogörs för i avsnitten nedan, för fullständig rapport se Bilaga 1.

¹ Konsulter inom energi, industri och infrastruktur.

6 Resultat

6.1 Allmänna förutsättningar inför val av teknisk lösning

Inför analys av möjliga tekniska lösningar har de övergripande förutsättningarna inom området utretts. Nedan sammanfattas dessa för Orklas fastigheter:

- Dagvattenledningarna ligger cirka 6–8 meter under mark och har stora dimensioner
- Ledningarna är förlagda mellan byggnader och lagringsytor i ett tätt exploaterat område
- Huvudledningarna ägs av VA SYD och ingår i det allmänna VA-nätet
- Dag- och spillvatten avleds via flera separata ledningar

Sammantaget innebär dessa förutsättningar att åtgärder i ledningssystemet är komplexa att genomföra. Det har inte bedömts vara tekniskt eller ekonomiskt genomförbart att installera avstängningsventiler i befintligt system. Arbetet har därför inriktats på att utreda alternativa lösningar som kan utföras med rimliga åtgärder i anläggningen.

6.2 Tekniska lösningar

Driftklart AB har utrett ett antal olika tekniska lösningar. De tekniska lösningar som bedöms vara lämpligast inom Orklas verksamhet är pneumatiska rörproppar, brunnsfilter, portabla brunnsstättningar, dubbelkammartub och tätningsproppar. De valda tekniska lösningarna förklaras kort nedan:

- **Pneumatiska rörproppar** är en lösning för tillfällig avstängning av flöden som installeras i befintliga ledningar via brunnar. Propparna påverkar inte flödet vid normal drift, men kan vid en incident snabbt blåsas upp med tryckluft och därmed blockera flödet i ledningen. Funktionen hos pneumatiska rörproppar säkerställs genom tryckövervakning med manometer som visar när korrekt drifttryck och tätning uppnåtts. Systemet kan aktiveras manuellt eller via fjärrstyrning. Lösningen möjliggör avstängning utan omfattande ingrepp i befintligt ledningsnät och är därför enklare att installera än traditionella avstängningsventiler.
- **Brunnsfilter** är en etablerad metod för rening av dagvatten där filter placeras i brunnar för att avskilja partiklar samt absorbera olja och kolväten. Det finns flera tekniska varianter på marknaden, men efter utvärdering bedöms enkla flytande filter vara den mest lämpliga lösningen för Orkla.
- **Brunnsstättning** är en enkel och vanlig åtgärd, oftast i form av ett portabelt brunnslock med gummitätning, för att förhindra att vätskor eller föroreningar tränger ner i en brunn i ett dag- eller spillvattensystem.
- **Dubbelkammartub** är en skyddslösning i form av en tub med två uppblåsbara kammare, för att förhindra att vätskor eller föroreningar tränger ner i en brunn i ett dag- eller spillvattensystem.
- **Tätningsproppar** är proppar av plast som kan användas för att täta rör, ledningar eller brunnar för att stoppa eller kontrollera flöden av vatten eller andra vätskor.

6.3 Valda åtgärder

Driftklart AB har identifierat ett antal tekniskt genomförbara lösningar på dag- respektive spillvattennätet. Sammanfattning av åtgärderna för respektive fastighet redovisas nedan. För mer ingående beskrivningar och kostnadsbedömning för respektive åtgärder, se Bilaga 1.

Den sammanlagda kostnaden för dessa åtgärder uppskattas till cirka 1 250 000 SEK. Tidsramen för genomförande av de föreslagna åtgärderna bedöms uppgå till cirka 12 månader.

6.3.1 Dagvattennät

6.3.1.1 *Betan 8*

Valda lösningar för dagvattennätet inom områdena 7, 5 och 8² på fastigheten Betan 8 är:

- Område 7: Pneumatiska rörproppar i kombination med brunnsfilter
- Område 5: Förstärka befintliga rutiner för tätning av brunnar i kombination med brunnsfilter. Omhändertagande av släckvatten sker genom tätning av brunnar och avledning till områdets naturliga lågpunkt vid inlastningszonen
- Område 8: Brunnstätningar

6.3.1.2 *Stämjärnet 25*

Valda lösningar för dagvattennätet på fastigheten Stämjärnet 25 är:

- Pneumatiska rörproppar i kombination med brunnsfilter
- Omhändertagande av släckvatten genom tätning av brunnar och avledning till områdets lågpunkt
- Dubbelkammartub för uppsamling, vilken möjliggör uppbyggnad av en temporär invallning

6.3.2 Spillvattennät

6.3.2.1 *Betan 8*

Valda lösningar för spillvattennätet på fastigheten Betan 8 är:

- Användning av tätningsproppar
- Avveckling av brunnar som inte längre används
- Uppbyggnad av lokala upphöjningar kring brunnar för att skapa en invallning som förhindrar att förorenat spillvatten når brunnarna.

6.3.2.2 *Stämjärnet 25*

Enligt Driftklart AB:s rapport finns det på Stämjärnet 25 minimal risk för förorenat spillvatten att ta sig in i ledningssystemet vid spill eller olycka. Ingen åtgärd bedöms därför vara nödvändig.

² För områdenas lägen på fastigheten se Bilaga 1.

Underlag till prøvotidsutredning U1

Avstängning av dag- och spillvattennätet &
omhändertagande av släckvatten

Orkla

Författare: Sofie Sunesson

Framtagen: 2026-06-18

Innehåll

1	Bakgrund	1
1.1	Beskrivning av området	1
1.2	Allmänna förutsättningar inför val av teknisk lösning	2
1.3	Underlag	2
2	Föreslagen teknisk lösning dagvattennät	3
2.1	Betan 8	3
2.1.1	Förutsättningar	3
2.1.2	Utredda tekniska lösningar	7
2.1.3	Teknikval	8
2.1.4	Kostnadsuppskattning	9
2.2	Stämjärnet 25	10
2.2.1	Förutsättningar	10
2.2.2	Utredda tekniska lösningar	10
2.2.3	Teknikval	10
2.2.4	Kostnadsuppskattning	10
3	Föreslagen teknisk lösning spillvattennät	11
3.1	Betan 8	11
3.1.1	Förutsättningar	11
3.1.2	Utredda tekniska lösningar	12
3.1.3	Teknikval	12
3.1.4	Kostnadsuppskattning	12
3.2	Stämjärnet 25	12
4	Slutsats	13

1 Bakgrund

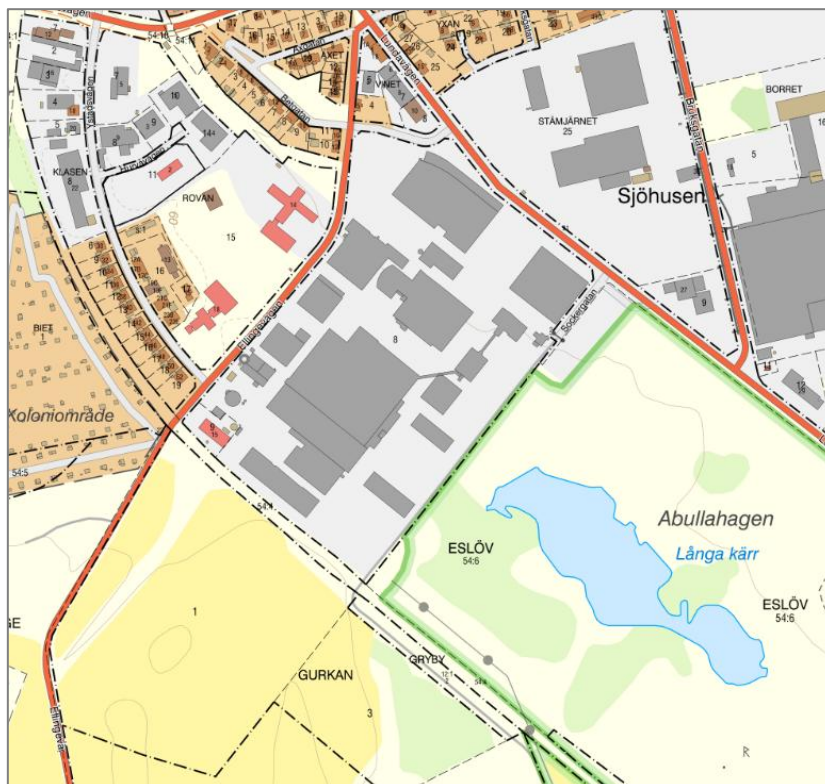
Miljöprövningsdelegationen har skjutit upp beslutet om slutliga villkor avseende avstängning av dag- och spillvattennätet samt omhändertagande av släckvatten. Under prövotiden ska bolaget, i samråd med tillsynsmyndigheten och VA SYD, genomföra en utredning enligt tillståndets krav (punkt U1 i miljötillståndet).

För att möta detta krav har bolaget genomfört en kartläggning av dag- och spillvattennät inom verksamhetsområdet och det angränsande kommunala ledningsnätet. Arbetet har omfattat identifiering av befintliga dag- och spillvattenledningar, inventering av brunnar samt lokalisering av samlingspunkter och andra kritiska delar i ledningsnätet där åtgärder kan vara möjliga att genomföra. Dialog har förts med VA SYD för att klargöra vilka typer av ingrepp och åtgärder som är möjliga att genomföra på det kommunala ledningsnätet. Parallellt har flera tekniska alternativ analyserats för att vid spill kunna förhindra att föroreningar når ledningsnätet och vid olycka kunna stänga av samt samla upp förorenat vatten.

Denna rapport sammanställer identifierade tekniskt genomförbara lösningar tillsammans med en övergripande kostnadsbedömning av dessa.

1.1 Beskrivning av området

Orklas fabriksområden omfattar två separata fastigheter – Stämjärnet 25 och Betan 8 – som vardera har egna system för dag- och spillvatten. Fastigheterna har ett gemensamt processvattensystem, vilket sammanlänkas och behandlas på Betan 8 innan det leds vidare till Ellinge avloppsreningsverk, som drivs av VA SYD.

Figur 1: Karta som visar Orklas fabriksområde, Stämjärnet 25 och Betan 8. Fastigheterna angränsar till bostadsområden och kommunala fastigheter, naturreservatet Långa Kärr samt den gemensamma dagvattenrecipienten för en stor del av kommuns dagvatten vid tomt Gurkan 1.

1.2 Allmänna förutsättningar inför val av teknisk lösning

Inför analys av möjliga tekniska lösningar har de övergripande förutsättningarna inom området utretts. Efter genomförda fältbedömningar konstateras att dagvattenledningarna generellt är belägna på betydande djup, cirka 6–8 meter, och har dimensioner i storleksordningen DN600–DN1000. Samtidigt är fabriksområdet tätt utnyttjat, vilket innebär att ledningarna i stor utsträckning är förlagda i trånga lägen mellan byggnader och lagringsytor. Detta medför att schakt- och anläggningsarbeten för att installera avstängningsmöjligheter i ledningsnätet blir både tekniskt komplexa och utrymmeskrävande, med behov av omfattande spontning och säkerhetsåtgärder för att hantera rasrisk vid arbete på dessa djup.

Vidare ägs huvudledningarna för dag- och spillvatten av VA SYD och utgör en del av det allmänna ledningsnätet som brukas av kommunen. Dessa ledningar löper delvis i utkanten av fabriksområdet samt i ett fall rakt genom verksamhetens fastighet, innan utlopp sker mot recipient. Möjligheterna att genomföra åtgärder på dessa ledningar påverkas därmed ytterligare av krav från VA-huvudman samt begränsningar kopplade till ingrepp i allmän infrastruktur.

En ytterligare viktig förutsättning är att dag- och spillvattensystemen inom området inte är samlade till en enskild utgående punkt. Dagvatten avleds via fyra separata utloppsledningar, medan spillvattnet avleds via tre separata ledningar. Detta innebär att det saknas en gemensam avstängningspunkt som kan användas för att hantera samtliga flöden vid en incident. Åtgärder för avstängning behöver därför utformas för flera delsystem inom området.

Sammantaget innebär dessa förutsättningar att åtgärder i ledningssystemet är komplexa att genomföra. Det har inte bedömts vara tekniskt eller ekonomiskt genomförbart att installera avstängningsventiler i befintligt system. Arbetet har därför inriktats på att utreda alternativa lösningar som kan utföras med rimliga ingrepp i anläggningen.

1.3 Underlag

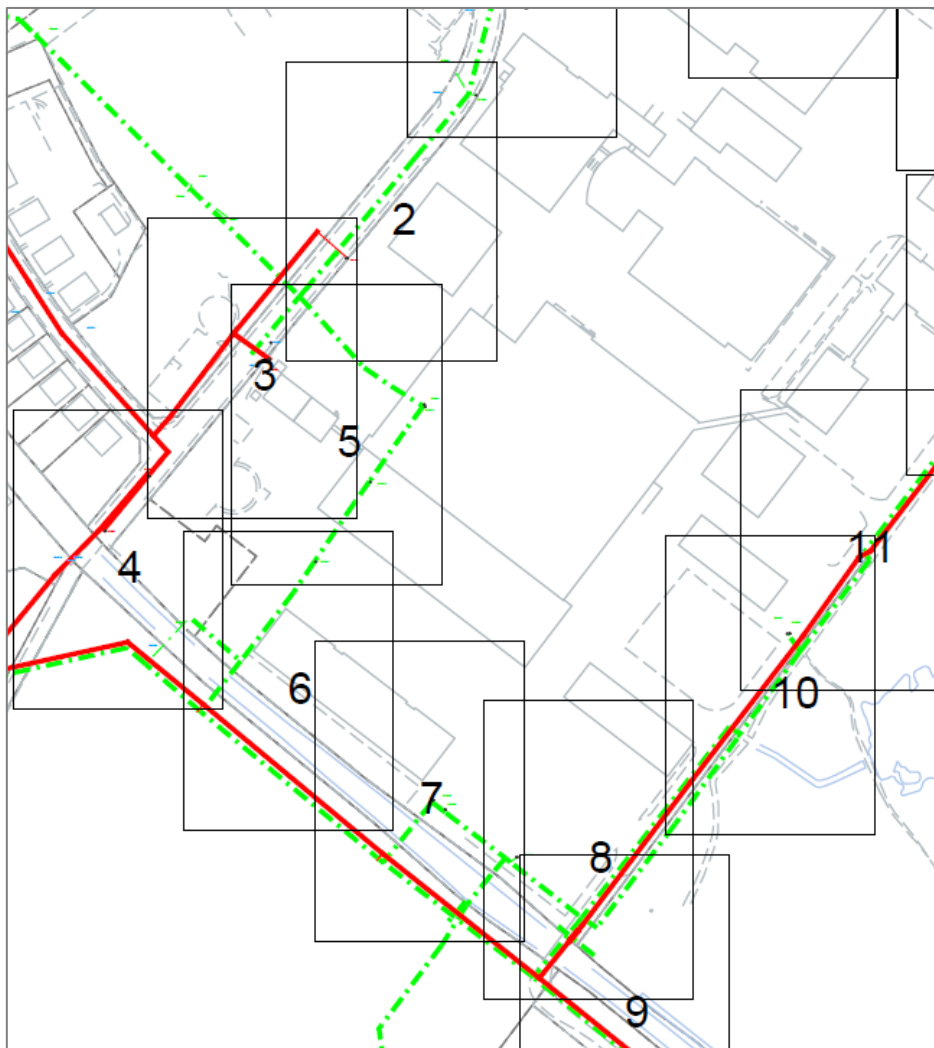
- PowerPoint Avstängningsventiler m.m. 2025 v.1 som skickades till Länsstyrelsen 2025.
- Ledningskartor över berörda områden:
 - Ritning 001-6888 kv. Betan övre, källa AB FELIX ESLÖV
 - Ritning 001-6892 kv. Betan nedre, källa AB FELIX ESLÖV
 - Ritning 001-6909 kv. Stämjärnet, källa AB FELIX ESLÖV
 - VA-karta: 20250109-VA17760 Betan 8, källa VA SYD
 - VA-karta: 20250109-VA17760 Betan 8 Komplettering sydost och öst Dagvatten uppströms, källa VA SYD
- Projekteringsunderlag från byggtreprenör med inmätta ledningar, djupangivelser och tänkta installationslägen
- Platsbesök
- Mailkontakt och fysiskt möte med distributionsenheten på VA SYD
- Möten och inhämtade budgetofferter från teknikleverantörer

2 Föreslagen teknisk lösning dagvattennät

2.1 Betan 8

2.1.1 Förutsättningar

Fyra dagvattenledningar utgår från Betan 8 och ingår i den aktuella utredningen (se Figur 2).

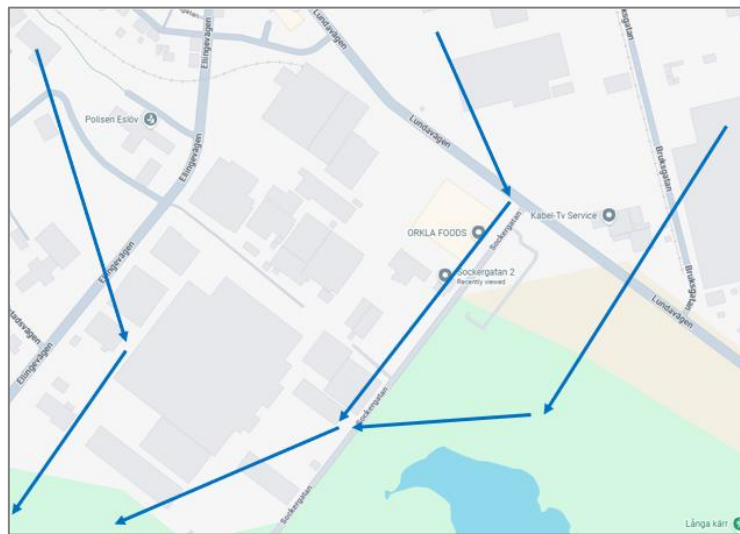

Figur 2: Figuren visar de fyra dagvattenledningar (streckad grön). Ledningarna ägs av VA SYD.

I samråd med VA SYD har förutsättningarna för åtgärder i ledningsnätet diskuterats. Det har framkommit att de två ledningarna inom område 5 och område 8 nyttjas av andra abonnenter uppströms, vilket innebär att en avstängning skulle få konsekvenser även utanför det egna verksamhetsområdet. VA SYD har därför tydliggjort att ingrepp i dessa ledningar inte är tillåtna.

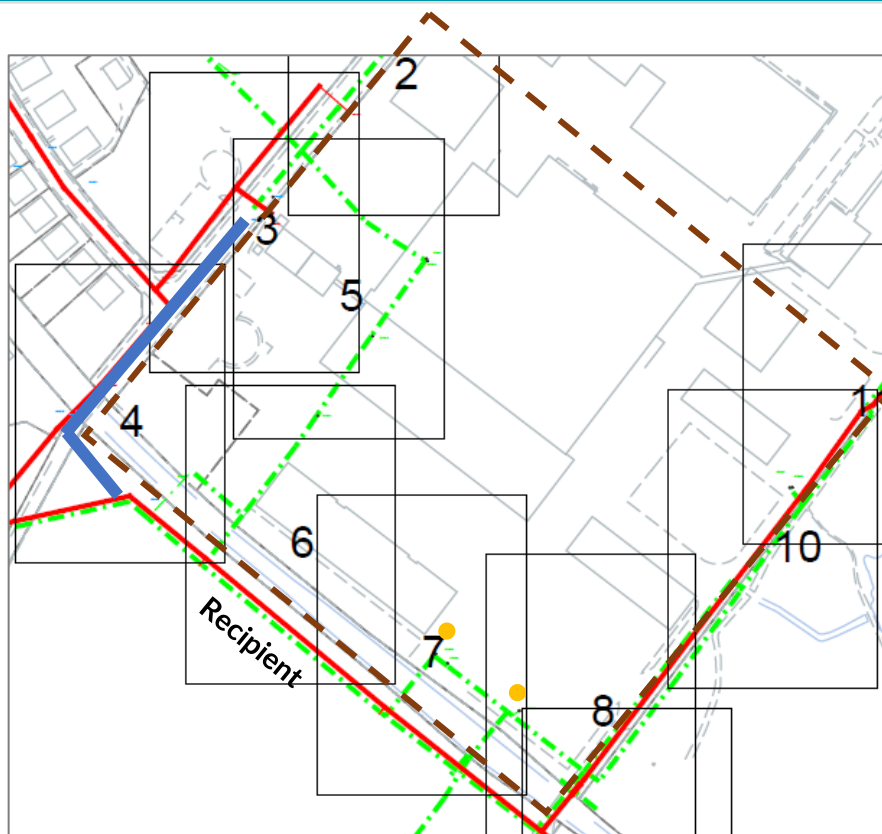
De båda ledningarna inom område 7 ägs också av VA SYD, men ledningssträckan är sedan tidigare pluggad och nyttjas i praktiken endast av Orkla. Orkla har erbjudits möjlighet att ta över denna ledningsdel, inklusive tillhörande drift- och underhållsansvar. Först vid ett sådant övertagande kan ingrepp i ledningen genomföras, annars kvarstår begränsningen.

Se Figur 3 för exempel på hur dagvattnet från övriga delar av kommunen passerar genom Orklas fastighet.

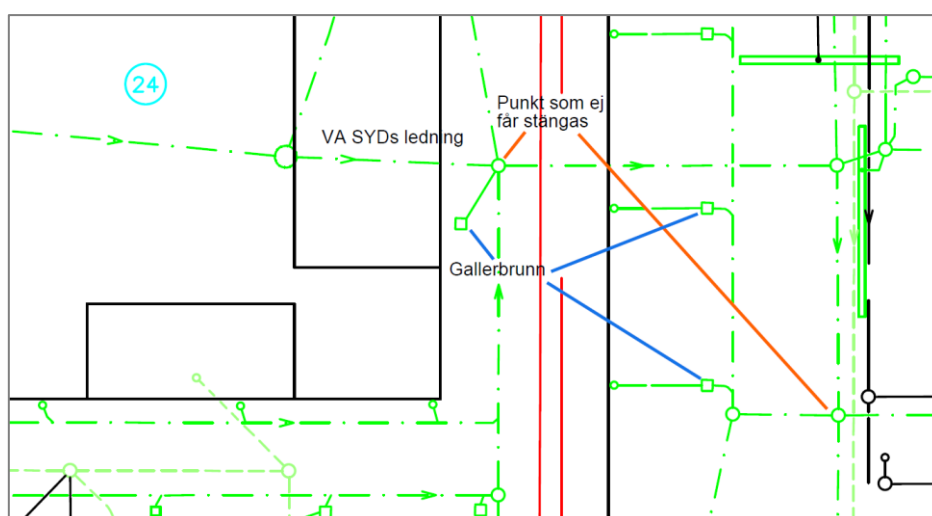
Figur 3: Figuren illustrerar hur en stor andel av kommunens dagvatten leds genom Orklas tomt och ut genom ledningen i område 8. Blå pil visar dagvattenflödet.

Som framgår av kartunderlaget (se Figur 4) löper ledningen i område 5 in på fabriksområdet den sista sträckan innan utlopp till recipient. Mot denna bakgrund har Orkla efterfrågat om VA SYD kan överväga en omläggning av ledningen, så att den istället dras utanför fabriksområdet och ansluter till kulverten via områdets utkant. En sådan åtgärd ingår dock inte i nuvarande ledningsförnyelseplan och bedöms inte vara aktuell inom överskådlig tid. Förslaget kommer däremot att lyftas som ett framtida åtgärdsbehov, då både parter ser fördelar med att undvika ledningsdragning genom fabriksområdet.

Figur 4: Brun streckad linje visar ungefärlig tomtgräns. Blå linje visar föreslagen omläggning av ledning. Grön streckad linje vid text recipient är omnämnd kulvert och gul punkt är förbindelsepunkter mellan det interna systemet och VA SYDs ledningar.

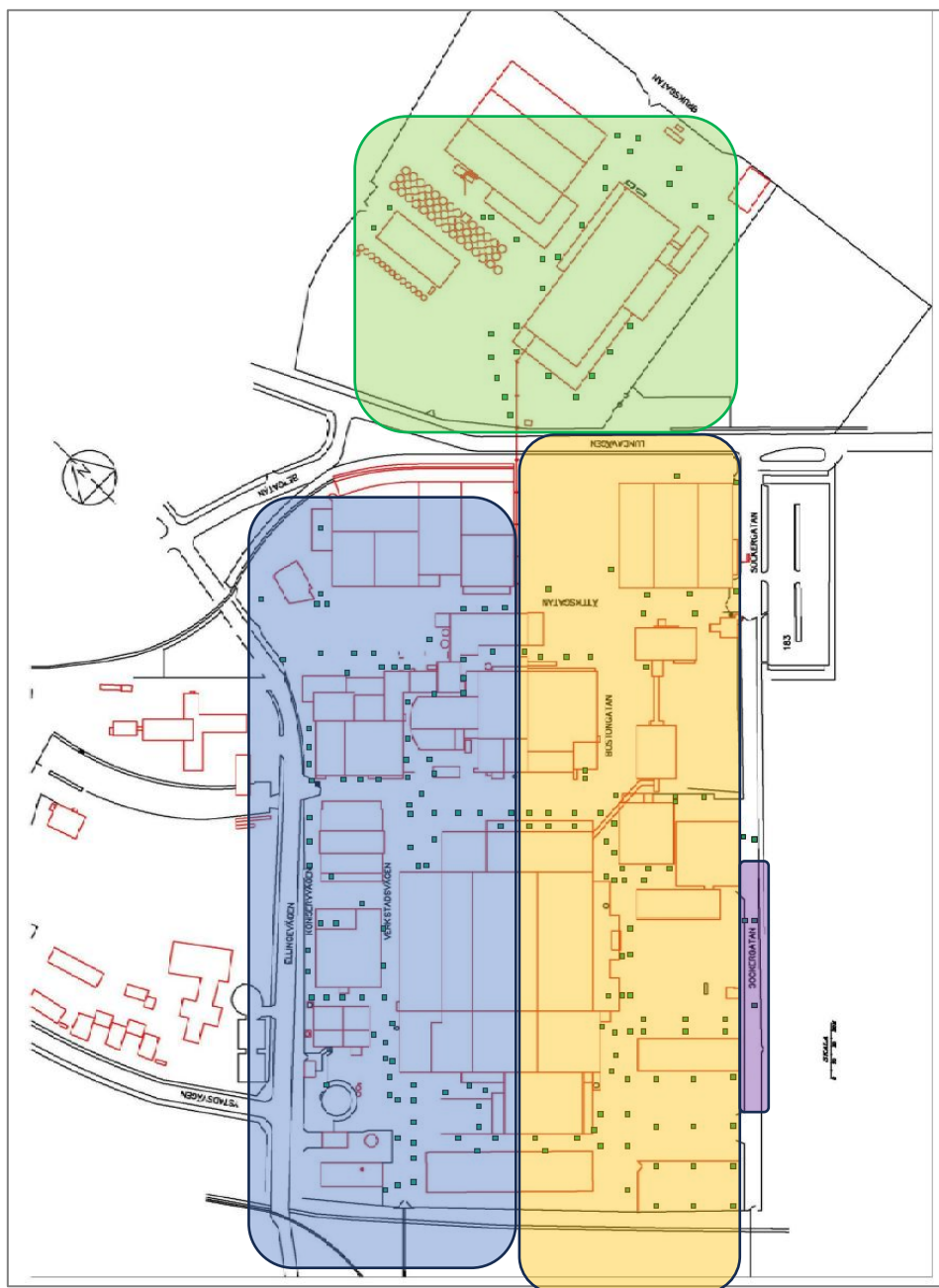
Eftersom avstängning inte får ske vid utloppspunkterna är Orklas möjlighet till åtgärder begränsad till det egna interna systemet, det vill säga innan anslutning till det kommunala ledningsnätet. Någon förbindelsepunkt till det kommunala ledningsnätet finns dock inte för ledningen i område 5 eller 8. Dagvattensystemet är uppbyggt så att ett stort antal öppna dagvattenbrunnar är antingen direkt anslutna till huvudledningarna eller avleder till dit via mindre sidogrenar (se Figur 5)

Figur 5: Exempel på dagvattensystemets uppbyggnad på Orklas område.

Totalt finns 151 öppna dagvattenbrunnar inom området. Av dessa avleder 78 brunnar till

ledningen i område 5 som löper igenom Orklas område, 68 brunnar till de två ledningarna i område 7, och 5 brunnar till ledningen i område 8. Figur 6 visar kartläggningen som har gjorts över samtliga dagvattenbrunnar inom området.

Figur 6: Blå markeringar visar brunnar som avleder till ledningen i område 5. Gula markeringar visar brunnar som avleder till de två ledningarna i område 7. Lila markeringar visar brunnar som avleder till ledningen i område 8. Stämjärnet 25 visas i grönt.

2.1.2 Utredda tekniska lösningar

2.1.2.1 Pneumatiska rörproppar

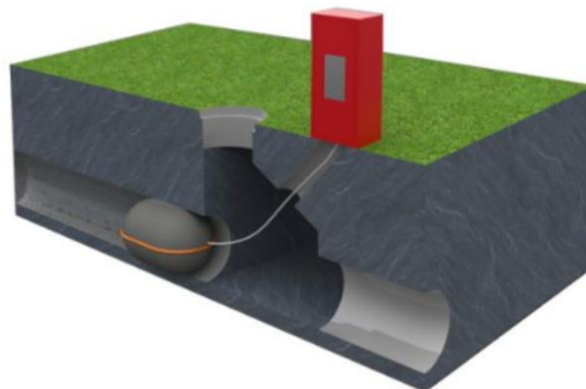
Ett möjligt teknikval för tillfällig avstängning av flöden är användning av pneumatiska rörproppar i kombination med ett tryckluftssystem. Lösningen innebär att en uppblåsbar propp installeras i befintliga ledningar via nedstigningsbrunnar. Vid normal drift är proppen urtömd och påverkar inte flödet, men vid en incident kan den snabbt fyllas med tryckluft och expandera mot ledningsväggarna så att flödet blockeras.

Figur 7: Exempelbild pneumatisk rörpropp

Funktionen hos de pneumatiska rörpropparna verifieras genom tryckövervakning i form av en manometer, som kan vara analog eller digital beroende på systemets utformning. När det specificerade drifttrycket uppnås indikerar manometern att proppen är korrekt expanderad och tätar mot ledningens väggar.

Systemet omfattar proppar dimensionerade efter aktuella ledningsdiameter (exempelvis DN800–DN1000), tryckluftsslangar samt en tillhörande kompressorordning. Aktivering kan ske manuellt eller via fjärrstyrning. Fördelen med denna lösning gentemot avstängningsventiler är att installation kan ske utan omfattande ingrepp i befintligt ledningsnät.

Figur 8: Exempelbild på systemutformning

2.1.2.2 Brunnsfilter

Brunnsfilter är en beprövad teknik där filter placeras direkt i dagvattenbrunnar för att fånga upp partiklar samt absorbera olja och kolväten innan vattnet leds vidare. Det finns flera lösningar på marknaden där storlek, filtermaterial och installationsmetod varierar, och där vissa alternativ kräver särskild upphängning eller by-pass-funktion för att hantera höga flöden. Av de studerade alternativen bedöms enkla flytande filter vara mest lämpliga.

Acitex brunnsfilter är filter som kontinuerligt avskiljer föroreningar såsom olja, tungmetaller och sediment, där varje filter har en absorptionskapacitet på cirka 2 liter olja. Filtren används i olika typer av miljöer, exempelvis parkeringsytor, och i Skåne tillhandahålls de av Sorbenta. Lösningen kan kompletteras med en abonnemangstjänst som omfattar löpande tillsyn, vägning och byte av filter samt omhändertagande och destruktions.

Tillsynsintervallet anpassas utifrån belastning, med en initial rekommendation om tre tillfällen per år. Under det första året utvärderas föroreningsnivåerna, vilket ger underlag för att justera både tillsynsfrekvens och antalet brunnar som behöver förses med filter.

2.1.3 Teknikval

Av de tekniska lösningar som har identifierats inom utredningen är inte samtliga lämpliga att tillämpa i alla delar av området, med hänsyn till de tidigare beskrivna skillnaderna i ledningsnätets utformning. Teknikvalen redovisas därför områdesvis nedan, medan tillhörande kostnadsbedömningar presenteras samlat i efterföljande avsnitt.

2.1.3.1 Område 7

För område 7 har en lösning baserad på pneumatiska rörproppar i kombination med brunnsfilter valts. Pneumatiska rörproppar installeras i båda ledningarna via nedstigningsbrunnar placerade närmast anslutningspunkten till VA SYDs ledningsnät. Propparna ansluts till ett gemensamt tryckluftsförsörjningssystem placerat mellan ledningarna och utformas med fjärrstyrd aktivering.

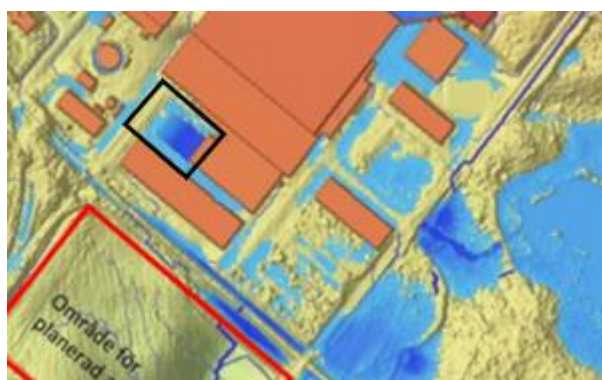
Syftet med systemet är att möjliggöra en kontrollerad avstängning av ledningarna vid större olyckor samt vid brand, för att kunna samla upp och omhänderta släckvatten. Ledningsnätet

uppskattas kunna samla ca 350 m³ släckvatten. Det uppdämda vattnet i ledningsnätet kan därefter avlägsnas genom uppsugning och hanteras vidare på ett kontrollerat sätt.

Som komplement installeras brunnsfilter i dagvattenbrunnar för att omhänderta mindre spill i den storleksordning som filtren är dimensionerade för. Filtren väljs med tillhörande installation samt ett initialt underhållsabonnemang från lokal leverantör, vilket säkerställer kontinuerlig funktion. I enlighet med försiktighetsprincipen föreslås att filter initialt installeras i samtliga dagvattenbrunnar. Målsättningen är att, med stöd av leverantörens uppföljningsdata, successivt kunna identifiera vilka brunnar som är mest utsatta och vilka som har låg eller obefintlig risk för förorening. Detta möjliggör att systemet därefter kan anpassas utifrån det faktiska behovet.

2.1.3.2 Område 5

Lösningen med pneumatiska rörproppar är inte lämplig för ledningen i område 5, då en uppblåst propp i detta fall skulle blockera dagvattenflöden från uppströmsområden. Någon tekniskt genomförbar lösning för avstängning vid större olyckor har därför inte kunnat identifieras för detta område. Insatser vidtas i stället för att upprätthålla och förstärka befintliga rutiner, vilka innebär att tättingar används vid lossning enligt fastställd rutin. Inom området finns dessutom flera utplacerade stationer med brunnstätningar och absorbenter, lätt tillgängliga vid eventuella incidenter. Som kompletterande åtgärd installeras brunnsfilter, vilka inkluderas i samma underhållsabonnemang som för område 7. Omhändertagande av släckvatten sker genom tätning av brunnar och avledning till områdets naturliga lågpunkt vid inlastningszonen, vilken har en uppskattad uppsamlingskapacitet om cirka 540 m³ (se Figur 9).

Figur 9: Bild som visar höjdangivelser där färgskalan indikerar var vatten ansamlas (ljusblått) samt vattendjup (mörkare blå).

2.1.3.3 Område 8

I likhet med område 5 är det inte möjligt att stänga av ledningen, eftersom den tar emot flöden från uppströmsområden och saknar en tydlig förbindelsepunkt. För de brunnar som är belägna i områdets utkant längs Sockergatan (totalt fem stycken) är åtgärden vid brand eller olycka att placera ut brunnstätningar.

2.1.4 Kostnadsuppskattning

Post	Kostnad (SEK)
Pneumatiska rörproppar	268 000
Brunnsfilter	589 110

2.2 Stämjärnet 25

2.2.1 Förutsättningar

Från Stämjärnet 25 utgår en dagvattenledning som omfattas av den aktuella utredningen. Schaktdjupet har beräknats till maximalt 3 meter.

2.2.2 Utredda tekniska lösningar

2.2.2.1 Avstängningsventiler

Ett möjligt teknikval för tillfällig avstängning av flöden är en avstängningsventil i dimension DN300. På grund av behovet av kort responstid föreslås att ventilen utrustas med motordon och elektrisk anslutning för att möjliggöra öppning och stängning från vakten.

2.2.2.2 Pneumatiska rörproppar

Se avsnitt 2.1.2.1.

2.2.2.3 Brunnsfilter

Se avsnitt 2.1.2.2.

2.2.2.4 Dubbelkammartub

En dubbelkammartub är en mobil invallningslösning bestående av två parallella, vattenfyllda slangar som tillsammans bildar en stabil barriär. Genom att fylla tuberna med vatten skapas en temporär avgränsning som kan användas för att styra och samla upp släckvatten på hårdgjorda ytor. Lösningen är flexibel och kan snabbt installeras vid en incident, vilket möjliggör uppbyggnad av en tillfällig uppsamlingsvolym anpassad efter platsens förutsättningar.

2.2.3 Teknikval

För detta område bedöms det, till följd av det lägre ledningsdjupet, vara tekniskt möjligt att installera antingen en avstängningsventil eller en pneumatisk rörpropp vid förbindelsepunkten till VA SYDs ledningsnät. En lösning med pneumatiska rörproppar har valts i syfte att uppnå en enhetlig systemlösning i förhållande till åtgärderna på Betan 8. Som komplement installeras brunnsfilter som ingår i samma underhållsabonnemang som på Betan 8. Omhändertagande av släckvatten sker genom tätning av brunnar och avledning till områdets lågpunkt. För uppsamling används en dubbelkammartub, vilken möjliggör uppbyggnad av en temporär invallning med en uppskattad kapacitet om cirka 550 m³.

2.2.4 Kostnadsuppskattning

Post	Kostnad (SEK)
Pneumatisk rörpropp	150 000
Brunnsfilter	121 050
Dubbelkammartub	115 000

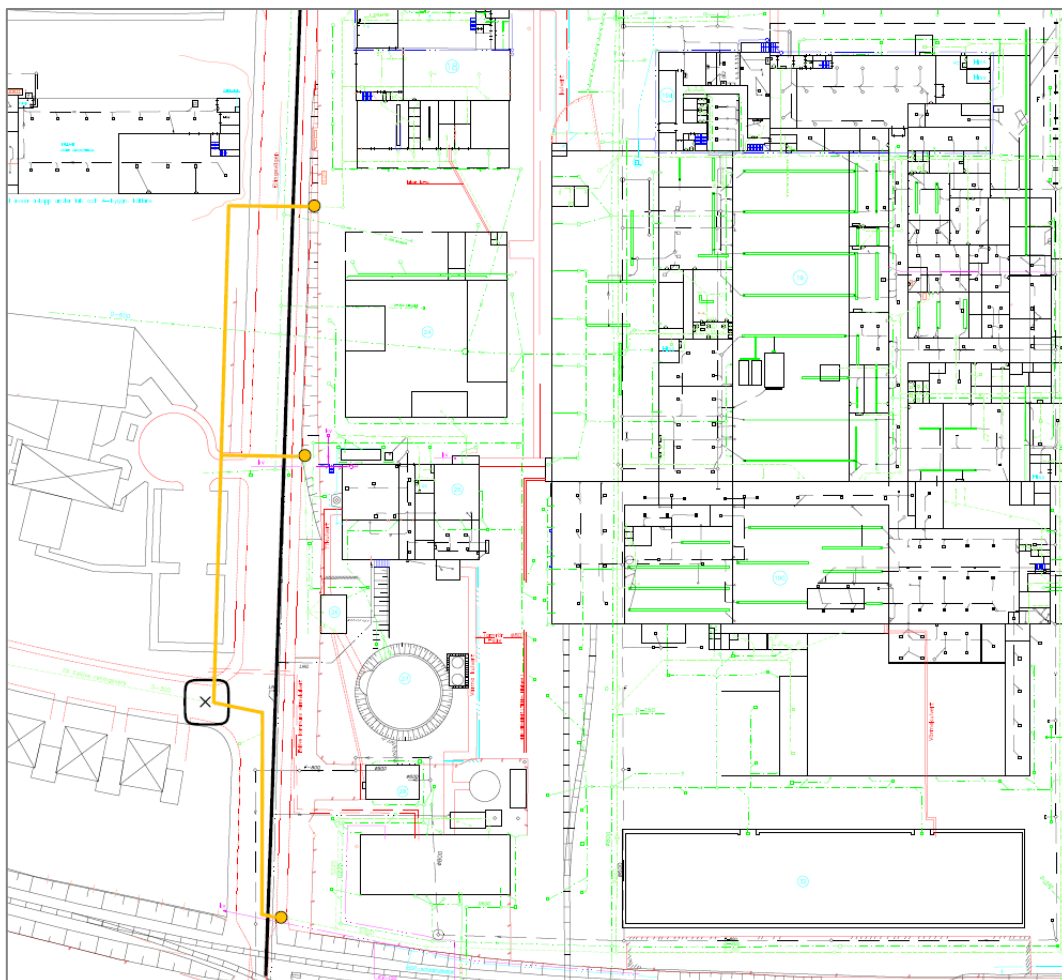
3 Föreslagen teknisk lösning spillvattennät

3.1 Betan 8

3.1.1 Förutsättningar

Spillvatten genereras från fem maskinrum, där vatten via golvbrunnar leds till det interna spillvattennätet som sedan fördelas till utloppsledningarna som redovisas i Figur 10. Vid driftstörningar, exempelvis läckage från maskiner, kan förorenat vatten rinna ner i golvbrunnarna och komma ut i spillvattennätet. I detta sammanhang finns i huvudsak två möjliga angreppssätt: att arbeta nära källan genom att förhindra inflödet till golvbrunnarna, eller att blockera flödet vid anläggningens fastighetsgräns.

Från Betan 8 utgår tre spillvattenledningar som omfattas av den aktuella utredningen. För spillvattensystemet utgör fabriken den mest uppströms belägna verksamheten. Det har utretts om det är möjligt att installera en avstängningsventil i en befintlig brunn på VA SYDs ledningsnät, i syfte att samla de tre utloppen till en gemensam punkt (se Figur 10). Detta förslag har nekats då en sådan åtgärd skulle begränsa möjligheten för framtida anslutningar uppströms.

Figur 10: Illustration av efterfrågad gemensam avstängningspunkten i förhållande till Orklas spillvattenledningar och tomtgräns. Avstängningspunkten är markerad med svart kryss, utloppet för spillvattenledningar från Orkla är markerat med gula punkter.

3.1.2 Utredda tekniska lösningar

3.1.2.1 Avstängningsventiler utomhus

Ett möjligt teknikval är avstängningsventiler i dimension DN225. På grund av behovet av kort responstid föreslås att ventilerna utrustas med motordon och elektrisk anslutning för att möjliggöra öppning och stängning från vakten.

3.1.2.2 Avstängningsanordningar inomhus

Maskinrummen har inventerats med avseende på antal golvbrunnar, deras utformning och skick. Baserat på detta har tre olika åtgärder identifierats: användning av plaströrproppar (tätningsproppar), avveckling av brunnar som inte längre används, samt uppbyggnad av lokala upphöjningar kring brunnar för att skapa en invallning som förhindrar att förorenat spillvatten når brunnarna.

3.1.3 Teknikval

Valet har i detta fall varit att arbeta nära källan, genom åtgärder i maskinrummen. Totalt finns 26 golvbrunnar fördelade på fyra maskinrum. Det femte maskinrummet är utformat som en invallning, vilket innebär att förorenat vatten inte kan nå spillvattennätet. Brunnar som inte används tas ur bruk, medan brunnar med kontinuerlig avledning av kondensvatten förses med lokal invallning. För övriga brunnar används tätningsproppar som normalt håller brunnarna stängda, men som tillfälligt kan avlägsnas, exempelvis vid rengöring av golv eller utrustning, och därefter sättas ned igen.

3.1.4 Kostnadsuppskattning

Någon detaljerad kostnadsuppskattning har inte genomförts, då det valda teknikalternativet bedöms kunna genomföras utan större investeringar. Kostnaden för rörproppar är i storleksordningen 1 000 SEK per enhet, och övriga åtgärder avser enklare anpassningar av befintliga brunnar som kan utföras inom ramen för den löpande verksamheten med egen personal.

3.2 Stämjärnet 25

På Stämjärnet 25 finns minimal risk för förorenat spillvatten att ta sig in i ledningssystemet vid spill eller olycka. Ingen åtgärd bedöms vara nödvändig.

4 Slutsats

Bolaget har under prövotiden genomfört den aktuella utredningen samt haft samråd med VA SYD. Utifrån detta arbete har de tekniskt genomförbara åtgärderna för varje område identifierats och redovisas i avsnitten *Teknikval* ovan. Den sammanlagda kostnaden för dessa åtgärder uppskattas till cirka 1 250 000 SEK. Tidsramen för genomförande av de föreslagna åtgärderna bedöms uppgå till cirka 12 månader.

Kungörelse Miljöskydd ansökan

Publiceras i:

- Skånska Dagbladet
- Sydsvenskan
- Länsstyrelsen Skånes webbplats

Annonser ska införas: 2026-10-01

MILJÖSKYDD

Orkla Foods Sverige AB har hos Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen Skåne ansökt om slutliga villkor avseende åtgärder för dag- och spillvatten i tillstånd enligt miljöbalken för livsmedelsverksamhet på fastigheterna Betan 8 och Stämjärnet 25 i Eslövs kommun.

Den som vill yttra sig ska göra det skriftligt via länsstyrelsens [e-tjänst för komplettering och yttranden](https://lansstyrelsen.se/e-portal) på lansstyrelsen.se/e-portal senast den 5 november 2026. Det går även bra att yttra sig via e-post eller vanlig post. Ange diarienummer 19463-2026.

Handlingarna i ärendet finns hos Länsstyrelsen Skåne, Södergatan 5, Malmö

Handläggare: Sara Lundquist
Telefonnummer: 010-224 13 62
Enhet: Enheten för prövningsjuridik

Faktureringsadress till sökanden

Organisationsnummer: 556238-0302
Referens hos sökanden: Karin Gyllström
Namn: Orkla Foods Sverige AB
Adress: Sockergatan 2
Postnummer och ort: 214 38 Eslöv

Information till sökanden

Kostnaden för kungörelsen kommer att faktureras av Mhub SaaS AB.

2026-10-07

Kristoffer Sahlin

0413-62172

kristoffer.sahlin@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Tjänsteskrivelse. Yttrande avseende Orkla Foods Sverige AB:s ansökan om ändring av villkor i gällande tillstånd, fastigheterna Betan 8 och Stämjärnet 25

Förslag till beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar att:
 - tillstyrka ändringen i villkor 3 i Orkla Foods Sverige AB:s tillstånd utan yttrande om kompletteringar
 - paragrafen justeras omedelbart

Ärendebeskrivning

Orkla Foods Sverige AB (nedan kallat bolaget) har gett in ansökan om ändring av villkor för livsmedelsproduktion på fastigheterna Betan 8 och Stämjärnet 25. Bolaget erhöll tillstånd till verksamheten den 9 juni 2022. Villkor 3 i tillståndet föreskriver utsläpp av processavloppsvatten.

I prövningen hade bolaget uppfattningen att de planerade förändringarna skulle innebära att de skulle nå ner till 200 mg/l fett mätt som avskiljbart fett. Det visade sig vara svårare för leverantören än väntat, som dessutom gått i konkurs nu. Befintlig reningsanläggning från delar av processavloppet har inte fungerat såsom leverantören intygat, trots flera åtgärder.

Villkor 3 i bolagets tillstånd är formulerat enligt följande:

”Processavloppsvatten från verksamheten ska efter bolagets reningsanläggning avledas till kommunens avloppsreningsverk för behandling.

Mängden processavloppsvatten som avleds till kommunens avloppsreningsverk får uppgå till maximalt 5 000 m³ per dygn. Denna utsläppsmängd får, under förutsättning att huvudmannen för det kommunala avloppsreningsverket lämnat skriftligt medgivande, överskridas högst ett dygn per kalendermånad och får då uppgå till maximalt 5 500 m³.

Mängden och halten föroreningar i processavloppsvattnet som avleds till kommunens avloppsreningsverk får, efter förbehandlingen, inte överstiga följande värden:

- 150 kg P_{tot} per dygn som medelvärde per kalendervecka.
- 450 kg N_{tot} per dygn som medelvärde per kalendervecka.
- 14 000 kg BOD₇ per dygn.
- 11 000 kg BOD₇ som veckomedelvärde per kalendervecka.
- 10 000 kg suspenderat material per dygn som medelvärde per kalendervecka.
- 7 000 mg suspenderat material/l under längre tid än 30 minuter per dygn.
- 200 mg/l fett mätt som halt avskiljbart fett.

Kontroll av ovanstående parametrar ska ske efter bolagets reningsanläggning genom kontinuerlig flödesmätning och flödesproportionell provtagning.”

Bolaget yrkar på att villkor 3 i bolagets tillstånd ändras endast på så sätt att sista strecksatsen ändras till

- att under 18 månader från att villkorsändringen vunnit laga kraft som veckomedelvärde 500 mg/l fett mätt som halt avskiljbart fett, därefter 200 mg/l fett mätt som avskiljbart fett.

Bolaget yrkar även att miljöprövningsdelegationen förordnar att beslutet om villkorsändring ska gälla omedelbart även om det överklagas.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har fått möjlighet att yttra sig över ansökan. Av yttrandet ska det framgå om nämnden tillstyrker eller avstyrker ändringen. Anstånd är beviljat till den 22 oktober 2026.

Beslutsunderlag

- Ansökan om villkorsändring enligt 24 kap. 13 § miljöbalken
- Recipientutredning

Beredning

Bolaget har arbetat aktivt under en tid utan att konsekvent komma ner till 200mg/l fett mätt som avskiljbart fett. För att uppnå gällande villkor krävs ytterligare reningsåtgärder och en utbyggnad av befintlig reningsanläggning i en omfattning som bolaget inte hade räknat med skulle behövas. Bolaget arbetar med en ny anläggning och justering av verksamheten tar tid innan reningsutrustningen har avsedd effekt och fetthalten kan sättas till 200 mg/l.

Bolagets processavloppsvatten leds till Ellingeverket (VA SYD) via bolagets egen ledning. Enligt ansökan har VA SYD inga problem att hantera den mängd fett som levereras från bolaget. Bolaget och VA SYD har kommit överens om en dispens under 2025 & 2026 som innebär att bolaget ska förhålla sig till 500 mg/l.

Bolaget har analyserat historiska mätdata från perioden 2021–2025 som inte visar tydliga korrelationer mellan inkommande avskiljbara fetthalter från bolaget, på nivåer upp till 500 mg/l och utgående halter av syreförbrukande ämnen som BOD och COD vid Ellingeverket.

Den sammantagna bedömningen är att den ansökta provisoriska villkorshalten om 500 mg/l avskiljbart fett kan omhändertas i Ellingeverket utan att medföra utsläpp till recipienten som riskerar att negativt påverka det akvatiska livet. Slutsatsen enligt utredningen som bolaget utfört är att det tillfälliga villkoret inte bedöms medföra någon försämring av vattenförekomstens status eller att miljö kvalitetsnormerna inte uppnås. Vidare menar bolaget att villkoret är strängare än nödvändigt, dels för att de äger ledningen själva, att de bekostar reningen av den högre fetthalten samt att reningsverket kan ta emot och rena vattnet.

För att uppnå villkoret krävs ytterligare reningsåtgärder och en utbyggnad av befintlig anläggning, vilket är tidskrävande.

Bolaget menar att ett verkställighetsförordnande behövs då verksamheten inte kan bedrivas under ärendets gång utan att göra sig skyldig till villkorsbrott.

Den ansökta ändringen saknar, enligt bolaget, påverkan på reningsverket, recipient, närboende och miljö. Intresset av att beslutet ska tillämpas direkt är enligt bolaget starkare än motstående intresse, som i praktiken inte gör sig gällande.

Nämnden anser att bolagets ansökan om ändring av villkor 3 i bolagets tillstånd kan tillstyrkas utan yttrande om kompletteringar. Mellan bolaget och mottagaren av processavloppsvattnet, VA SYD, finns sedan tidigare en överenskommen dispens som grundar sig i att VA SYD kan ta emot och hantera mängden avskiljbart fett som bolaget släpper ut. Nämndens ståndpunkt är att om VA SYD kan ta emot och hantera processavloppsvattnet kan ändringen tillstyrkas. Bolaget har i ansökan beskrivit miljöpåverkan av den föreslagna ändringen av villkor, vilken nämnden bedömer som tillräcklig och anser därmed att ansökan inte behöver kompletteras ytterligare.

Beslutet skickas till

Länsstyrelsen i Skåne

Dave Borg
Förvaltningschef

Martin Dahl
Enhetschef

Enligt sändlista

Ansökan om ändring av villkor i gällande tillstånd enligt miljöbalken

Orkla Foods Sverige AB har gett in ansökan om ändring av villkor för livsmedelsproduktion på fastigheterna Betan 8 och Stämjärnet 25 i Eslövs kommun.

Om ni redan fått ansökan i samband med en förfrågan om ärendet behöver kompletteras bifogas endast nytillkomna handlingar.

Ni bereds härmed tillfälle att yttra er över ansökan om ändring av villkor i gällande tillstånd. Av yttrandet ska framgå om ni tillstyrker eller avstyrker ändringen.

Yttrandet ska ges in senast den 24 september 2026. Yttrande i ärendet kan skickas till länsstyrelsens e-tjänst. Klicka [här](#) för att komma till e-tjänsten. I e-tjänsten kommer ni behöva ange ärendets diarienummer som finns i övre högra hörnet.

Med anledning av att Miljöprövningsdelegationen arbetar med att förkorta handläggningstiderna kommer en eventuell begäran om anstånd att bedömas restriktivt.

Enligt uppdrag

Helena Persson

För information om hur Länsstyrelsen Skåne behandlar personuppgifter, se [Så hanterar vi dina personuppgifter](#)

Bilagor

Handlingsnr: 1

Sändlista

Eslövs Miljö- och samhällsbyggnadsnämnd,

miljo.och.samhallsbyggnad@eslov.se

Eslövs kommun, kommunen@eslov.se

VA Syd, registrator@vasyd.se

Länsstyrelsen Skåne, Miljöprövningsenheten

Upplysning

Kontaktperson i ärendet är Johan Lejonklev, tel 010-224 17 77.

Kopia till

Sökande

Från: "Vibeke von Blixen-Finecke" <vibeke.blixen@setterwalls.se>
Skickat: Mon, 6 Jul 2026 14:58:41 +0100
Till: "Länsstyrelsen Skåne" <skane@lansstyrelsen.se>
Cc: "Emelie Kullberg (tidigare Sandberg)" <emelie.kullberg@setterwalls.se>
Ämne: Ansökan om villkorsändring [SW-CLIENTS.FID1449243]
Bilagor: Orkla Foods Sverige AB - ansökan om villkorsändring.pdf, Bilaga 1 - Recipientutredning Orkla.pdf, Sign. Fullmakt.pdf, 5562380302_Registreringsbevis_2026-06-26.pdf
Categories: HP

Hej,

På uppdrag av Anders Linnerborg och Emelie Kullberg översänds bifogad ansökan om villkorsändring jämte bilaga samt behörighetshandling.

Vänligen bekräfta mottagandet samt registreringen av ovanstående.

Med vänlig hälsning
Vibeke

SETTERWALLS

SWEDEN LAW FIRM OF THE YEAR 2026 – CHAMBERS AND PARTNERS

Vibeke von Blixen-Finecke - Profile
Legal Assistant

Stortorget 23
P.O. Box 4501
SE-203 20 Malmö
M: +46 70 272 82 88
E: vibeke.blixen@setterwalls.se
www.setterwalls.se

Setterwalls Advokatbyrå AB - reg. no. 556774-5772 - registered office in Stockholm
Our services are subject to our [General Terms and Conditions](#) and our [Privacy Policy](#), which are available on our website.

This message and any attachment are confidential and may be privileged or otherwise protected from disclosure.
If you are not the intended recipient, please telephone or e-mail the sender and delete this message and any attachment from your system. If you are not the intended recipient you must not copy this message or attachment or disclose the contents to any other person.

Till Miljöprövningsdelegationen inom
Länsstyrelsen i Skåne Län

6 juli 2026

ANSÖKAN OM VILLKORSÄNDRING ENLIGT 24 KAP. 13 § MILJÖBALKEN

Sökande: Orkla Foods Sverige AB,
Org. nr 556238-0302,
241 81 Eslöv

Ombud: Advokaterna Anders Linnerborg och Emelie Kullberg
Setterwalls Advokatbyrå AB
Box 4501
203 20 Malmö

Telefon: +46 10 690 04 45 samt +46 10 690 04 29
e-post: anders.linnerborg@setterwalls.se samt
emelie.kullberg@setterwalls.se

Saken: Ansökan om ändring av villkor i tillstånd för livsmedelsproduktion på
fastigheterna Betan 8 och Stämjärnet 25 i Eslövs kommun

1. YRKANDE

- 1.1 Orkla Foods Sverige AB ("Bolaget") yrkar att villkor 3 i Bolagets tillstånd ändras endast på så sätt att sista strecksatsen ändras till – *att under 18 månader från att villkorsändringen vunnit laga kraft som veckomedelvärde 500 mg/l fett mätt som halt avskiljbart fett, därefter 200 mg/l fett mätt som halt avskiljbart fett.*
- 1.2 Bolaget yrkar att Miljöprövningsdelegationen förordnar att beslutet om villkorsändring ska gälla omedelbart även om det överklagas.

2. BAKGRUND

2.1 Bolaget erhöill nytt tillstånd till verksamheten genom Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Skåne Läns beslut den 9 juni 2022 i ärende nr 551-32322-2016. Tillståndet överklagades beträffande ett villkor om tid för inbyggnad av ammoniaktank genom mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätts dom i mål M 3626-22. I övrigt är det beslutet från Miljöprövningsdelegationen som reglerar verksamheten.

2.2 Villkor 3 i tillståndet föreskriver gällande utsläpp av processavloppsvatten följande.

Processavloppsvatten från verksamheten ska efter bolagets reningsanläggning avledas till kommunens avloppsreningsverk för behandling.

Mängden processavloppsvatten som avleds till kommunens avloppsreningsverk får uppgå till maximalt 5 000 m³ per dygn. Denna utsläppsmängd får, under förutsättning att huvudmannen för det kommunala avloppsreningsverket lämnat skriftligt medgivande, överskridas högst ett dygn per kalendermånad och får då uppgå till maximalt 5 500 m³.

Mängden och halten föroreningar i processavloppsvattnet som avleds till kommunens avloppsreningsverk får, efter förbehandlingen, inte överstiga följande värden:

- 150 kg P_{tot} per dygn som medelvärde per kalendervecka.
- 450 kg N_{tot} per dygn som medelvärde per kalendervecka.
- 14 000 kg BOD₇ per dygn.
- 11 000 kg BOD₇ som veckomedelvärde per kalendervecka.
- 10 000 kg suspenderat material per dygn som medelvärde per kalendervecka.
- 7 000 mg suspenderat material/l under längre tid än 30 minuter per dygn.
- 200 mg/l fett mätt som halt avskiljbart fett.

Kontroll av ovanstående parametrar ska ske efter bolagets reningsanläggning genom kontinuerlig flödesmätning och flödesproportionell provtagning.

2.3 Halterna gällande fetthalten framgår även av avtal mellan Bolaget och VA SYD.

2.4 I prövningen hade Bolaget uppfattningen att de planerade förändringarna skulle innebära att de skulle nå ner till 200 mg/l. Detta visade sig dock svårare för leverantören än vad Bolaget på förhand hade anledning att förvänta sig att klara detta krav på fettavskiljning.

2.5 Med anledning av att befintlig reningsanläggning från delar av processavloppet (potatisproduktionen) inte fungerat på så sätt som leverantören, som nu gått i konkurs, intygat har Bolaget inte haft möjlighet, trots flera åtgärder, att nå de halter som villkoret föreskriver. Bolaget arbetar aktivt med frågan och har gjort så under lång tid utan att konsekvent komma ner till 200 mg/l. För att uppnå gällande villkor krävs ytterligare reningsåtgärder (processavlopp från färdigmatsproduktion) och en utbyggnad av befintlig reningsanläggning i en omfattning som Bolaget inte hade räknat med skulle behövas.

- 2.6 Bolagets processavloppsvatten leds till Ellingeverket (VA SYD) via Bolagets egen ledning. Ellingeverket har angett att det inte är några problem att hantera den mängd fett som levererats från Bolaget. Bolaget och VA SYD har med anledning av de överskridande som skett överenskommit om en dispens för Bolaget att under 2025 samt 2026 erhålla rätt att överskrida halterna och som ny gräns enligt dispensen har Bolaget att förhålla sig till 500 mg/l fett som halt avskiljbart fett. Inte heller finns det någon risk för skada på annans egendom i form av ledningar då Bolaget äger samtliga berörda ledningar från verksamheten till Ellingeverket.
- 2.7 Bolaget har uppdragit åt Sweco att bedöma den miljömässiga påverkan som kan uppkomma med anledning av den förhöjda fetthalten under en begränsad period, deras bedömning framgår i Bilaga 1 samt under avsnitt 3 nedan.
- 2.8 Några intressen som påverkas av en temporär höjning av utsläpp av fett från Bolagets verksamhet finns således inte.

3. MILJÖKONSEKVENSER

- 3.1 Miljökonsekvenserna av det föreslagna tillfälliga villkoret har bedömts av Sweco i Bilaga 1. Utredningens syfte har varit att belysa och jämföra konsekvenserna av gällande villkor med det tillfälliga villkor som Bolaget ansöker om, med fokus på eventuell påverkan på recipienten. Utsläpp från Ellingeverket sker till Eslövsbäcken, som efter cirka 300 meter mynnar ut i vattenförekomsten Bråån:Kävlingeån–Damm i Rolfsberga, vilken är klassad som ett nationellt särskilt värdefullt vatten för fisk och naturmiljö.
- 3.2 Swecos analys av historiska mätdata från perioden 2021–2025 visar att det inte har kunnat påvisas några tydliga korrelationer mellan inkommande avskiljbara fetthalter från Bolaget, på nivåer upp till 500 mg/l, och utgående halter av syreförbrukande ämnen såsom BOD och COD vid Ellingeverket. Inte heller har samband kunnat konstateras mellan inkommande fetthalter och övriga analyserade parametrar, däribland kväve, fosfor och suspenderade ämnen.
- 3.3 Genomgången indikerar att fett till stor del hanteras inom reningsverkets ordinarie processer, exempelvis genom avskiljning, biologisk nedbrytning eller överföring till slamfasen. Ökade mängder flytslam har observerats, och den organiska andelen i primärslammet har ökat något, vilket tyder på att fett avskiljs och omhändertas i processerna. Vidare har extern kolkälla inte behövt tillsättas under den period då Bolaget skickat vatten till reningsverket, vilket indikerar att fett används som substrat i den biologiska reningsprocessen.
- 3.4 Swecos sammantagna bedömning är att den ansökta provisoriska villkorshalten om 500 mg/l avskiljbart fett kan omhändertas i Ellingeverket utan att medföra utsläpp till recipienten som riskerar att negativt påverka det akvatiska livet. Den fetthalt som eventuellt kan följa med det renade avloppsvattnet till recipienten bedöms vara försumbar. Utredningen drar därmed slutsatsen att det tillfälliga villkoret inte bedöms medföra någon otillåten försämring av vattenförekomstens status eller risk för otillåtet äventyrande av att miljö kvalitetsnormerna uppnås. Den ansökta ändringen bedöms vara förenlig med 5 kap. 4 § miljöbalken, som uppställer krav på att verksamheter inte

får bidra till en otillåten försämring av en vattenförekomst eller äventyra möjligheterna att uppnå beslutade miljö kvalitetsnormer. Utredningen ger således stöd för att det tillfälliga villkoret kan beviljas utan att det uppstår konflikt med gällande miljörättsliga krav.

4. PLANERADE ÅTGÄRDER

- 4.1 Bolaget avser av fortsatt arbeta med frågan för att komma ner i nivåer av fetthalt oavsett villkorsändringen. En högre halt fett i utgående vatten innebär en större kostnad för reningen hos VA SYD, vilken får bäras av Bolaget. Bolaget behöver emellertid en ändring av gällande villkor för att fortsatt kunna bedriva sin verksamhet utan att göra sig skyldiga till villkorsbrott.
- 4.2 De åtgärder Bolaget planerar att företa under dessa 18 månader inkluderar att ta in offerter, intern beslutandeprocess, upphandling av leverantör, leverans av utrustning, installation samt funktionstest på anläggningen. Bolaget ska även se över fastighetsanpassningar för att uppnå bästa lösning på anläggningen.

5. RÄTTSLIG UTGÅNGSPUNKT OCH VILLKORS MOTIVERING

5.1 Villkorsändring enligt miljöbalken

Ett villkor i ett miljö tillstånd enligt miljöbalken kan ändras enligt 24 kap. 13 § miljöbalken. Enligt 24 kap. 13 § miljöbalken får tillståndsmyndigheten besluta att *ändra eller upphäva andra bestämmelser och villkor i en tillståndsdom eller ett tillståndsbeslut än sådana som avser storleken av ersättningens belopp, dock att villkoret får upphävas eller mildras endast om det är uppenbart att villkoret inte längre behövs eller är strängare än nödvändigt eller om ändringen påkallas av omständigheter som inte förutsågs när tillståndet gavs*. Bestämmelsen är avsedd att ge tillståndshavaren möjlighet att få till stånd en villkorsändring utan att behöva genomgå en fullständig ny tillståndsprövning.

5.2 Villkoret är strängare än nödvändigt

- 5.2.1 Med anledning av att det är Bolagets egen ledning som vattnet passerar, och som Bolaget således kan rensa vid behov, samt att VA SYD inte har några problem att hantera den mängd fett som avleds från Bolagets verksamhet anser Bolaget att villkoret är strängare än nödvändigt och därför ska ändras tillfälligt med stöd av 24 kap. 13 § miljöbalken under den period som krävs för Bolaget att installera och trimma in en anläggning som kan hantera den mängd fett som uppkommer i verksamheten.
- 5.2.2 Om Bolaget inte beviljas den tillfälliga ändringen innebär det att verksamheten inte kan bedrivas utan att innebära ett villkorsbrott, trots att en villkorsändring inte har någon påverkan på någon part, recipient eller på miljön. Då det inte finns någon som kommer lida skada av att Bolaget även fortsättningsvis bedriver verksamheten på motsvarande sätt som idag anser Bolaget att villkoret är för strängt under denna period. Bolaget kunde därtill inte förutspå vid tillståndsprövningen att anläggningen inte skulle fungera

på det sätt som leverantören hade utfäst. Bolagets ambition och arbete har således under hela perioden utgått från 200 mg/l.

- 5.2.3 Bolaget arbetar med att installera en ny anläggning för omhändertagande av fett från verksamheten. Denna justering av verksamheten kräver tid innan det är möjligt att bekräfta att reningsutrustningen har avsedd effekt. Den sökta ändringen innebär inte att villkoret upphävs eller att fetthalten permanent höjs. Bolaget ansöker endast om en tidsbegränsad mildring under 18 månader för att genomföra åtgärder som successivt ska minska fetthalterna. Efter denna period ska det tidigare villkoret åter gälla. Ändringen är därmed begränsad i tid. Den ansökta ändringen utgör således en övergångslösning för att möjliggöra en kontrollerad anpassning till det befintliga kravet.
- 5.2.4 Mot denna bakgrund är det uppenbart att det nuvarande villkoret, under den begärda övergångsperioden, är strängare än nödvändigt. Villkoret behövs inte i sin nuvarande strikta utformning för att skydda mottagaren, eftersom mottagaren kan hantera fett. Det behövs inte heller för att skydda tredje mans ledningar, eftersom Bolaget äger samtliga ledningar. Slutligen behövs det inte i sin nuvarande utformning för att skydda recipienten, eftersom den bilagda utredningen visar att reningsverket inte orsakar någon påverkan på recipienten till följd av den aktuella hanteringen. Den föreslagna ändringen är därför motiverad, proportionerlig och förenlig med 24 kap. 13 § miljöbalken.

6. VERKSTÄLLIGHET

- 6.1 Bolaget har trots upprepade åtgärder inte kunnat nå föreskriven halt, eftersom den installerade reningsutrustningen inte fungerat på det sätt som leverantören – som numera försatts i konkurs – utfäst. För att uppnå villkoret krävs ytterligare reningsåtgärder och en utbyggnad av befintlig anläggning, vilket är tidskrävande.
- 6.2 Ett verkställighetsförordnande är nödvändigt eftersom verksamheten i annat fall inte kan bedrivas under prövnings- och en eventuell överklagandetid utan att Bolaget gör sig skyldigt till villkorsbrott, trots att den ansökta ändringen saknar påverkan på reningsverket, recipient, närboende och miljö.
- 6.3 Den sökta ändringen är dessutom tidsbegränsad och innebär varken att villkoret upphävs eller att fetthalten höjs permanent, utan utgör en kontrollerad övergångslösning varefter det tidigare villkoret åter ska gälla.
- 6.4 Mot denna bakgrund framstår intresset av att beslutet ska kunna tillämpas omedelbart som betydligt starkare än motstående intressen, eftersom några sådana motstående intressen i praktiken inte gör sig gällande. Ett verkställighetsförordnande är därför motiverat i ifrågavarande fall.

7. ÖVRIGT

Fullmakt i kopia samt registreringsbevis bifogas.

Malmö som ovan,

Anders Linnerborg
Delägare | Advokat

T: +46 70 530 32 45

anders.linnerborg@setterwalls.se

Emelie Kullberg
Senior Associate | Advokat

T: +46 73 421 63 03

emelie.kullberg@setterwalls.se

Recipientutredning

Orkla Foods Sverige AB

2026-06-22

SW46101127/1

Sweco Sverige AB
Uppdrag
Uppdragsnummer
Kund
Upprättad av
Granskad av
Godkänd av
Datum
Dokumentreferens

RegNo 556767-9849
Recipientutredning Orkla
30109912
Setterwalls Advokatbyrå AB
Frida Thelin
Johan Martinsson
Josefina Almén
2026-06-22
Recipientutredning Orkla

Innehållsförteckning

1	Inledning	4
1.1	Bakgrund	4
1.2	Syfte och omfattning	4
2	Miljökvalitetsnormer, miljöstatus och icke-försämringskravet	5
2.1	Allmänt	5
2.2	Ytvatten	5
3	Recipienter	6
3.1	Eslövsbäcken	6
3.2	Bråån:Kävlingeån-Damm i Rolfssberga (WA89289464)	6
3.2.1	Allmänt	6
3.2.2	Ekologisk status	6
3.2.3	Kemisk status	8
4	Verksamheten	9
4.1	Ellinge ARV	9
5	Metodik	10
5.1	Underlag	10
5.2	Analys	10
6	Påverkansbedömning	11
7	Slutsatser	13
8	Referenser	14

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Orkla Foods Sverige AB (hädanefter Orkla eller bolaget) ansöker om tillstånd att tillfälligt öka sitt utsläpp av fett (uppmätt som avskiljbart) från deras anläggning i Eslöv där industritillagning av mat sker.

Med anledning av att reningen av utgående processavloppsvatten från Orklas anläggning inte uppnår erforderlig kapacitet överskrids i dagsläget tillåten fetthalt i det avloppsvatten som avleds till det kommunala avloppsreningsverket (ARV) i Ellinge, vars huvudman är VA SYD. Orkla har presenterat en plan på åtgärder som man anser kommer att lösa problemet. VA SYD har beviljat Orkla dispens på önskade 500 mg/l fram till 31 december 2026.

För att uppnå gällande villkor krävs ytterligare reningsåtgärder och en utbyggnad av befintlig reningsanläggning. För att möjliggöra denna utbyggnation avser Orkla att ansöka om en tillfällig omformulering av villkor 3 i nuvarande tillstånd, vilket reglerar halten fett i processavloppsvattnet som får avledas till kommunens avloppsreningsverk. Orkla önskar, under en begränsad period om högst 18 månader, tillåtas släppa ut processavloppsvatten med ett gränsvärde för fett om högst 500 mg/l, i stället för nuvarande gränsvärde om högst 200 mg/l.

1.2 Syfte och omfattning

Uppdragets syfte är att genomföra en recipientutredning för att belysa och jämföra konsekvenserna av gällande villkor för utsläpp av fett i processavloppsvatten med de konsekvenser som kan följa av det tillfälliga villkor som Orkla avser att ansöka om. Utredningen ska redovisa skillnader från miljösynpunkt mellan följande alternativ:

- **gällande villkor**, motsvarande ett gränsvärde om 200 mg/l fett processavloppsvatten, och
- **föreslaget tillfälligt villkor**, motsvarande ett gränsvärde om 500 mg/l fett under en begränsad tidsperiod om högst 18 månader.

2 Miljökvalitetsnormer, miljöstatus och icke-försämringskravet

2.1 Allmänt

EU:s ramdirektiv för vatten (eller vattendirektivet) (2000/60/EG) och dotterdirektivet om miljökvalitetsnormer (2008/105/EG), definierar de svenska (och europeiska) målen för förvaltning av alla former av vatten. Målen har införlivats i svensk lagstiftning genom 5 kapitlet i miljöbalken, förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön liksom förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion.

Syftet med både EU:s ramdirektiv för vatten och vattenförvaltningen i Sverige är att förbättra och skydda våra vatten, liksom att skapa en hållbar förvaltning av våra vattentillgångar.

2.2 Ytvatten

Sveriges ytvatten är idag indelade i geografiska delområden som kallas vattenförekomster och fem vattenmyndigheter har tagit beslut om kvalitetskrav (miljökvalitetsnormer) för ekologisk status och kemisk ytvattenstatus för vattenförekomsterna inom respektive distrikt. Skåne tillhör Södra Östersjöns vattendistrikt. Aktuell status i förekomsterna bedöms och uppdateras fortlöpande.

Miljökvalitetsnormer för ytvatten (sjöar, vattendrag och kustvatten) beskriver målet som ska uppnås för varje vattenförekomst. Syftet med miljökvalitetsnormerna är att tillståndet i våra vatten inte ska försämrats och att alla vatten ska uppnå en bestämd miljökvalitet. Krav på ekologisk och kemisk status ställs som utgångspunkt. Grundregeln är att miljökvalitetsnormer ska fastställas till "god status", och att normen ska uppnås innan aktuell förvaltningscykel är slut (för närvarande år 2027). Beroende på vattenförekomstens nuvarande status kan vattendelegationerna fastställa kvalitetskrav på en nivå som är lägre än god status alternativt att tiden för när god status ska vara uppnådd skjuts fram.

Miljökvalitetsnormer ska användas som ett juridiskt styrinstrument av myndigheter och kommuner vid exempelvis tillståndsprövningar av miljöfarliga verksamheter. Huvudregeln, som beskrivs i 5 kap. 4 § miljöbalken, är förenklat att en verksamhet som bidrar till att en vattenförekomsts kvalitet försämrats på ett otillåtet sätt eller äventyrar att miljökvalitetsnormerna kan uppnås, inte får tillåtas.

Nya miljökvalitetsnormer beslutades och kungjordes 2021-12-20 för perioden 2022–2027. All information som vattenmyndigheterna och länsstyrelserna har sammanställt om landets vattenförekomster, bland annat beslutade miljökvalitetsnormer och utförda statusklassificeringar, är tillgängliga i databasen VatteninformationSystem Sverige (VISS, <https://viss.lansstyrelsen.se/>). Information som används i denna utredning inhämtades i maj 2026.

3 Recipienter

3.1 Eslövsbäcken

Utsläpp från Ellinge ARV sker till Eslövsbäcken, som efter cirka 300 m mynnar ut i vattenförekomsten *Bråån:Kävlingeån-Damm i Rolfsberga* (WA89289464). Eslövsbäcken är inte klassad som en vattenförekomst och omfattas således inte av miljökvalitetsnormer.

3.2 Bråån:Kävlingeån-Damm i Rolfsberga (WA89289464)

3.2.1 Allmänt

Vattenförekomsten *Bråån:Kävlingeån-Damm i Rolfsberga* (WA89289464) är 24 km lång och ingår i huvudavrinningsområdet Kävlingeån (VISS, u.å.a). Aktuell status och beslutade miljökvalitetsnormer för *Bråån:Kävlingeån-Damm i Rolfsberga* är hämtade från VISS den 7 maj 2026 (VISS, u.å.a).

Bråån är ett nationellt särskilt värdefullt vatten för fisk och även nationellt värdefullt för naturmiljö samt hyser bestånd av tjockskalig målarmussla i direkt anslutning till Örtofta.

3.2.2 Ekologisk status

Den beslutade miljökvalitetsnormen för *Bråån:Kävlingeån-Damm i Rolfsberga* ekologiska status är god ekologisk status med en tidsfrist till år 2033, se Tabell 3-1. Motiveringen till tidsfristen är att god ekologisk status avseende näringsämnen och/eller biologiska kvalitetsfaktorer kopplat till övergödning inte kan uppnås till år 2021 till följd av påverkan från jordbruk, som bedöms vara en betydande påverkanskälla för vattenförekomsten. Åtgärder för att minska näringsläckage från jordbruket har genomförts, men trots detta kvarstår betydande övergödningssproblem i vattenförekomsten. Påverkan från jordbruk har också medfört förändrade villkor kopplat till hydromorfologiska kvalitetsfaktorer, för vilka tidsfrist har satts till år 2027. Övriga påverkanskällor utgörs av enskilda avlopp, urban markanvändning och reningsverk, för vilka tidsfrist även satts till år 2027 (Vattenmyndigheterna, Länsstyrelserna och Havs- och vattenmyndigheten, 2026).

Vattenförekomsten bedöms i dagsläget uppnå måttlig ekologisk status (Tabell 3-1). Tillförlitligheten för den samlade bedömningen är hög. Bedömningen baseras på kvalitetsfaktorerna *näringsämnen*, *hydrologisk regim*, *morfologiskt tillstånd* och *särskilda förorenande ämnen (SFÄ)*. Ån är i dagsläget huvudsakligen påverkad av övergödning. Till följd av att ån är rätad och rensad är även morfologi och hydrologi påverkad. Därutöver har flera SFÄ (ammoniak, diklofenak och nitrat) uppmätts i halter över bedömningsgrund och har alla erhållit klassningen *måttlig* status (Vattenmyndigheterna, Länsstyrelserna och Havs- och vattenmyndigheten, 2026).

Klassningen av näringsämnen är *otillfredsställande* vilket visar att ån är näringspåverkad. För att uppnå god status krävs att bedömda totalfosforkoncentrationer minskar med cirka 36 µg totalfosfor per liter. Under perioden 2000–2017 har dock minskningen varit obetydlig. Under samma period har en klar minskning av totalkvävehalter skett, men ytterligare

minskning behöver ske (Vattenmyndigheterna, Länsstyrelserna och Havs- och vattenmyndigheten, 2026). Samtliga kvalitetsfaktorer som har klassificerats för *Bråån:Kävlingeån-Damm i Rolfsberga* redovisas i Tabell 3-2.

Tabell 3-1. Aktuell bedömd ekologisk status och miljökvalitetsnorm för vattenförekomsten *Bråån:Kävlingeån-Damm i Rolfsberga* (Vattenmyndigheterna, Länsstyrelserna och Havs- och vattenmyndigheten, 2026).

Ekologisk status och miljökvalitetsnorm	Klassificering	
Aktuell bedömd ekologisk status (år 2023):	Måttlig	
Miljökvalitetsnorm:	God ekologisk status 2033	

Tabell 3-2. Bedömda kvalitetsfaktorer samt underliggande bedömda parametrar avseende ekologisk status för vattenförekomsten *Bråån:Kävlingeån-Damm i Rolfsberga* (Vattenmyndigheterna, Länsstyrelserna och Havs- och vattenmyndigheten, 2026).

Kvalitetsfaktor (senast bedömd)	Parameter (senast bedömd)	Klassificering	
Biologiska			
Bottenfauna (2019)		Måttlig	
	ASPT (2019)	God	
	DJ-index (2019)	Måttlig	
Fisk (2019)			
	Fisk i rinnande vatten (VIX) (2019)	Måttlig	
	Fisk i rinnande vatten (VIXMORF) (2019)	God	
	Fisk i rinnande vatten (VIXh) (2019)	Måttlig	
	Fisk i rinnande vatten (VIXsm) (2019)	God	
Fysikalisk-kemiska			
Näringsämnen (2019)		Otillfredsställande	
Särskilda förorenande ämnen (2019)		Måttlig	
	17-beta-östradiol (2021)	God	
	Ammoniak (2021)	Måttlig	
	Ciprofloxacin (2021)	God	
	Diklofenak (2021)	Måttlig	
	Nitrat (2019)	Måttlig	

Hydromorfologi			
Konnektivitet (2019)		Måttlig	
	Konnektivitet i uppströms och nedströms riktning (2019)	Måttlig	
Hydrologisk regim (2019)		Dålig	
	Specifik flödesenergi (2019)	Dålig	
Morfologiskt tillstånd (2019)		Otillfredsställande	
	Vattenfårans form (2019)	Dålig	
	Vattendragsfårans kanter (2019)	Dålig	
	Vattendragets närområde (2019)	Måttlig	
	Svämplanets strukturer och funktion (2019)	Otillfredsställande	

3.2.3 Kemisk status

Den beslutade miljö kvalitetsnormen för *Bråån:Kävlingeån-Damm i Rolfssberga* kemiska status är god kemisk ytvattenstatus, med vissa undantag (Tabell 3-3). Mindre stränga krav i form av att god kemisk ytvattenstatus inte behöver uppnås har beslutats för polybromerade difenyletrar (PBDE) liksom för kvicksilver och kvicksilverföreningar. Skälet till dessa undantag är att halterna PBDE liksom kvicksilver och kvicksilverföreningar bedöms överskrida gränsvärden i fisk i samtliga ytvattenförekomster i landet, på grund av framför allt diffusa luftburna källor, och det bedöms som tekniskt omöjligt att sänka ämneshalterna till nivåer som motsvarar god kemisk status. Ämneshalterna får dock inte öka i förekomsten jämfört med haltnivåerna år 2015.

Bråån:Kävlingeån-Damm i Rolfssberga bedöms i dagsläget inte uppnå god kemisk ytvattenstatus (Tabell 3-3). Den sammanvägda bedömningen baseras på nationella bedömningar av status för ämnena PBDE och kvicksilver, det vill säga de gäller för alla Sveriges ytvattenförekomster i fall då platsspecifika data saknas (Vattenmyndigheterna, Länsstyrelserna och Havs- och vattenmyndigheten, 2026).

Tabell 3-3. Aktuell bedömd kemisk status och beslutad miljö kvalitetsnorm för vattenförekomsten *Bråån:Kävlingeån-Damm i Rolfssberga* (Vattenmyndigheterna, Länsstyrelserna och Havs- och vattenmyndigheten, 2026).

Kemisk status och miljö kvalitetsnorm	Klassificering	
Aktuell bedömd kemisk status (år 2020):	Uppnår ej god	
Miljö kvalitetsnorm:	God kemisk ytvattenstatus, med undantag*	

* Mindre stränga krav för kvicksilver och polybromerade difenyletrar (PBDE), som inte behöver uppnå god kemisk ytvattenstatus.

Tabell 3-4. Klassificerade prioriterade ämnen för vattenförekomsten *Bråån:Kävlingeån-Damm i Rolfssberga* (Vattenmyndigheterna, Länsstyrelserna och Havs- och vattenmyndigheten, 2026).

Prioriterat ämne (senast bedömd)	Klassificering
Polybromerad difenyleter (2020)	Uppnår ej god
Kvikksilver och kvicksilverföreningar (2020)	Uppnår ej god

4 Verksamheten

Nedan följer en översiktlig beskrivning av reningsprocessen i Ellinge ARV med information hämtad från reningsverkets miljörapport 2023 (VA SYD, 2023).

4.1 Ellinge ARV

Ellinge ARV bygges på 1930-talet och är lokaliserat i södra Eslöv, vid recipienten Eslövsbäcken som mynnar ut i Bråån. Med undantag för ett industriområde som angränsar i nordost, omgärdas anläggningen av jordbruksmark.

Processvatten från Orkla inkommer till ARV via en separat ledning, medan övrigt inflöde kommer från kommunens invånare och övriga påkopplade industrier. Det inkommande avloppsvattnet behandlas genom tre reningssteg: mekaniskt, biologiskt och kemiskt. Avloppsvatten renas under ca ett dygn i reningsverket innan utsläpp sker till recipienten Eslövsbäcken.

Mekanisk rening

Avloppsvatten från Orkla leds via en ledning till en kombinerad försedimentering och slamförtjockning. Det förtjockade slammet pumpas till blandslamsilon och vidare till rötkamrarna och försedimenterat vatten pumpas till utjämningsbassängen, som möjliggör ett inställbart flöde.

Efter utjämningsbassängen leds vattnet i normalfallet direkt till slamoxbassängen, men vid behov kan det ledas dit via en actiflo-anläggning. Actiflo-anläggningen medför att suspenderat material avskiljs genom att avloppsvattnet reagerar med fällningskemikalier, polymer och finkornig sand. Slammet leds till en mekanisk avvattare före transport till rötkammarna. Sanden leds tillbaka till processen och det renade avloppsvattnet leds till slamoxbassängen som kolkälla.

Biologisk rening

I slamoxbassängen blandas nitrifierat rejektvatten (rikt på nitratkväve) och industriellt avloppsvatten (rikt på kolkälla). På detta sätt skapas förutsättningar för denitrifikation (nitrat ombildas till kvävgas som avgår till luften).

Slamoxbassängen efterföljs av aktivslamanläggningen där kommunalt och industriellt avloppsvatten blandas och behandlas. Detta är ett biologiskt reningssteg där mikroorganismer för bort kväve från avloppsvattnet samt bryter ner det organiska materialet i närvaro av syre till koldioxid och vatten. Det förstnämnda sker genom två biologiska processer som benämns nitrifikation och denitrifikation.

Det aktiva slammet avskiljs i sedimenteringsbassänger. Den största delen av detta slam leds tillbaka till slamanox- och aktivslamanläggningen (returslam). Resterande slammängd (överskottsslam) leds via försedimenteringen till slambehandlingsanläggningen.

Kemisk rening

Efter den biologiska reningen i aktivslamanläggningen leds vattnet vidare till en bassäng i vilken järnklorid doseras för att fälla ut kvarvarande fosfor. Vid behov finns möjlighet att dosera polyaluminiumklorid. Efter detta steg får partiklarna som bildats sjunka till botten i sedimenteringsbassänger. Detta slam, kemsammet, förs därefter till försedimenteringen och därifrån vidare till slambehandlingen. Utgående vatten provtas för kontroll av kvaliteten och flödet mäts.

5 Metodik

5.1 Underlag

Inkommande fetthalter och flöden till Ellinge ARV som använts i beräkningarna har erhållits från Orkla. Utgående flöde och halter av de parametrar som rutinmässigt mäts vid Ellinge ARV, det vill säga biologisk syreförbrukning (BOD), kemisk syreförbrukning (COD), ammoniumkväve (NH_4), fosfor (P) samt suspenderat material (SUSP) har erhållits från VA SYD.

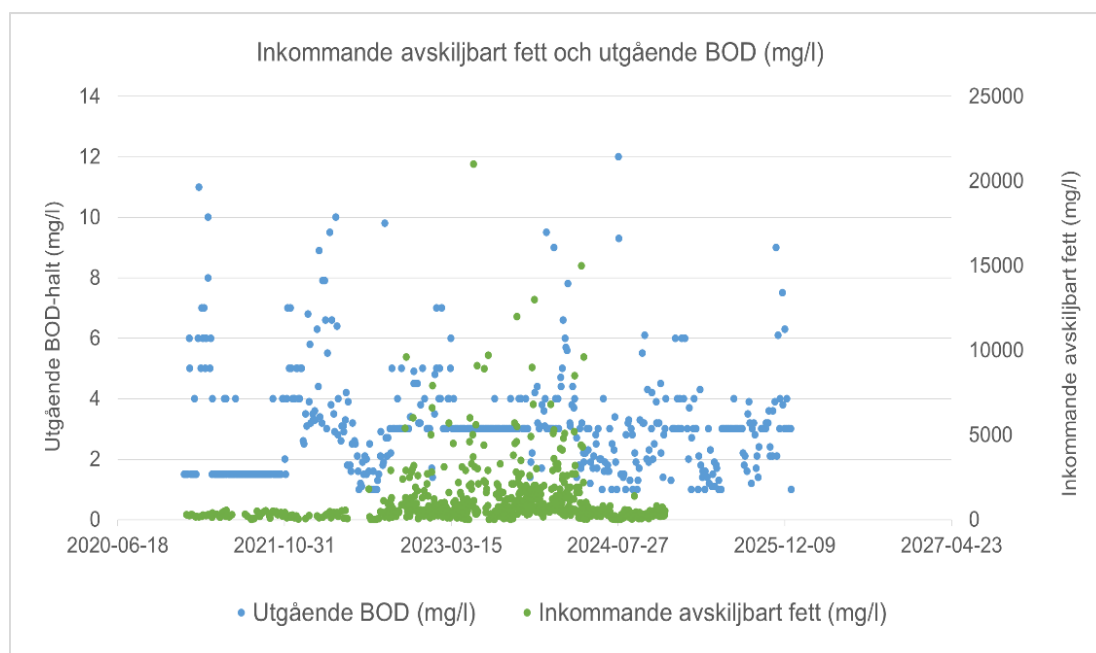
5.2 Analys

Eventuella samband har undersökts mellan inkommande fetthalter 2021–2025 till avloppsreningsverket och utgående halter 2021–2025 av de parametrar som rutinmässigt mäts vid reningsverket, det vill säga biologisk syreförbrukning (BOD), kemisk syreförbrukning (COD), ammoniumkväve (NH_4), fosfor (P) samt suspenderat material (SUSP). Underlaget för analysen utgjordes av mätdata tillhandahållna av VA SYD och Orkla.

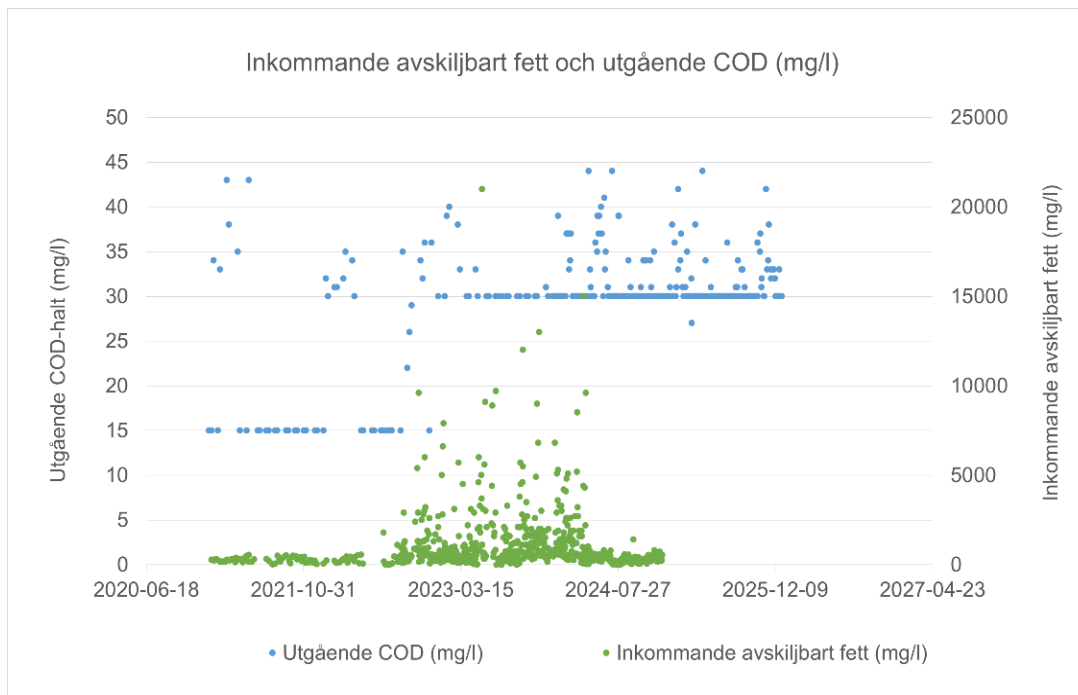
6 Påverkansbedömning

Fett kan vid utsläpp till ytvatten påverka det akvatiska livet negativt. Fettet kan bilda ytfilmer som försämrar syreutbytet mellan luft och vatten och samtidigt hindrar solljus från att tränga ner i vattenmassan. Detta kan påverka vattenväxternas förutsättningar för tillväxt och fotosyntes, vilket i sin tur kan minska syreproduktionen i vattnet. Vid biologisk nedbrytning av fett ökar dessutom den biokemiska syreförbrukningen (BOD), vilket kan leda till syrebrist (Sello M, 2021).

En genomgång av tillgängliga historiska mätdata har genomförts i syfte att bedöma eventuell påverkan från inkommande fetthalter till Ellinge ARV samt hur fett hanteras i reningsprocessen och vilken halt som därmed kan komma att släppas till recipienten. Analysen omfattar fetthalter i inkommande avloppsvatten från Orkla samt reningsverkets uppföljda process- och utsläppsparametrar. Resultaten visar att inga tydliga korrelationer har kunnat identifieras mellan inkommande avskiljbara fetthalter från Orkla, som uppgår till 500 mg/l, och utgående halter av syreförbrukande ämnen, såsom BOD och COD (se Figur 6-1 och Figur 6-2). Inte heller har något samband kunnat påvisas mellan inkommande avskiljbara fetthalter från Orkla och övriga analyserade parametrar, däribland kväve, fosfor och suspenderade ämnen.

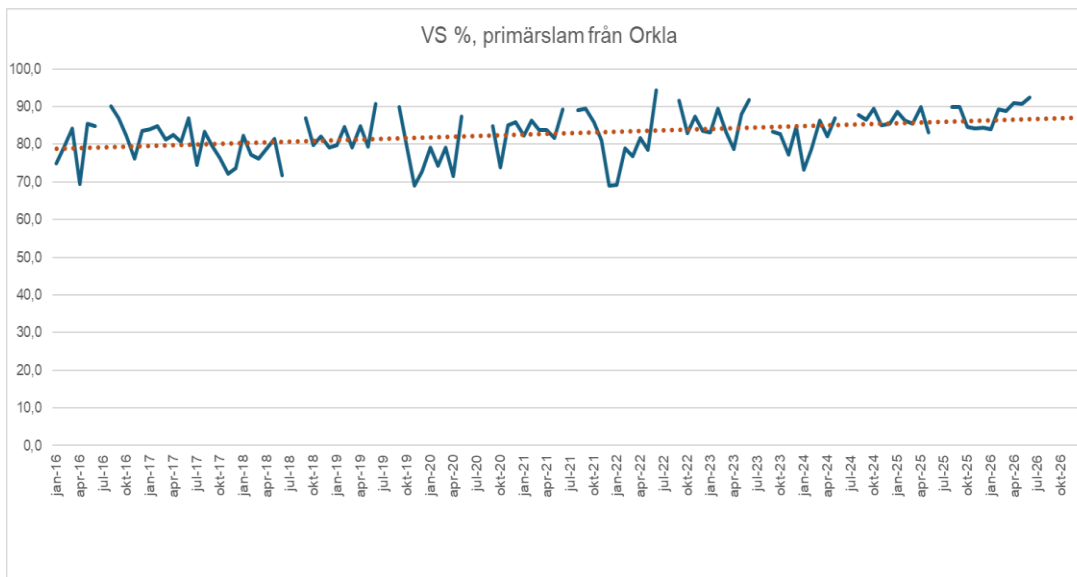
Figur 6-1. Punktdiagram över utgående BOD-halt från Ellinge ARV och inkommande fetthalt (2021–2025) till reningsverket från Orkla. Varje punkt representerar ett provtillfälle och halterna anges i mg/l.

Figur 6-2. Punktdiagram över utgående COD-halt från Ellinge ARV och inkommande fetthalt (2021–2025) till reningsverket från Orkla. Varje punkt representerar ett provtillfälle och halterna anges i mg/l.

Sammantaget indikerar genomgången av historiska data att de inkommande fetthalterna från Orkla inte har haft någon tydligt påvisbar påverkan på Ellinge ARV:s reningsfunktion under den studerade perioden. Detta talar för att fett till stor del kan hanteras inom reningsverkets ordinarie processer, exempelvis genom avskiljning, nedbrytning eller överföring till slamfasen.

Enligt uppgifter från VA SYD har ökade mängder flytslam observerats och vid mellansedimenteringen krävs frekvent toppsugning, vilket tyder på att fett stiger till ytan för att därefter avskiljas. Vidare kan man se att VS-halten (glödningsförlusten), som är ett mått på andelen organiskt material i slammet, har ökat något under de senaste åren, se Figur 6-3 nedan. Detta kan möjligen vara en indikation på att en större mängd fett avskiljs i försedimenteringen och följer med slammet vidare till rötammaren. Vidare behöver inte någon extern kolkälla användas i processen under tiden som Orkla skickar vatten till Ellinge ARV, vilket indikerar att fett används som substrat i den biologiska processen och därmed bryts ned av mikroorganismerna.

Figur 6-3. Utveckling av VS-halt (%) i primärslam från Orkla över tid. Figur erhållen från VA SYD.

Mot bakgrund av ovanstående bedöms fett hanteras på ett godtagbart sätt i reningsverkets processer. En stor del av fett avskiljs från avloppsvattnet genom att det flyter upp till ytan och därefter tas bort, alternativt följer med slammet och omhändertas i rötkammaren. Det fett som inte avskiljs i de tidigare reningsstegen tillförs det biologiska reningssteget där det kan fungera som substrat och därmed ersätta extern kolkälla. Avsaknaden av en tydlig trend mellan inkommande fetthalter och utgående BOD-halter talar för att den mängd fett som når det biologiska reningssteget inte är så stor att den medför en negativ påverkan på reningsprocessen. Om så hade varit fallet hade högre BOD-halter sannolikt kunnat observeras under perioder med högre inkommande fetthalter, vilket inte har kunnat utläsas i underlaget (se Figur 6-1 och Figur 6-2). Den fetthalt som trots detta kan komma att följa med det renade avloppsvattnet vidare till recipienten bedöms vara försumbar och inte kunna antas medföra någon risk för negativ påverkan på biologin eller det akvatiska livet.

7 Slutsatser

Sammantaget bedöms den ansökta provisoriska villkorshalten avskiljbart fett om 500 mg/l kunna omhändertas i Ellinge ARV, utan att medföra utsläpp till recipienten. Därmed bedöms ingen otillåten försämring av vattenförekomstens status eller risk för otillåtet äventyr uppkomma. Den ansökta ändringen bedöms således vara förenlig med 5 kapitlet 4 § miljöbalken. Vidare bedöms den provisoriska villkorshalten inte heller stå i strid med miljöbalkens övriga bestämmelser, främst de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken.

8 Referenser

- Sello M. (2021). Wastewater fats oils and grease characterisation, removal and uses. A Review. *Environ Sci Ind J.* 17(10):200.
- VA SYD. (2023). *ELLINGE AVLOPPSRENINGSVVERK. Miljörapport 2023.*
- Vattenmyndigheterna, Länsstyrelserna och Havs- och vattenmyndigheten. (den 07 Maj 2026). *Bråån:Kävlingeån-Damm i Rolfsberga, WA89289464.*
Hämtat från Vatteninformationssystem Sverige (VISS):
<https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA89289464>
- VISS. (u.å.a). *Bråån:Kävlingeån-Damm i Rolfsberga.* Hämtat från
Vatteninformationssystem Sverige:
<https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA88362826>
den 08 juni 2026